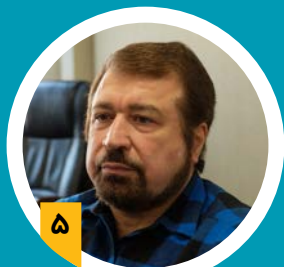

تاسیس ۱۳۵۱

نیم قرن
آموزش مفید

۵

گفت و گو با دکتر
میر سعید موسوی کریمی
**هدف مدارس مفید تربیت
انسان های مؤمن، متخصص
و متفکر است نه مقلد**

۱۲

گفت و گو با دکتر
فخرالدین دانش آشتیانی
**مفید مدرسه زندگی است
برای تربیت همه جانبه**

۱۸

گفت و گو با دکتر
محمود مهرمحمدی
**تازمانی که والدین حضور
فرزندشان...**

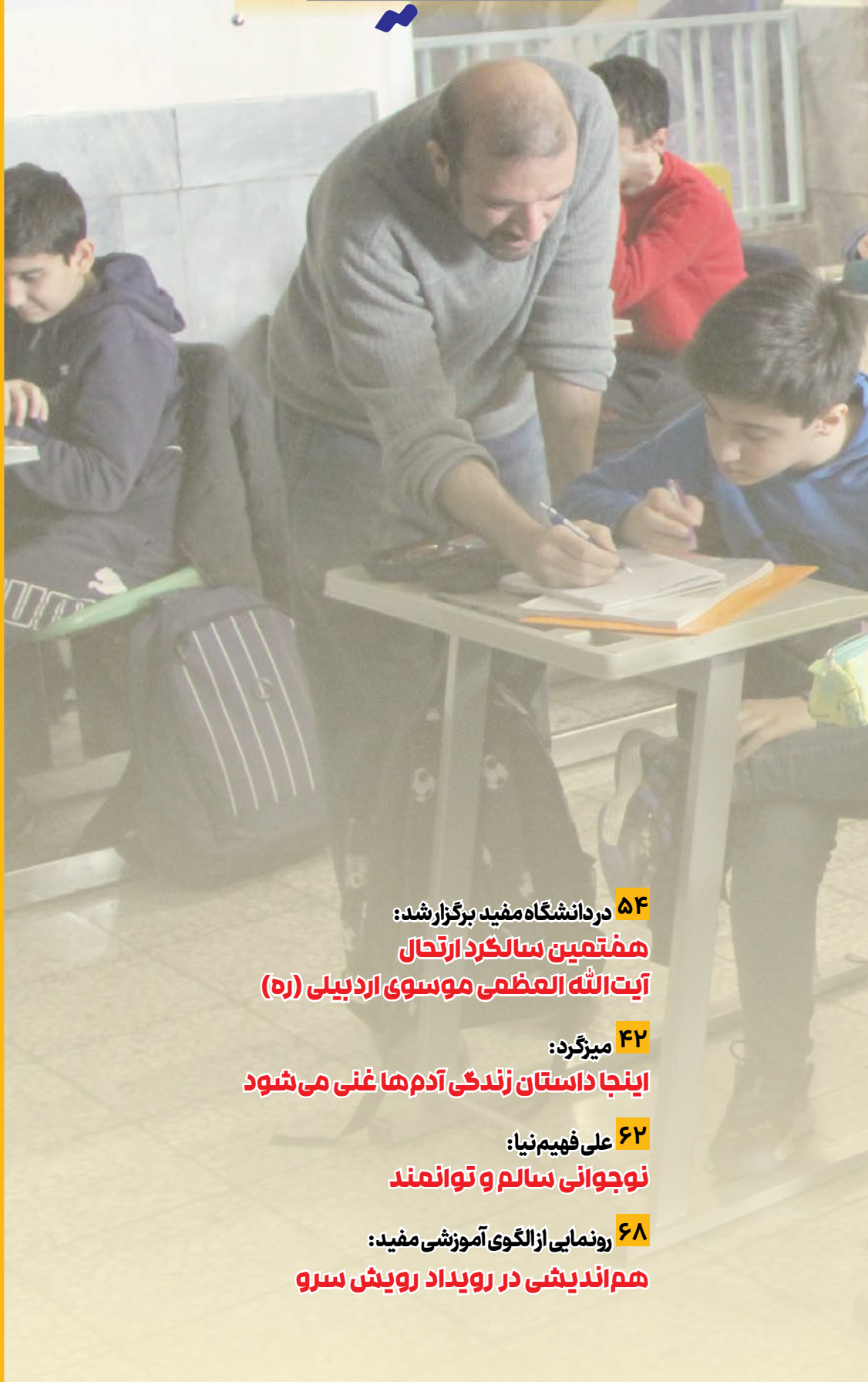
۲۴

گفت و گو با دکتر
رضا افشارمقدم
**از مفید تا لندن در جستجوی
آموزش**

مفید

خانواده

فصلنامه آموزشی مفید • شماره ۴۵ • دوره جدید • پاییز و زمستان ۱۴۰۲

۵۴ در دانشگاه مفید برگزار شد:

هفتمین سالگرد ارتحال

آیت الله العظمی موسوی اردبیلی (ره)

۴۲ میزگرد:

اینجا داستان زندگی آدم ها غنی می شود

۶۲ علی فهیم نیا:

نوجوانی سالم و توانمند

۶۸ رونمایی از الگوی آموزشی مفید:

هم اندیشی در رویداد رویش سرو

« يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ »
« يَا مُدَبِّرَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ »
« يَا مُخَوِّلَ الْخَوَلِ وَالْأَخْوَالِ »
« حَوِّنْ حَالَنَا إِلَى أَحْسَنِ الْحَالِ »

ای تغییر دهنده دل‌ها و دیدها
ای مدبر شب و روز
ای گرداننده سال و حالت‌ها
بگردان حال ما را به نیکوترین حال

آیت ... العظمی موسوی اردبیلی (ره)
بنیانگذار مدارس مفید

الان به حمدالله مدارس مفید، چند هزار فارغ التحصیل دارند. اینها اکثراً در هر کجا که هستند، در هر رشته‌ای که درس خوانده‌اند، انسان‌های مفید، خادم، سودمند و مؤمنی هستند. اگر خداوند در روز قیامت از من بپرسد به شما این قدر عمر دادیم، امکانات دادیم، توفیق دادیم، با اینها چه کار کردی؟ من هر چه فکر می‌کنم، دستم خالی است. تنها چیزی که برای من امیدبخش است، همین مدارس مفید و دانشگاه مفید است.

● صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

دکتر فخرالدین دانش آشتیانی

● سردبیر: سیدحسام الدین موسوی نیا

● مشاور مدیر مسئول: محمد داوری

● عکس: نیما مختاری، سیاوش محسنی،

سیدفرید موسوی نیا

● عکاس خبرنگار: معصومه مظلومی

● ویراستار: انسیه سادات صنیع خانی

● طراح گرافیک و صفحه آرا: عباس نصیری

● نشانی: خیابان ولیعصر (عج)، پایین تر از میدان ونک،

روبروی گاندی ۱۲، ساختمان خورشید، طبقه هفتم

● تلفن: ۲- ۸۸۶۷۹۸۸۰

آرای مندرج در مطالب نشریه، ضرورتاً بیانگر رای و نظر مسئولان مجتمع آموزشی مفید نیست.

▶ خبر

حضور دکتر محمد جواد ظریف
در دبیرستان دوره دوم مفید
نیایش

۲۲

▶ گفت و گو با امیرمنصور بابایی

علوم انسانی در مدارس مفید
با نگاه ویژه‌ای در مسیر ارتقا
قرار دارد

۳۰

▶ گفت و گو با داریوش کریم زادگان

گرفتن مدرسه از معلم و
دانش آموز مثل گرفتن آب از
ماهی است

۳۴

▶ غلامرضا خان بابایی

تولد دوباره مدارس

۵۲

▶ محمدرضا حشمتی

اردوی جهادی
بستری برای تمرین
مهارت‌های زندگی

۵۸

▶ گفت و گو با ندا نکوفر

مدرسه جایی است که معلمان
ودانش آموزان ...

۶۶

▶ گفت و گو با محمدعلی مهرآزما

یادگیری معنادار و لذت بخش
در مدرسه زندگی

۷۴

نیم قرن آموزش مفید

پس از فارغ‌التحصیلی نیز تداوم پیدا کرده و در گروه‌های مختلف فارغ‌التحصیلان پیگیری می‌شود نیز یکی دیگر از جنبه‌های خاص مفیدی‌هاست که دانش‌آموزان و فارغ‌التحصیلان مدارس مفید را از دیگر مراکز آموزشی متمایز می‌کند.

مدارس مفید در گذر زمان، همراه با تحولات اجتماعی، تغییرات زیادی را در روش‌های آموزشی و تربیتی خود داشته است و سیاستگذاران آن تلاش کرده‌اند با به روز رسانی شیوه‌های به کار گرفته شده در مدارس، در کنار وفاداری به اصول و مبانی شکل‌گیری مفید، حیات طویه‌ای را برای دانش‌آموزان به ارمغان آورند و تلاش شده است آن‌ها را به عنوان یک شهروند جهانی، آماده‌ی زیست در دنیای پیچیده و شتابان در تغییر و تحول امروزی نمایند.

گذر از عمر پنجاه ساله یک مجموعه آموزشی، با بازنگری و تحلیل فعالیت‌های انجام شده از آغاز تا کنون فرصتی برای نقد و ارزیابی میزان موفقیت و نیل به اهداف پیش‌بینی شده توسط بنیانگذاران آن است.

این شماره با هدف بررسی روند سیر تحول فعالیت‌ها و روال‌های آموزشی مدارس مفید از آغاز فعالیت تا کنون با عنوان نیم قرن آموزش مفید منتشر شده است.

در این شماره از نشریه تلاش شده است با گفت‌وگو و تبادل نظر با مدیران، مسئولان، دست‌اندرکاران، دانش‌آموزان و اولیاء این مجموعه آموزشی باسابقه، تصویری از روند فعالیت مفید به خوانندگان نشریه خانواده مفید ارائه شود.

مجتمع مدارس مفید از سال ۱۳۵۱ با تأسیس مدرسه راهنمایی در خیابان "پروفسور ادوارد براون" در حوالی میدان انقلاب کار خود را آغاز کرده و بیش از نیم قرن از فعالیت مدارس مفید گذشته است.

مدرسه‌ای که با احساس نیاز آیت‌الله موسوی اردبیلی (ره) و همفکران ایشان به فعالیت آموزشی و تربیتی همه‌جانبه و متفاوت برای نسل جوان فعالیت خود را آغاز کرد و آموزش دیگر مدارس مذهبی آن زمان را پاس‌خگوی نیاز جامعه ندانست. مفید تلاش کرد با ارائه روش آموزشی و تربیتی متفاوت، زمینه رشد و شکوفایی کودکان و نوجوانان در سطوح مختلف علمی و اجتماعی را فراهم سازد.

تقدیم بیش از شصت شهید در دوران دفاع مقدس از میان دانش‌آموزان و فارغ‌التحصیلان مفید، خود گواهی بر اثبات موفقیت در تربیت جوانانی است که در کنار تحصیل علم نسبت به جامعه و اتفاقات پیرامون خود بی تفاوت نبوده و در سطوح مختلف اجتماعی اثرگذار بوده‌اند.

برگزاری مراسم هفته شهدا در مدارس مفید که هر سال با انگیزه و شوقی مثال‌زدنی توسط خود دانش‌آموزان برگزار می‌شود، یکی دیگر از جلوه‌های خاص تربیتی و فرهنگی در مدارس مفید است که کمتر در کشور مجموعه آموزشی نمونه و مشابه آن را می‌توان یافت. مسافرت‌های جهادی و فعالیت‌های خیریه دانش‌آموزان که

سیدحسام‌الدین موسوی نیا

سردبیر

مدیرعامل مؤسسه خیریه مکتب امیرالمومنین (ع) در گفت و گو با مجله خانواده مفید عنوان کرد:

هدف مدارس مفید تربیت انسان های مؤمن ، متخصص و متفکر است نه مقلد

کنیم، تا ببینیم مدارس مفید در این مسیر پنجاه ساله از کجا آغاز کرده اند و اکنون کجا ایستاده اند.

برخلاف تصور قبلی، گفت و گو با آقای موسوی خیلی راحت و گرم و صمیمی بود او که مهندسی و فلسفه خوانده است می گوید به پشتوانه تجربه مدرسه داری به پرسش های ما پاسخ می دهد، گفت و گویی که شاید برخی از مطالب مطرح شده را در جایی غیر از مجله مفید و در فرصتی غیر از اکنون باید منتشر نمود، اما آنچه که به نظر می آید برای خانواده مدارس مفید از جمله مدیران، معلمان، مربیان، مادران، پدران و دانش آموزان به کار می آید تقدیم مخاطبان مجله می کنیم و امیدواریم نقد و نظرهای مخاطبان، مجموعه مفید را در ادامه این مسیر یاری رساند.

خانواده مفید: طبقه هفتم ساختمان خورشید در قلب پایتخت محل قرار ما برای مصاحبه بود، مصاحبه با کسی که حالا در دهه هفتم زندگیش از میراثی مراقبت می کند که تقریباً هم سن خود اوست، میراثی که از جنس دانش و معرفت است و ریشه در تاریخ معاصر ما دارد، در واقع خودش نیز حالا بخشی از تاریخ معاصر ایران زمین است و روایت گر نیم قرن تجربه ای است که به دست یکی از بزرگان علم و دین این سرزمین بنیان گذاشته شده است.

گفت و گو با دکتر میر سعید موسوی کریمی فرزند آیت الله موسوی اردبیلی (ره) فرصتی شد تا پیرامون ایده و تجربه مدرسه داری به بحث بپردازیم و دلایل و انگیزه های راه اندازی مدارس مفید و ابعاد این تجربه را ریشه یابی

■ با سپاس از شما که برای مجله خودتان یعنی مجله خانواده مفید وقت گذاشتید و با ابراز امیدواری به این که این گفت و گو برای اعضای خانواده مفید کارآمد باشد و فرصتی برای تعامل دست اندرکاران مدارس مفید در سطوح مختلف فراهم سازد، لطفاً قبل از شروع پرسش ها اگر مطلبی را لازم می دانید بفرمایید تا بعد پرسش ها را مطرح نماییم.

این تفکر جاهلانه که اگر ما تکنولوژی داشته باشیم یا سدسازی کنیم مشکل ما حل می‌شود. یک بی‌توجهی به رشته علوم انسانی شکل گرفته بود که متأسفانه نتیجه این شد که بعد آب و محیط زیست بشود ابربحران و فکر می‌کردند همه چیز را می‌شود مهندسی کرد. بنابراین مدارس مفید هدف‌گذاریش عموم مردم بودند

آن زمان به دنیا نیامده بودم که ایشان در اردبیل مسئول حوزه علمیه بودند، می‌رفتند مدارس و افراد نخبه را جذب حوزه علمیه می‌کردند با این تصور که حوزه نقش مهمی در تربیت افراد و اصلاح جامعه دارد، به‌ویژه در تثبیت باورهای دینی و امثال آن. ایشان در اردبیل به فکر تأسیس مدرسه نبودند بلکه فقط هدفشان جذب افراد از مدارس برای حوزه بود اما بعد که ایشان سال ۱۳۴۸ به تهران آمدند مبتنی بر این که برای اصلاح جامعه باید سراغ افراد رفت یا ساختارها و نهادها، البته نمی‌خواهم ساده‌سازی کنم بلکه بحث بر سر تقدم این دو است و علی‌رغم گرفتاری و تنگناها و مشکلاتی از قبیل احضارهای متعدد ایشان توسط ساواک وجود داشت، با تأکید بر روی فرهنگ‌سازی افراد کار را شروع کردند و بر این باور بودند که باید رفت سراغ اصلاح ساختارها و به‌طور کلی

من هم از شما و همکارانتان در مجله مفید تشکر می‌کنم امیدوارم این نشریه کمک کند به انباشت تجربه، مسئله‌ای که متأسفانه در ایران اتفاق نمی‌افتد. البته در همه حوزه‌ها این گونه است و ما مجبور به تکرار و آزمایش و خطا هستیم در حالی که در سایر کشورها این‌گونه نیست.

دقیقاً من هم تصور این است که این مجله حداقل این دو کارکرد را دارد هم یک ابزار اطلاع‌رسانی و ابزاری برای تعامل اعضای خانواده مفید خواهد بود و هم می‌تواند تجربه‌های مجموعه تحت مدیریت شما را مستندسازی کند. تجربه‌ای که اگر به آن پردازیم یکی همین تجربه مدرسه داری مفید است تجربه‌ای که نیم قرن از آن می‌گذرد و حضرت آیت‌الله موسوی اردبیلی (ره) بنیانگذار آن بوده است. تجربه‌ای که می‌شود گفت در تاریخ مدرسه داری و آموزش مدرن کشورمان که یک قرن از آن می‌گذرد در نیمی از این تجربه، مفید هم نقش داشته است؛ لذا نخستین پرسشی که در ذهن هر کسی ممکن است ایجاد شود این است که آقای موسوی چه خلایقی را در آن مقاطع احساس کردند که دست به این اقدام زدند؟ و احساس کردند علاوه بر حوزه باید مدرسه هم باشد؟

پاسخ این پرسش را من بر اساس تجربه خودم می‌دهم؛ پاسخی که به گونه‌ای در سخنرانی سالگرد فوت آیت‌الله به‌طریقگی به آن پرداخته بودم و از منظر ایشان ضرورت تربیت دینی و تأسیس مدارس را توضیح دادم لذا اجازه بدهید بخشی از آن را تکرار کنم شاید مفید باشد و پاسخ پرسش شما را هم داده باشم؛ البته پیش از آن یک خاطره‌ای را بگویم. من متولد ۱۳۴۱ هستم و هنوز

ایشان به این دلیل احساس کردند که باید مدرسه راه‌اندازی کنند زیرا که در وهله نخست حوزه را پاسخگوی این نیازها نمی‌دانستند و دوم اینکه بالاخره برخی از خانواده‌ها نمی‌خواستند فرزندانشان را به حوزه بفرستند و نکته دیگر این که مدرسه نقش مهمی در فرهنگ‌سازی داشت. در جو قبل از انقلاب هم، مدارس اسلامی کم بود فقط یک مدرسه علوی بود هنوز نیکان هم پا نگرفته بود. ایشان البته برای تأسیس مدرسه رفته بودند با مرحوم روزبه و علامه کرباسچیان که در مدرسه علوی بودند، صحبت کرده بودند و به این نتیجه رسیده بودند که باید مدرسه‌ای مستقل تأسیس کند تا بتواند اثرگذاری لازم در جامعه را از این طریق داشته باشد تا از طریق دانش‌آموزان مستعد و متخصص بشود جامعه را نیز توسعه داد. مفید یک تفاوت عمده با علوی داشت و شاید به همین دلیل علی‌رغم وجود این مدرسه ایشان تصمیم به راه‌اندازی مدرسه دیگری گرفتند.

■ این مسئله مهمی است، اجازه بدهید از آن عبور نکنیم. بنده اشاره کردم به تاریخ صد ساله مدرسه مدرن، اما اگر عقب‌تر برگردیم باید تاریخ مدرسه داری را به دارالفنون ارجاع دهیم که در این صورت باید گفت بیش از ۱۵۰ سال تاریخ مدرسه داری مدرن در کشور داریم که در این مدت معمولاً صاحبان تفکرات مذهبی و سنتی با مدرسه مشکل داشتند، مدارس اسلامی هم برای تربیت انسان مؤمن و یا مؤمن مبارز با رویکردهای متفاوت ایجاد شدند. نگاه غالب آقای موسوی برای خروجی مدارس چه بوده و قصدشان تربیت چگونه انسانی بوده است؟ خروجی‌های سایر مدارس چه خلأهایی داشتند که قرار بوده مفید آنها را پر کند؟ هر چند شما گفتید متکی بر تجربه به پرسش‌ها پاسخ می‌دهید اما از آنجا که شما دانش‌آموخته فلسفه هستید، می‌شود تجربه شما را با تئوری‌ها و نظریات تلفیق کرد و به پرسش‌ها پاسخ داد.

من سال دوم دبیرستان قبل از انقلاب رفتم علوی امتحان دادم که یک آزمون ورودی علمی داشت و یک مصاحبه، که علامه کرباسچیان خودشان با من مصاحبه کردند و هم زمان برای مدرسه البرز هم امتحان دادم بهترین مدرسه ایران بود با مدیریت دکتر مجتهدی که یک سناتور انتصابی شاه و دربار بود اما علی‌رغم سناتور بودن این دربار بود که از او تغذیه می‌کرد نه او از دربار. که جا دارد ذکر خیری از ایشان کنم که منشأ خدمات ارزنده و ماندگاری شدند. البرز رایگان بود اما علوی شهریه می‌گرفت. علوی در مصاحبه‌اش از باورها و نگاه‌ها پرسید بالاخره ایشان روحانی و معتم بودند آن زمان یکی از برادران من به دلیل فعالیت‌های سیاسی زندان بود من هم از سیاست و این‌گونه مسائل حرف زدم و گفتم شب‌ها رادیو عراق گوش می‌دهم که مرحوم دعایی صحبت می‌کردند یا رادیو پیک ایران که از آلمان پخش می‌شد البته مال مارکسیست‌ها بود اما من گوش می‌دادم.

■ به نظرم این خاطره شما باید مربوط به سال ۱۳۵۴ یا ۱۳۵۵ باشد.

بله! دوم دبیرستان بودم باید همین سال‌ها باشد. خلاصه این که من علوی رد شدم و البرز قبول شدم البرز مصاحبه هم نداشت.

■ احتمالاً گزینش سیاسی و عقیدتی رد شدید.

حس می‌زنم البته مطمئن نیستم چون به من چیزی نگفتند.

■ ولی گویا احتمالش بیشتر است.

بله! احتمالش بیشتر است ولی در هر صورت مدرسه‌ای که رئیسش یک روحانی و پدر من هم روحانی بود من را نپذیرفت ولی یک مدرسه‌ای که رئیسش یک سناتور انتصابی شاه و سکولار بود من را پذیرفت. من مشکل علمی نداشتم چون البرز نسبت به علوی آزمون علمی سختگیرانه‌تری داشت. البرز که من دوم دبیرستان قبول شدم چهارده کلاس دوم دبیرستان داشت که هر

ایشان به این دلیل احساس کردند که باید مدرسه راه‌اندازی کنند زیرا که در وهله نخست حوزه را پاسخگوی این نیازها نمی‌دانستند و دوم اینکه بالاخره برخی از خانواده‌ها نمی‌خواستند فرزندانشان را به حوزه بفرستند و نکته دیگر این که مدرسه نقش مهمی در فرهنگ‌سازی داشت. در جو قبل از انقلاب هم، مدارس اسلامی کم بود فقط یک مدرسه علوی بود هنوز نیکان هم پا نگرفته بود. ایشان البته برای تأسیس مدرسه رفته بودند با مرحوم روزبه و علامه کرباسچیان که در مدرسه علوی بودند، صحبت کرده بودند و به این نتیجه رسیده بودند که باید مدرسه‌ای مستقل تأسیس کند تا بتواند اثرگذاری لازم در جامعه را از این طریق داشته باشد تا از طریق دانش‌آموزان مستعد و متخصص بشود جامعه را نیز توسعه داد. مفید یک تفاوت عمده با علوی داشت و شاید به همین دلیل علی‌رغم وجود این مدرسه ایشان تصمیم به راه‌اندازی مدرسه دیگری گرفتند.

■ بله این مهم است که چرا ایشان علی‌رغم وجود مدرسه علوی باز هم تصمیم به راه‌اندازی مدرسه مستقلی می‌گیرند.

البته من تحلیل خودم را می‌گویم و به نظر من نوع نگاه دینی ایشان متفاوت بود که البته من اینجا ارزش‌گذاری نمی‌کنم که کدام درست و کدام غلط بوده است، فقط می‌خواهم به تفاوت‌ها اشاره کنم؛ مثلاً مدرسه علوی تا حد زیادی تحت تأثیر انجمن حجتیه بود خیلی اعتقادی به دخالت در امور اجتماعی و سیاسی نداشتند و به همین دلیل خیلی درگیر مسائل جاری جامعه هم نمی‌شدند، در حالی که مدارس مفید حتی با توجه به کادری که از همان ابتدا استخدام شدند مشخص بود که به دنبال یک نوع اثرگذاری گسترده در اجتماع و جامعه هستند، حتی معلمینی که به دلایل سیاسی و یا اجتماعی در مدرسه علوی مشکل پیدا می‌کردند به مفید می‌آمدند. از آن گذشته آن نگاه سختگیرانه و سنتی بر علوی حاکم بود که البته باز هم ارزش‌گذاری نمی‌کنم و فقط دارم تفاوت‌ها را مطرح می‌کنم، مثلاً این که حتماً موی سر باید از ته تراشیده شود یا نگاه مناسبی به دین و مواردی از

نسل جدید امروزه، پرسشگر است و می‌گوید که قرآن گفته باشد یا فلان شخص گفته باشد فرقی نمی‌کند و به دنبال استدلال است و این همان فرد متفکر است که در این شرایط سخت مورد نظر است. البته من این را مثبت می‌دانم چرا که ایمان متفکرانه از نظر ما ارجح است ولو اینکه آن تفکر به باورهای مخالف هم برسد، زیرا این تفکر بر مؤمن مقلدانه و کورکورانه برتری دارد.

■ در واقع به دنبال تربیت متخصص مؤمن بودند.

بله متخصص مؤمن. متدین به این معنا که در سلوک فردی و اجتماعی، آموزه‌های دینی را رعایت کند یعنی التزام به واجبات و ترک محرّمات داشته باشد. اما بعد از انقلاب با تأسیس دانشگاه سمت و سوی دیگری پیدا کرد. باز یک خاطره بگویم سال ۵۶ که آرام آرام راهپیمایی‌ها شروع شد، ایشان می‌گفتند اداره مملکت که کاری ندارد همین بودجه بنیاد پهلوی را به ما بدهند ما کشور را اداره می‌کنیم و به پول نفت هم نیاز نیست. اوج ساده‌اندیشی را بینید. اما درست یک ماه بعد از ۲۲ بهمن گفتند چقدر اداره کشور کار سختی است.

■ البته عده‌ای هنوز هم در این توهم به سر می‌برند که اداره کشور کار ساده‌ای است.

بله درست است بعد از چهل‌و‌اندی سال هنوز هم عده‌ای هستند که این ساده‌اندیشی را دارند چرا که فکر می‌کردند اگر «الف» برود و «ب» بیاید کار درست می‌شود. این نگاه بسیط نه در مسئولان بلکه در اکثر مردم هم بود و فکر می‌کردند نهادسازی کنیم درست می‌شود مرتب کارگروه درست کردند. لذا دانشگاه مفید با این هدف تأسیس شد که بتواند کادرسازی کند، از این جهت که نگاه روشن‌اندیشانه به دین وجود داشته باشد و افرادی که آنجا دارند دروس دانشگاهی می‌خوانند با دروس حوزوی هم آشنا شوند. ایشان بعد از اینکه سال ۶۸ از تهران رفتند و در قم ساکن شدند به این نتیجه رسیدند که حوزه هم نقش مهمی در تحولات اجتماعی دارد. لذا تلاش کردند رابطه دانشگاه مفید و حوزه را تقویت کنند و شرط ورود به دانشگاه مفید این بود که دروس حوزوی را هم بخوانند آن هم در علوم انسانی که در کشور ما در این زمینه معضلی است که در سایه این تفکر جاهلانه که اگر ما تکنولوژی داشته باشیم یا سدسازی کنیم مشکل ما حل می‌شود. یک بی‌توجهی به رشته علوم انسانی شکل گرفته بود که متأسفانه نتیجه این شد که بعد آب و محیط زیست بشود ابربحران و فکر می‌کردند همه چیز را می‌شود مهندسی کرد. بنابراین مدارس مفید هدف‌گذارش عموم مردم بودند اما دانشگاه مفید به دنبال افرادی بود که بتوانند ایجاد اندیشه و تفکر کنند و ایده‌پرداز و نظریه‌پرداز باشند.

■ به نظر می‌رسد ایشان هم حوزه، هم مدرسه و هم دانشگاه را ضروری می‌دانستند اما گویا مدرسه را زیربنا می‌دانستند. حال پرسش این است که چه رسالت و مأموریتی برای مدارس قائل بودند؟

البته نخست با تصور این که سن نوجوانی مهم است مقطع راهنمایی تأسیس کردند اما بعد با این نگرش که سن کودکی مهم‌تر است، ابتدایی را هم تأسیس کردند. اما به دلیل شتاب تغییرات و تحولات در ایران و جهان باعث شد نوع نگاه معلمان و خانواده‌ها تغییر کند. اما به شکل کلی هم چنان تربیت متخصص مؤمن هدف اصلی مدرسه مفید است. اما تعریف مؤمن امروزی با دیروز تفاوت دارد، اگر قبلاً هدف، مؤمن مکلف بود اما الآن هدف، تربیت مؤمن متفکر است.

کلاس سی تا چهل نفر بودند. من جزو بالاترین رتبه‌های البرز بودم. این نشان می‌دهد که نوع نگاه دست‌اندرکاران علوی با مفید تفاوت اساسی داشت. لذا از دانش‌آموزان مفید انتظار می‌رفت که سرشان فقط در درس و کتاب نباشد بلکه در جامعه اثرگذار باشند. البته این نگاه را آیت‌الله اردبیلی از زمانی که در اردبیل بود هم داشتند و آنجا انجمن مبارزه با فقر را تشکیل داده بودند. این از نظر اجتماعی و سیاسی، اما از نظر دینی صرف نظر از اینکه دیانت ما عین سیاست و سیاست ما باید عین دیانت باشد، که البته من خیلی اعتقادی به این جمله ندارم، به این صراحت و شدت چرا که دین بسیار گسترده‌تر از سیاست است و سیاست ایده‌هایی دارد که ربطی به دین ندارد.

■ سیاست تخصصی و یک علم است.

بله! این‌ها از نظر منطقی عموم و خصوص من‌وجه هستند.

■ یعنی شما قائل به تفکیک نهاد دین از نهاد حکومت هستید.

بله! به شدت باور دارم و معتقدم، با توجه به این تجربه دردناکی که داشتیم به شدت اشتباه کردیم. اما صرف نظر از اختلاف سیاسی و عقیدتی، علوی با مفید از جهات دیگر هم خیلی تفاوت داشت، مثلاً تنبیه کردن! من اصلاً به یاد ندارم که پدرم به خاطر مسائل درسی ما را تنبیه کرده باشند، اما به خاطر مسائل اخلاقی ما را خیلی زیاد تنبیه می‌کردند، به‌ویژه به خاطر مزاحمت‌هایی که برای همسایه‌ها در بازی‌های کودکانه بوجود می‌آوردیم. حتی ایشان برای نماز خواندن ما را بیدار نمی‌کردند، من با صدای نماز خواندن او بیدار می‌شدم حتی ایشان برای روزه هم اجباری نداشتند و این نگاه پدر در رویکرد مدرسه‌داری هم وجود داشت. در حالی که در مدارس مشابه بسیار سفت و سخت بودند و حتی در تربیت دینی هم یک نگاه مناسبی و ظاهری داشتند.

■ بسیار خوب پس با این جمع‌بندی از رویکردها عبور کنیم که آیت‌الله موسوی اردبیلی به‌عنوان بنیانگذار مدارس مفید، هم مدارس غیردینی و هم مدارس دینی آن زمان از جمله علوی را دچار کج کاردهایی می‌دانستند و خلأهایی را احساس می‌کردند، لذا با رویکرد جدیدی مدارس را تأسیس کردند که بیش از پنجاه سال است که تجربه کاری دارند. با توجه به این که دانشگاه هم تأسیس کردند لذا به نظر می‌رسد سه‌گانه حوزه و دانشگاه و مدرسه در ذهن ایشان تفکیک شده بود و برای هر کدام از آنها کارکرد متفاوتی قائل بودند؛ در تکمیل مباحث گذشته بفرمایید برای هر کدام چه کارکرد اصلی قائل بودند؟

من اول دوباره یک خاطره بگویم، این که ایشان قبل از انقلاب هم تصمیم داشتند دانشگاه تأسیس کنند و به دنبال تأسیس حوزه نبودند؛ اما چون گفتند باید فرح هم عضو هیئت امنای دانشگاه باشد نپذیرفتند. شاید بعد از آمدن ایشان به تهران و مواجهه با جامعه متجدد و مدرن به این نتیجه رسیدند که مدرسه و دانشگاه مؤثرتر و مهم‌تر از حوزه است. اما چرا دانشگاه؟ چون تصور این بود که بخش اصلی شخصیت در دانشگاه ساخته می‌شود اما نگاه ایشان در مدارس هم این بود که خروجی مدارس اول این که از نظر علمی رتبه‌های بالایی داشته باشند و دوم اینکه انسان‌های متدینی باشند، البته متدین به این معنا نه که حتماً حکومت اسلامی را تشکیل بدهند.

انگیزه پیدا کنند. چرا که منابع شناخت و مرجعیت نسل جدید تغییر کرده است. قبلاً اگر گفته می‌شد مثلاً فلان مورد در قرآن آمده و یا فلان شخص گفته است دیگر تمام بود و برای همه حجت بود، اما نسل جدید امروزه، پرسشگر است و می‌گوید که قرآن گفته باشد یا فلان شخص گفته باشد فرقی نمی‌کند و به دنبال استدلال است و این همان فرد متفکر است که در این شرایط سخت مورد نظر است. البته من این را مثبت می‌دانم چرا که ایمان متفکرانه از نظر ما ارجح است ولو اینکه آن تفکر به باورهای مخالف هم برسد، زیرا این تفکر بر مؤمن مقلدانه و کورکورانه برتری دارد.

■ یعنی مرجعیت متنوع و متکثر شده است.

بله! دقیقاً همین‌گونه است. حتی در همان مدارس دینی مانند علوی عده‌ای بعداً پیرو سازمان پیکار شدند یعنی به یکی از تندروترین گروه‌های مارکسیستی پیوستند. یعنی شما وقتی اجازه تفکر نمی‌دهی و اجازه تکثر نمی‌دهی از آن طرف افراد دچار افراط می‌شوند. لذا باید بگوییم به این دلیل الآن فاصله خروجی‌ها با انتظارات بیشتر شده که البته بخشی هم به دلیل ناتوانی ماست.

■ برای کاهش این فاصله چه تدابیری اندیشیده‌اید؟

به نظر می‌رسد ما باید حداقل در کوتاه مدت دو کار اساسی بکنیم؛ اول این که یک آسیب‌شناسی از گذشته داشته باشیم، مثلاً آیا توسعه کمی خوب بوده است یا نه؟ که البته این جا دو دیدگاه نخبه‌گرایی و عمومی‌گرایی وجود دارد که باید مورد بررسی قرار گیرد و دوم این که با توجه به شتاب تحولات، تغییرات ما متناسب

■ یعنی در سیر تجربه مفید در این اواخر رویکرد تربیتی از تربیت مؤمن مقلد به تربیت مؤمن متفکر تغییر کرده است؟

بله! کاملاً درست است. چون الآن افراد، بله قربان گو نیستند که همه چیز را بپذیرند. الآن در فضای مجازی انواع پرسش‌ها حتی در مورد اصل وجود خدا و تکامل و رابطه علم و دین و مواردی از این قبیل مطرح می‌شود و نمی‌شود به این پرسش‌ها پاسخ نداد و از کنار آنها عبور کرد. مؤمن پنجاه سال پیش عمدتاً باورهایش تقلیدی بود اما امروز ناچارید مؤمن متفکر داشته باشید چون امروزه ارتباطات گسترده شده است.

■ چقدر از این انتظارات برآورده شده است؟

فاصله بین انتظارات و خروجی قبلاً کم‌تر بود اما الآن بیشتر شده است؛ چون کار سخت‌تر و پیچیده‌تر شده است. امروزه مسئله، مؤمن بودن و نبودن نیست بلکه مسئله ماندن و نماندن در ایران است، لذا شرایط و اوضاع خیلی سخت و پیچیده شده است. واقعاً این که بچه‌ها در دبیرستان دنبال مهاجرت هستند، یک مسئله شده است.

■ جدیداً که تفکر مهاجرت به متوسطه اول و گاهی به ابتدایی هم رسیده است.

بله! درست است. متأسفانه این‌گونه است در حالی که قبلاً این موضوع در افق دید افراد نبود که ما بنشینیم و در این موضوع بحث کنیم در حالی که الآن در جلسات هیئت امناء و هیئت مدیره یکی از موضوعات ما همین مسئله مهاجرت دانش‌آموزان است که چه کار کنیم که انگیزه رفتن بچه‌ها ضعیف شود و برای ماندن

با تحولات جهانی نبوده است؛ یعنی خود ما هم باید نسل جدید و دغدغه‌های این نسل را بشناسیم.

■ در این مسیر انتظارات شما غیر از موانعی که اشاره کردید با چه موانع دیگری مواجه است؟

یکی از موانع اختلاف بین درآمد و هزینه است. یک زمانی مدارس مفید نه تنها هزینه‌های خودشان را تأمین می‌کردند بلکه درآمد مازاد هم داشتند، اما الآن تقاضای یارانه دارند؛ مسئله دوم مسئله معیشت و اقتصاد معلمان است، که هنوز هم متأسفانه معلمان جزو اقشار کم درآمد و ضعیف جامعه هستند و تردیدی نیست که اگر نیازهای معیشتی معلم و مربی تأمین نشود انتظار نمی‌رود نقش خود را به نحو احسن ایفا کند و سوم این که آموزش معلمان و مربیان را در بخش‌هایی جدی نگرفته‌ایم و به نظر می‌رسد در برخی موارد مدارس مفید به روز نشده‌اند. در حالی که زمانی مدارس مفید رایگان بودند اما علی‌رغم این که الآن شهریه می‌گیریم باز هم مشکل داریم هر چند آقای موسوی اردبیلی تأکید داشتند که هیچ فردی نباید به دلیل مشکل اقتصادی از ورود به مدرسه محروم شود.

■ وقتی از مدرسه سخن به میان می‌آید از عناصر مختلفی باید

سخن گفت از معلمان، مربیان، مدیریت و کادر مدرسه گرفته تا دانش‌آموزان و اولیا، با توجه به نقش مهم والدین در مدارس، مجموعه مفید این نقش را چگونه می‌بیند و از آن بهره می‌برد؟

صریح بگویم متأسفانه رفتارهای دوگانه در میان ایرانیان خیلی تأسفاور است. در تحلیلی که بر اساس نظریات مختلف وجود دارد این رفتار دوگانه تأثیر بسیار منفی بر روی بچه‌ها می‌گذارد و این دوگانگی خیلی آسیب می‌زند لذا یکی از مشکلات ما چگونگی انتخاب خانواده‌هایی است که با رویکرد ما همسویی دارند.

■ یعنی شما خیلی واضح و شفاف به خانواده‌ها دارید می‌گویید که اگر با رویکرد آموزشی و پرورشی شما همسو نیستند فرزندشان را به مدارس مفید نیاورند؟

بله! دقیقاً اینجا نیاورند و به مدارس دیگر بروند. چون به خود بچه‌ها آسیب می‌رسد در قرآن هم از این دوگانگی خیلی نهی شده است و مذموم شمرده شده است.

■ اگر از خروجی مفید بخواهیم تصویری ارائه بدهیم و به خانواده‌های متقاضی بگوییم که اگر چنین خروجی مد نظرتان هست مفید را انتخاب کنید این تصویر به‌طور خلاصه چگونه قابل طرح و بیان است؟

ما فعلاً روی دو چیز ایستاده‌ایم و از خیلی چیزها به خاطر طوفان حوادث و تحولات کوتاه آمدیم. یکی اخلاقی بودن است، اخلاق هم به معنای عام آن؛ دوم اینکه التزام به واجبات داشته باشد و محرمات را هم انجام ندهد این از نظر تربیتی است. از نظر علمی هم بر خلاف اینکه زمانی مدارس به سمت کنکور و تست رفته بودند تعدیل ایجاد کردیم که افراطی در توجه به آموزش صورت نگیرد.

■ برای کاهش این شکاف چه انتظاراتی از دست‌اندرکاران مفید دارید؟

البته اگر الآن انتظارتمان را بگویم آنها خواهند گفت پس انتظارات ما چه؟ پس اجازه بدهید اول انتظارات آنها را بگویم که واقعاً به حق هم هست یعنی همکاران ما در مدارس انتظار دارند که به معیشت و اقتصاد آنها توجه شود؛ و دوم این که در فرایندها از مشارکت آنها استفاده شود که امیدوارم بتوانیم به این انتظارات پاسخ بدهیم. اما انتظار ما این است که آنها به رویکرد بنیانگذار این مدارس وفادار باشند و اگر واقعاً نمی‌توانند در این راستا نقش ایفا کنند بروند در جای دیگری مشغول کار شوند. مثلاً فرض کنید معلمی خیلی به رویکرد ایمان متفکرانه باور ندارد بالاخره بنیانگذار اولویتی قائل بوده است ما بخش دولتی نیستیم. من قبلاً هم گفتم که مدارس مفید برای همه نیست و خروجی و ورودی آن باید مبتنی بر رویکرد مورد نظرش باشد چرا که یک بخش خصوصی است و حق دارد برای خدماتی که ارائه می‌دهد رویکردی انتخاب کند.

■ چه نقشی برای دانش‌آموزان، به‌عنوان عنصر محوری مدرسه قائل هستید؟ به‌عبارتی یک دانش‌آموز مفیدی که دوازده سال عمر کودکی و نوجوانی خود را در

چه چالش‌هایی روبرو است؟

اولاً مدارس مفید هم با قواعد و مصوبات موجود دارای چالش‌هایی است که در دانشگاه این چالش‌ها خیلی بیشتر است، نخست این که تلاش می‌کنیم چالش‌ها را مدیریت کنیم و کاهش دهیم چون بر این باور هستیم که رویکرد چالش‌زایی در هر موضوع و مقطعی آسیب‌زننده است و سیاست‌بیماری است و هر آدم عاقلی سعی می‌کند تنش‌ها را کم کند. برخی فکر می‌کنند پیامبر و امامان آمده‌اند برای تنش‌زایی در حالی که وقتی به زندگی آنها نگاه می‌کنیم برعکس می‌بینیم همه تلاش آن‌ها در مسیر تنش‌زدایی بوده است نه تنش‌زایی؛ دیگران برای آنها تنش ایجاد می‌کردند. اما ما یک جایی هم می‌ایستیم و کوتاه نمی‌آییم یعنی جایی که اساس مأموریت زیر سؤال می‌رود ما کوتاه نمی‌آییم.

■ در این ایستادگی چقدر توان دارید و موفق می‌شوید؟

جالب است اشاره کنم همان‌گونه که گفتم یکی از موانع ما در مسیر تحقق انتظاراتمان رفتارهای دوگانه است. اینجا هم همان کسانی که به ما فشار می‌آورند تمایل دارند فرزندانشان را در مفید ثبت نام کنند، حالا خوب نیست من اسم ببرم اما اصرار دارند که در مجموعه مفید باشند در هر صورت به پشتوانه تجربه‌ای که داریم و به نسبت آن از توان ایستادگی مناسبی هم برخورداریم.

■ فشارها بیشتر سیاسی است یا ایدئولوژیک یا هر دو؟ یا اداری و ساختاری است؟

بیشتر سیاسی است، به‌ویژه وقتی جو جامعه مقداری متشنج می‌شود. فشارهای اداری تقریباً برای همه مدارس غیردولتی وجود دارد اما فشارهای خاص بیشتر است در زمینه ایدئولوژیک خیلی ما تحت فشار نیستیم.

■ اگر در همین زمینه یک پرسش چندگزینه‌ای و تستی بخواهم از شما پرسیم تمایل دارم بدانم، مفید افراد را در مدارس و دانشگاه برای چه منظوری تربیت می‌کند؟ برای مجموعه مفید یا برای خود دانش‌آموزان و خانواده‌های آن‌ها یا برای جامعه و حاکمیت؟

ما برای جامعه تربیت می‌کنیم البته فردی که برای جامعه تربیت می‌شود برای خودش و خانواده‌اش هم در اصل تربیت شده است، چون خود او و خانواده‌اش هم بخشی از این جامعه هستند. برخلاف مجموعه‌هایی مانند امام صادق (ع) که هدفشان تربیت برای حکومت بود ما هیچ وقت نه در دانشگاه و نه در مدارس این هدف را نداشتیم. یکی از نتایج تربیت جامعه‌محور ما این بود که مدارس مفید در زمان جنگ بیش از شصت شهید داد و تقدیم کشور و ملت کرد. ما دو گانه فرد و جامعه را جدا از هم نمی‌دانیم لذا هدف‌گذاری ما سیاسی نبوده در مدارس مفید فرزندان افراد مختلفی از منتهی‌الیه‌ها تا راس در مفید درس خوانده‌اند یعنی خط‌کشی سیاسی نداشتیم.

و سخن آخر:

خواهش من این است که مخاطبان نقد و نظرهای خود را در مورد مطالبی که گفته شد به ما منعکس کنند تا ما متوجه ضعف‌ها و ایرادات خود بشویم و از نظرات همه عزیزان بهره‌مند شویم.

انتظار داریم دانش‌آموز مفید اثرگذار باشد و به نسبت دانش‌آموزان سایر مدارس باید نقش فعال و مؤثری داشته باشد. چون داریم سرمایه‌گذاری می‌کنیم از جهت دینی هم انتظار داریم بر مبنای تفکر و استدلال، رویکرد معقول با دین داشته باشد نه هیجانی و احساسی و سطحی

مدارس مفید سپری می‌کند انتظار می‌رود چه نقشی داشته باشد و چه کنشی داشته باشد؟ بی تردید با رویکردی که دارید شما دانش‌آموز معقول را نمی‌پذیرید و تمایل دارید دانش‌آموزان در مفید فعال و پویا باشند.

نخست اینکه انتظار داریم دانش‌آموز مفید، اثرگذار باشد و به نسبت دانش‌آموزان سایر مدارس باید نقش فعال و مؤثری داشته باشد. چون داریم سرمایه‌گذاری می‌کنیم از جهت دینی هم انتظار داریم بر مبنای تفکر و استدلال، رویکرد معقول با دین داشته باشد نه هیجانی و احساسی و سطحی. اتفاقاً به‌دنبال راه‌اندازی باشگاه فارغ‌التحصیلان مفید هستیم که همین رویکرد را برای اعضای باشگاه داریم تا افراد حضور فعال و مؤثری داشته باشند.

■ اشاره کردید به فارغ‌التحصیلان و مشخص است یک هویت‌گرایی هم در مفید وجود دارد که در سخنان شما هم به آن پرداخته شد این هویت‌گرایی در مدارس چگونه مورد توجه قرار می‌گیرد؟ و چه جایگاهی دارد؟

خوشبختانه از حدود هشت‌هزار فارغ‌التحصیلی که مفید دارد اکثر آنها هر جا که رفته‌اند چه از جهت علمی، اقتصادی و چه از منظر دینی انسان‌های موفقی بوده‌اند فقط حدود چهارصد نفر پزشک هستند یعنی انجمن پزشکان مفید حدود چهارصد نفر عضو دارد و تعدادی از آن‌ها خارج از کشور هستند که البته فرهنگ خود را حفظ کرده‌اند. خلاصه این که این یک پتانسیل عظیمی است که تا چند سال پیش از آن بی‌بهره بودیم تا این که با کمک دوستان و همکاران شروع کردیم تا از توانمندی این افراد استفاده کنیم. البته نه استفاده شخصی بلکه برای ارتقا و توانمندسازی مجموعه مفید تا با حضور این افراد ما واحدهای مختلف خود را ارتقا دادیم. در حوزه‌های گوناگون اقتصادی و فرهنگی از این توانمندی‌ها بهره ببریم. البته تأکید کردیم که باشگاه جایی است برای ما هم بودن یعنی نمی‌خواهیم خط‌کشی سیاسی یا عقیدتی داشته باشیم چون ممکن است باور افراد خیلی تغییر کرده باشد، مثلاً لائیک یا حتی خداناباور شده باشد یا هم چنان دینی و مذهبی باشد برای ما فرقی ندارد، هر کسی که فارغ‌التحصیل مفید باشد می‌تواند عضو این باشگاه شود چون ما بر این باوریم که این جمع شدن ظرفیتی را ایجاد می‌کند برای توانمند شدن مجموعه مفید به شرط این که موانع بیرونی نداشته باشیم و دخالت‌ها و اذیت و آزاری نباشد.

■ به موانع اشاره کردید و طبیعی است که شما هم مثل بیشتر مؤسسين دانشگاه و مدارس در کشور با سیستم رسمی و دولتی چالش‌هایی دارید، در این زمینه مجموعه مفید با

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر کد ببینید

فخرالدین دانش آشتیانی در گفت و گو با خانواده مفید عنوان کرد:

مفید مدرسه زندگی است برای تربیت همه جانبه و متوازن مبنای ما آزادی و اختیار در تربیت است اجبار پاسخ گو نیست در نگاه آیت الله موسوی اردبیلی مدرسه بر دانشگاه و حوزه اولویت داشت

خانواده مفید: در آخرین ماه سال و در یک روز زمستانی که کوه‌های شمال تهران کاملاً از برف سفیدپوش شده بود در طبقه هفتم ساختمان خورشید و در دفتر "دکتر فخرالدین دانش آشتیانی" رئیس مجتمع آموزشی مفید به گفت و گو نشستیم تا با او در مورد فلسفه و رویکردهای آموزشی و پرورشی و سیرتحوالات این مدارس که حالا بخشی از تاریخ معاصر ایران را روایت می‌کند، به بحث پردازیم.

او که به خوش‌رویی و نجابت شهره است و معلمان نیز از دوره وزارت او خاطرات خوشی دارند با گرمی و صمیمیت، پذیرای ما شد و بی‌پرده و بدون ملاحظه به همه پرسش‌های ما پاسخ داد، پاسخ‌هایی که به دلیل تنگی زمان و محدودیت صفحه‌های مجله خانواده مفید، کلی و گذرا بود و قرار شد در شماره‌های بعدی بیشتر و جزئی‌تر موضوعات مطرح شده را به بحث بگذاریم. بی‌تردید گفت و گو با کسی که در رأس هرم مدیریتی مجموعه مفید است و زمانی در رأس هرم مدیریتی وزارت آموزش و پرورش بوده است نه تنها برای خانواده مفید بلکه برای خانواده بزرگ آموزش و پرورش به وسعت ایران زمین هم خواندنی است. امید است با دریافت نقد و نظرهای مخاطبان گرامی گفت و گوهای بعدی ما کارآمدتر باشد.

مورد انسان است و آزادمنشی و اختیاری که انسان دوست دارد داشته باشد. یعنی خود انسان می‌تواند مراحل رشدش را طی کند به شرطی که محیط و بستر لازم برای رشد او فراهم شود. از طرفی هم در آموزه‌های دینی ما وقتی رابطه انسان با خدا را در نظر می‌گیریم، هیچ جایی حالت اجبار و دستور ندارد، فقط می‌گوید مثلاً اگر این مسیر را طی کنید به سعادت می‌رسید و اگر این مسیر را طی نکنید منحرف می‌شوید و این خود شما هستید که باید این کار را انجام بدهید و در نتیجه از قرآن هم می‌شود این استفاده را کرد که انسان به‌طور فطری در مسیر رشد می‌تواند حرکت کند و ما و جامعه و مفید وظیفه داریم که بستر و محیط آن را فراهم کنیم، لذا ما از این دو منظر نتیجه گرفتیم و از منظر سوم هم تجربه چندین ساله به ما ثابت کرده است که اگر دانش‌آموز خودش در ابعاد مختلف یادگیرنده مؤثرتر است از زمانی که اجبار باشد و دستوری باشد لذا ما به شدت با رویکرد اجباری و دستوری مخالف هستیم.

■ آقای دکتر خیلی خوب است که ما این حرف‌ها را از زبان کسی که در رأس مجموعه مدارس مفید است می‌شنویم در حالی که تصور عمومی این است که مفید علی‌رغم سابقه نیم قرن مدرسه داری یک مجموعه مذهبی و سنتی است و کسانی که از دور شناخت ناقصی در مورد مفید دارند فکر می‌کنند همچنان با همان رویکردهای سنتی و مذهبی، فلسفه تعلیم و تربیت مورد توجه است و حتی رویکردهای آموزشی و پرورشی شما همچنان سنتی است در حالی که سه گانه علم و دین و تجربه در خاستگاه فلسفه تعلیم و تربیت مفید نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر تحولاتی رخ داده است و حتی من در گفت‌وگوهایی که با

■ با درود و سلام و عرض خسته نباشید و سپاس که دعوت مجله خانواده مفید یعنی خانواده خودتان که در رأس این مجموعه هستید را برای گفت‌وگو پذیرفتید، جناب آقای دانش‌بخت مدارس این روزها خیلی پررنگ‌تر شده است و ابعاد گسترده‌ای و چالش‌های متعددی در این زمینه وجود دارد و دغدغه والدین و دانش‌آموزان این است که در کدام مدارس و با چه رویکردهایی به تحصیل پردازند و در سطح کلان هم، صاحب نظران و نظریه‌پردازان نیز با این چالش مواجه هستند که به‌طور کلی مدرسه در عصر جدید و هزاره سوم و در شرایطی که رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی گسترش پیدا کرده است، آیا هنوز موضوعیت و کارکرد دارد یا نه؟ به نظر شما آیا مدرسه همچنان کارکرد دارد یا نه و چرا؟

بسم الله الرحمن الرحيم من هم از شما و دوستان مجله خانواده مفید تشکر می‌کنم. نخست اجازه بدهید تعریف جامعی از مدرسه داشته باشیم؛ به نظر ما مدرسه محیطی است که دانش‌آموزان مراحل رشدشان را در ابعاد مختلف در آن طی می‌کنند تا بعد از فارغ‌التحصیلی یک عنصر تأثیرگذار در محیط اجتماع و خودش باشند. لذا وقتی مدرسه را محیطی برای رشد دانش‌آموزان تعریف می‌کنیم باید ببینیم مفهوم رشد چیست و ابعادش چیست؟ ما کلاً معتقد هستیم اشتباهی که وجود داشت و الآن کمتر شده و نباید این اشتباه را داشته باشیم این است که مدرسه کارکردش این باشد که دانش‌آموز بیاید و مباحث علمی و تخصصی را بگیرد و وارد دانشگاه شود. خوب این تعریف، تعریف نادرستی است و رشدی که در مدرسه باید اتفاق بیفتد این نیست که زبان یاد بگیرند و یا فیزیک یاد بگیرند. هر چند این هم وجود دارد اما مکان مدرسه در واقعیت جایی است که دانش‌آموز در ابعاد مختلف تربیت می‌شود در مدارس مفید از خیلی وقت قبل ما شعار مدرسه زندگی را دادیم و هدف این بوده که دانش‌آموزان را به شایستگی‌هایی برسانیم که پس از فارغ‌التحصیل شدن یک عنصر تأثیرگذار در اجتماعشان باشند. به نظر من این خیلی مهم‌تر از بخش آموزش است. خیلی از افراد هستند که اگر از آن‌ها بپرسید که چرا فرزندان‌تان را به مدرسه می‌فرستید می‌گویند برای اینکه درس بخواند یعنی هنوز هم جا نیفتاده که مدرسه یک محیطی است برای تربیت. اما یک بخشی هم برای این است که تخصصی هم داشته باشد حالا این رشد چگونه اتفاق می‌افتد؟ همان‌طوری که طبیعت افراد بر این است که خودشان متناسب با نیازشان در جامعه‌ای زندگی می‌کنند و متناسب با نیازشان می‌روند و کسب تجربه می‌کنند، ما هم از همین فطرتی که در درون خود انسان است استفاده کنیم و محیط مدرسه را محیطی بسازیم که بتوانند این نیازشان را برطرف کنند. اینجا پرسشی مطرح می‌شود که مراحل رشد را چه قدر به‌صورت اجباری و دستوری جلو ببریم؟ ما معتقد هستیم و تجربه کردیم که به‌صورت اجباری و دستوری این مراحل به شکل کامل اتفاق نمی‌افتد و اگر ما بستر و محیطی را فراهم کنیم که خود دانش‌آموز در آن بستر مراحل رشدش را طی کند، آن موقع این تربیت و رشد برای دانش‌آموز اتفاق افتاده است. برای این که این اتفاق بیفتد یکی از پارامترها این است که بچه‌ها از هم یادگیرند. لذا این که تصور کنیم فقط معلم و در کلاس درس تربیت را به دانش‌آموز دیکته کند و یا آموزش بدهد تربیت این‌گونه اتفاق نمی‌افتد.

■ اگر اجازه بدهید اینجا یک توافق کنیم چون نکات بسیار کلیدی را مطرح کردید که لازم است روی این نکات یک توافق داشته باشیم، مهم‌ترین نکته این بوده که دانش‌آموزان بعد از فارغ‌التحصیلی توانمند شوند و تأثیرگذار باشند، این تأثیرگذاری نکته مهمی است که حتی یونسکو در تعریف جدید از سواد اعلام کرده که سواد یعنی توانایی ایجاد تغییر و تأثیرگذاری؛ و تأکیدی داشتید بر مدرسه زندگی که به‌طور حتم منظور تان کسب این توانایی هم در زندگی فردی و هم در زندگی اجتماعی است، و اشاره‌ای که به بحث نیازها و طبیعت و فطرت داشتید، می‌دانید که این طبیعت‌گرایی و فطرت‌گرایی مخالفانی هم دارد. شما با چه استدلال‌هایی این رویکرد را مدنظر قرار می‌دهید و پیوند آن با زندگی در عصر جدید و در برنامه‌ریزی درسی و مدیریت و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی شما چگونه دیده می‌شود؟

از چند منظر می‌شود به این موضوع نگاه کرد. یک منظر مباحث شناختی در

ما برنامه‌های زندگی محور را به‌عنوان یک یا دو درس تعریف نکردیم بلکه آن را بردیم در دل برنامه رسمی، یعنی معلم فیزیک و ریاضی و زبان هم باید مهارت‌های زندگی را مد نظر قرار دهد لذا در الگوی آموزشی تلاش کردیم همه این‌ها از قبیل برنامه‌ریزی، مسئولیت‌پذیری، تفکر نقادانه یا سواد رسانه در برنامه کلان درسی لحاظ گردد

ایشان بوده است ولی ایشان حتماً به مدرسه توجه خاصی داشتند در این سه‌گانهٔ مدرسه و دانشگاه و حوزه، مدرسه در نگاه ایشان چه جایگاهی داشته‌است؟ به این موضوع بپردازیم بعد برگردیم به مباحث تئوریک اولیه که مطرح شد.

قبل از انقلاب که با ایشان در مدرسهٔ مفید بودیم من شاهد این بودم که یک در روز درمیان می‌آمدند مدرسه و با مدیران و معلمان گفت‌وگو می‌کردند که نشان می‌داد که در اولویت کار ایشان بوده است. بعد از انقلاب هم که ریاست قوه قضائیه را برعهده داشتند و شرایط سختی و گرفتاری‌های متعددی داشتند، هر وقت مطرح می‌شد ایشان می‌آمدند مدرسه و نشان می‌دهد مدرسه جایگاه ویژه‌ای داشته است. در گفت‌وگوها هم می‌گفتند که در این سن و سال دانش‌آموز نگرش و بینشش شکل می‌گیرد و لذا مهم است که مدرسه محیط سالمی باشد که دانش‌آموز رشد کند. اولویت دوم نیز همان‌گونه که شما گفتید دانشگاه بود و با دیدگاهی که داشتند می‌گفتند اگر ما بخواهیم وحدت حوزه و دانشگاه را برقرار کنیم لازم‌هاش این است که طلاب بیایند و علوم جدید را در دانشگاه بگذرانند و این دو با هم تلفیق بشود و یک عالمی در دانشگاه تربیت شود که هم علوم جدید را می‌داند و هم مسلط به مباحث فقهی است تا آن وقت بتواند فرد صاحب نظر در اجتماع باشد لذا دانشگاه هم برای ایشان اهمیت داشت، اما مدرسه را در اولویت اول خودش قرار داده بود.

■ این خیلی مهم است که یک فردی با این درجهٔ علمی و فقهی با توجه به تجربهٔ تاریخی که داشتیم چنین نگرشی در آن شرایط داشته است. علاقمندم بازگشتی به این مباحث ریشه‌ای و کلیدی داشته باشیم، ما می‌دانیم که در تاریخ ما به‌ویژه تاریخ معاصر مدرسه و دانشگاه چه دشمنان جدی و سرسختی داشته است وقتی یک روحانی تراز اول و یک مرجع تقلید آن هم در تحولات انقلاب و در افراطی‌گری‌هایی که در دههٔ شصت وجود داشت، مدافع مدرسه و دانشگاه بودند واقعاً قابل ستایش است و خیلی مهم است که مخاطبان ما بدانند که این خاستگاه در ذهن ایشان و سایر مدیران ارشد این مجموعه چقدر پررنگ است و چقدر ناشی از تحولات بین‌المللی و ملی است و چقدر ریشه در تئوری‌ها و یافته‌های علمی دارد و یا متأثر از همان سه ضلعی علم و تجربه و دین که گفتید است. این علم و تجربه چه قدر توانسته با یک دین سازگار با دنیای جدید در مدارس مفید جمع شود؟

واقعیت این است که ابعاد شخصیتی و فکری ایشان در دوران حیاتشان کمتر شناخته شده بود و شاید یکی از علت‌های آن حضور ایشان در مقامات بالای انقلاب و نظام بوده است. بیشتر وجه سیاسی ایشان مطرح شده است اما وجه علمی و دیدگاه‌ها و نکته‌نظراتی که داشتند مثلاً مباحثی که با ایشان پیرامون اقتصاد در کانون توحید داشتیم خیلی تفاوت داشت، واقعاً این ابعاد شناخته شده نبود و هنوز هم ابعاد وجودی شخصیت ایشان شناخته شده نیست. ایشان از نظر علمی در سطح بالایی بودند فهمشان از مباحث دینی بالا بود و وقتی ما مباحث دینی را مطرح می‌کردیم کاملاً متناسب با شرایط روز پاسخ می‌دادند و همین تفکر باعث شده بود که تمرکز بیشتر به مدرسه و دانشگاه در کنار حوزه داشته باشند. ایشان هم‌چنین به جنبه‌های علمی هم خیلی تأکید داشتند و می‌گفتند علاوه بر این که باید پایه‌های درست دینی داشته باشند از نظر علمی هم باید دانش‌آموزان در سطح کیفی خوبی باشند تا بتوانند تأثیرگذاری بیشتر داشته باشد.

همکاران شما در سطوح و نقش‌های مختلف داشتیم از مدیران و اولیا و دانش‌آموزان و فارغ‌التحصیلان دوره‌های گذشته، دیدم ارتباط شما با تجربه‌های بین‌المللی هم بالا است و افرادی که تجربه‌هایی را در اروپا و آمریکا داشتند و برگشتند گویا بحث تجربه‌های بین‌المللی هم به تجربه‌های خود شما اضافه شده است و یافته‌های علوم تربیتی به شما کمک کرده تا مدارس مفید در سال‌های جدید خیلی متفاوت‌تر از قبل و سایر مدارس باشد. واقعاً این تفاوت در ذیل این رویکردها وجود دارد و عملیاتی شده است یا نه هنوز در حوزهٔ نظر و در سطح بالا شما به این مباحث می‌پردازید؟

واقعیت این است که متناسب با شرایط جامعه سعی کردیم روش‌ها و برنامه‌ها و فرایندهای تربیتی و آموزشی را تغییر بدهیم و از حدود ده سال پیش که بحث مدرسهٔ زندگی را مطرح کردیم بیشتر هدف این بوده که دانش‌آموز محیط مدرسه را یک جایگاهی برای زندگی کردن بداند و این زندگی کردن مفهومش این است که همان‌گونه که در خانه با پدر و مادرش زندگی می‌کند و در جامعه زندگی می‌کند محیط مدرسه هم خیلی متفاوت نباشد. لذا به همین دلیل شاهد هستیم دانش‌آموزان علاقمند هستند در مدرسه بمانند این مرتبط به همان بحث فطرت است که اجبار و دستوری نیست و آن‌ها علاقمند هستند در کنار هم زندگی کنند و زندگی را تجربه کنند. از لحاظ مذهبی نیز مدرسه زیر مجموعهٔ خیریه مکتب امیرالمومنین است و بنیانگذار آن حضرت آیت‌الله موسوی اردبیلی است با آن دیدگاه روشنی که داشتند بحثشان این بوده که اینجا تأسیس شود تا بتوانند فرزندان خانواده‌های مذهبی اینجا تربیت شوند. لذا شعار مدرسهٔ مذهبی را هنوز داریم اما مهم نوع نگاهی است که به مذهبی بودن داریم. همیشه شعار ما این بوده که در مفید ما به‌دنبال تربیت جامع و متعادل هستیم. مفهوم تعادل این است که روش‌های سنتی که نتایج عکس می‌دهد مد نظر ما نیست. در زمان حیات حضرت آیت‌الله وقتی وضعیت جامعه را مطرح می‌کردیم خود ایشان مطرح کردند اجبارهایی را که ما در جمهوری اسلامی داشتیم نتیجه عکس گرفتیم سعی نکنیم که در روال‌های مذهبی با اجبار و دستور و زور احکام اسلامی را جاری سازیم واقعیت هم همین است و تجربهٔ ما هم نشان می‌دهد که هر قدر بخواهیم به دانش‌آموز اجبار کنیم نتیجه عکس می‌دهد. ما در مدارس، مسائل مذهبی را مطرح می‌کنیم اما با همان رویکرد انتخابی و آزادی به این موضوع می‌پردازیم.

■ بله! درست است در گفت‌وگوهای دیگر هم به این مباحث پرداخته شده است. اشاره کردید به آیت‌الله موسوی اردبیلی نامشان زنده و روحشان شاد. واقعاً یک نهاد مدنی را به یادگار گذاشته‌اند. در این زمینه با فرزند ایشان هم گفت‌وگویی داشتیم و اشاره به تحولات نگرشی ایشان داشتند در پیشینهٔ ایشان هم گفتند که در اردبیل ایشان متمرکز بر حوزه بودند و جذب دانش‌آموزان نخبه به حوزه در دستور کار ایشان بوده است و تصور می‌کردند که برای نجات جامعه و تربیت افراد باید حوزه وارد عمل شود. اما وقتی به تهران آمدند احساس کردند حوزه کافی نیست به دانشگاه و مدرسه رسیدند و معلوم است سه‌گانه حوزه و دانشگاه و مدرسه در ذهن ایشان پررنگ بوده است و این نشان می‌دهد که چه قدر دیدگاه متفاوت و گسترده و منعطفی در این زمینه داشته‌اند. این رویکردهایی که در مورد مدرسه به‌عنوان کانون تربیت بوده است نشان می‌دهد تربیت همه جانبه و متوازن در مدرسه در کنار حوزه و دانشگاه مد نظر

دانش‌آموزان را خوشحال خواهد کرد که آنها نیز می‌توانند در این فرایند مشارکت کنند. با توجه به اینکه شما چهره شناخته شده‌ای هستید و این گفت‌وگوی ما غیر از خانواده مفید هم دیده می‌شود و شنیده و خوانده خواهد شد و این که شما علاوه بر تجربه مفید، به‌عنوان وزیر در رأس نظام آموزشی کشور بودید و تجربه آموزش و پرورش رسمی را هم داشتید و با تمام وجود خودتان آن را درک کردید، لذا برای صاحب نظران و کارشناسان این حوزه نیز جذاب خواهد بود و مورد توجه قرار خواهد گرفت. شما در مبنای نظری و رویکردها به یک کلید واژه‌ای اشاره کردید که با فضای عمومی و حتی با تجربه تاریخی ما و شرایط فعلی ناسازگار است و آن پررنگ بودن آزادی و انتخاب در رویکردهای آموزشی و پرورشی شماست. با توجه به تجربه‌ای که شما در آموزش و پرورش داشتید می‌دانید که آموزش و پرورش ما به شدت از فقدان این متغییر رنج می‌برد. این آزادی و انتخاب و اختیار را با توجه به رویکردهایی که دارید چگونه در مدیریت آموزشی و برنامه‌های آموزشی و فعالیت‌ها و برنامه‌های خودتان در مدارس مفید گنجانده‌اید؟

روالی که ما در فعالیت‌ها در نظر می‌گیریم این‌گونه است که یک شورای سیاست‌گذاری در مدرسه داریم که نیروهای اصلی مدرسه در داخل این شورا حضور دارند که هفته‌ای یکبار جلسه دارند. خیلی از تصمیم‌گیری‌ها داخل آن شورا اتفاق می‌افتد. علاوه بر آن شورای معلمان را هم داریم که معلمان در گروه‌های آموزشی قرار می‌گیرند و برنامه‌ریزی‌های درسی را در آن شورا انجام می‌دهند. در مدارس ما انجمن اولیا و مربیان نیز نقش پررنگی دارند در حالی که در مدارس دیگر انجمن بیشتر تشریفاتی است. علاوه بر این که در هر مدرسه یک انجمن داریم برای هر پایه هم یک انجمن داریم. لذا مشارکت اولیا باعث می‌شود تا ما فهم بهتری را از دانش‌آموزان داشته باشیم و از طرفی اولیا هم در جریان برنامه‌های ما قرار می‌گیرند. بنابراین وقتی این تعامل شکل می‌گیرد و جلسات متعدد برقرار می‌شود دانش‌آموز احساس می‌کند خانه و مدرسه یکی است و یک برنامه اجرا می‌شود و مشارکت اولیا باعث ارتباط بهتر پدران و مادران با مدرسه می‌شود و تعصبی هم نسبت به مدرسه ایجاد می‌شود و خودشان از مدرسه دفاع می‌کنند. مثلاً در برخی از مدارس مفید مقررات انضباطی با مشارکت اولیا و دانش‌آموزان تعیین می‌شود و تجربه نشان داده بالای نود درصد همان چیزی می‌شود که خود ما مدنظر داشتیم. اما مشارکت آن‌ها باعث می‌شود که خیلی راحت آن مقررات اجرایی شود و از حالت اجبار خارج شود و خودشان برای این که محیط زندگیشان بهتر شود مقرراتی را گذاشتند که به آن هم پایبند هستند.

■ حالا می‌فهمم چرا شما در وزارتخانه طاقت نیاوردید. واقعاً کسی که چنین جایی را تجربه کرده باشد ساختار متمرکز وزارتخانه برایش مثل زندان خواهد بود. لذا با توضیحی که فرمودید مدرسه محوری و مشارکت محوری عملاً اجرایی می‌شود و شما دستورالعمل و بخشنامه ندارید. در سال شما چند بخشنامه برای مدارس می‌فرستید؟

بله! همین‌طور است واقعاً. اصلاً دستورالعمل نداریم در سال ما فقط یک بخشنامه داریم آن هم با مشارکت مدیران برنامه هرسال را تدوین می‌کنیم مثلاً سه اولویت مشخص می‌کنیم. امسال مشخص کردیم که بحث گفت‌وگو را جلو ببریم و به این نتیجه رسیدیم که تنها راه ما با نسل زد گفت‌وگو و تعامل است.

دانش‌آموز محیط مدرسه را یک جایگاهی برای زندگی کردن بداند و این زندگی کردن مفهومی است که همان‌گونه که در خانه با پدر و مادرش زندگی می‌کند و در جامعه زندگی می‌کند محیط مدرسه هم خیلی متفاوت نباشد. لذا به همین دلیل شاهد هستیم دانش‌آموزان علاقمند هستند در مدرسه بمانند این مرتبط به همان بحث فطرت است که اجبار و دستوری نیست و آن‌ها علاقمند هستند در کنار هم زندگی کنند و زندگی را تجربه کنند

■ یک سؤال دیگر هم در همین زمینه مطرح کنم بعد از این موضوع عبور کنیم. معمولاً وقتی یک مجموعه‌ای در حوزه‌های مختلف چه در سیاست یا اقتصاد و فرهنگ توسط کسی یا کسانی بنیان‌گذاری می‌شود، سایه بنیانگذار مانع از تحولات و تغییرات می‌شود. مخاطبان ما علاقمند هستند که بدانند آیا این محدودیت برای مدارس مفید وجود دارد یا نه و چه قدر؟ به‌ویژه در مدیریت شما که در رأس مجموعه هستید تأثیرگذار است و واقعیت‌های مدارس مفید چه نسبتی با سایه بنیانگذار و حتی خانواده بنیانگذار دارد؟

زمانی که ایشان مدارس مفید را خواستند تأسیس کنند اولین کاری که کردند رفتند پیش مرحوم "روزبه" و علامه در مدرسه علوی و پرسیدند توصیه شما چیست. که آن‌ها گفته بودند در مدرسه داری همه مسائل از قبیل ساختمان و تجهیزات و این‌گونه مسائل را رها کنید و متمرکز باشید بر نیروی انسانی درست و حسابی. حتی تأکید داشتند که سرایدار مدرسه هم مهم است که باید با نگاه تربیتی گزینش شود. لذا ایشان مهم‌ترین کاری را که انجام می‌داد سعی می‌کرد نیروهای متخصص و سالم و مورد اعتماد را در مدارس بگذارد مثلاً خود ما وقتی اوایل انقلاب یک تیمی بودیم که آمدیم و ایشان با پرسش‌وجو به این تیم رسیده بودند؛ جالب این بود که اختیار کامل را به این تیم دادند و هیچ موقع دخالتی نداشتند و خود ما گاهی می‌رفتیم به ایشان گزارش می‌دادیم و هیچ وقت با ما زاویه نداشتند. الان هم مؤسسين نکته نظرانی دارند که ممکن است مقداری زاویه هم داشته باشند اما به دلیل تعاملی که وجود دارد بین مجریان و مؤسسين حالت دستوری و اجباری نیست، بیشتر مدل گفت‌وگو است که با هم به نتیجه‌ای برسیم. لذا اصلاً دستوری نیست و روال حمایتی و پشتیبانی است.

اصولاً در مدارس مفید بر تصمیم‌گیری و مشارکت جمعی است و سعی داریم با گفت‌وگو کردن و هم‌نظری، مسائل را پیش ببریم چرا که با اجبارها روال تربیتی شکل نمی‌گیرد. مدیر مدرسه به تنهایی تصمیم نمی‌گیرد هم مدیران و معلمان و هم دانش‌آموزان و والدین در این فرایند مشارکت دارند.

■ درست است. من هم متوجه شدم که در این مجموعه تصمیم‌گیری‌ها بیشتر مشورتی و شورایی است و همه عناصر در این فرایند دخیل هستند و این نکته خوبی است و اولیا و

■ یعنی در مفید صف و ستاد ندارید.
نه! نداریم.

■ یعنی همه اتفاق‌ها در مدرسه می‌افتد.

بله! همین‌طور است فقط سیاست کلی را ما مشخص می‌کنیم. لذا هر تصمیمی را می‌خواهیم برای مدارس بگیریم محال است که با مدیران مشورت نکنیم و اگر اکثریت مدیران ما بگویند مخالف یک تصمیمی هستند آن را حذف می‌کنیم.

■ در حالی که در وزارتخانه روزی چند بخشنامه صادر می‌شد.

اگر یادتان باشد در وزارتخانه یک بار از معاون پرورشی پرسیدم شما چند بخشنامه می‌دهید؟ گفت بالای سیصد تا.

■ آمار هفتصد بخشنامه هم شنیدیم این آمار فقط برای یک معاونت است.

بله! فقط یک معاونت سیصد تا. لذا ما گفتیم هر بخشنامه‌ای که می‌خواهد برود باید تأیید ما را داشته باشد تا از این طریق جلوی بخشنامه‌ها را بگیریم؛ به همین دلیل زمان ما کمترین دستورالعمل و بخشنامه به مناطق رفت. لذا یکی از برنامه‌های ما کاهش این تمرکزگرایی بود که خیلی با آن مخالفت می‌شد.

■ بله! یادم هست یکی از نقدهایی که به شما داشتند این بود که می‌گفتند: آقای "دانش آشتیانی" قصد دارد رویکرد مدارس مفید را در کل کشور اجرایی کند و این را هم منفی تلقی می‌کردند.

بله! همین‌طور است واقعیتی است که ما تجربه کرده بودیم مدیران دولتی می‌گفتند نمود درصد وقت ما صرف پاسخ دادن به بخشنامه‌ها می‌شود.

■ الآن مدیران مدارس شما با این چالش و دوگانگی چه می‌کنند؟

می‌سازیم دیگر چاره‌ای نیست. باید تعامل را با مناطق داشته باشیم تا کارها را جلو ببریم یک نفر در مدرسه گذاشتیم برای همین کار.

■ چه قدر این‌ها حامی هستند و چه قدر مانع؟

خیلی حامی نیستند، ما سعی می‌کنیم خیلی مانع ما نباشند. مثلاً در بحث اردوها یک دفعه اعلام می‌کنند اردوها تعطیل است. چون نگاه این است که اردو جزو برنامه اصلی نیست در حالی که یکی از برنامه‌های اصلی ما اردوها است.

■ در گفت‌وگوهایی که با مدیران و معلمان و والدین و دانش‌آموزان مفید داشتیم در مورد اتفاقاتی که در مدارس می‌افتد خیلی صحبت کردیم، از فرصت گفت‌وگو با شما استفاده می‌کنیم و بر می‌گردیم به بحث رویکردها و سیاست‌های کلان. از دل همین رویکردهای مبتنی بر آزادی و اختیار و سه‌گانه علم و دین و تجربه و زندگی محوری که حتماً منظور هم زندگی اخروی و هم زندگی دنیوی است، خروجی مورد نظر در سیر مدارس به‌ویژه مدارس دینی از جمله مدارس جامعه تعلیمات تا علوی و سپس مفید نشان دادید که مفید در آن رویکردها نمانده است. یعنی اگر زمانی هدف و خروجی انسان مؤمن بوده بعد انسان متعهد و سپس انسان مبارز و بعد هم انسان متخصص؛ الآن

تلفیقی از اینها مورد نظر است و با توجه به اینکه شروع مدارس مفید متأثر از تحولات انقلاب و بعد هم شرایط دهه شصت بوده تحولات رویکردی چه بوده و الآن به کجا رسیده است؟ یک اشاره فرمودید که خروجی باید یک فرد توانمند باشد اما کدام یک از این شاخص‌ها پررنگ‌تر شده است و کدام کم‌رنگ‌تر شده تعهد و تخصص و مبارزه و مدیریت و یا حتی امر سیاسی در کجا تعریف می‌شود. چون خیلی پررنگ بوده الآن مدارس مفید در کجای این داستان است؟

واقعیت این است که اوایل انقلاب محیط جامعه ما مذهبی و آن هم از نوع سنتی بود، لذا ما هم همین حالت را داشتیم. چون شرایط جامعه پذیرش این نوع رفتار را داشت و اولیا و دانش‌آموزان هم آمادگی این نوع نگاه تربیتی را داشتند، اما بعد از کسب تجربه و دیدن دنیا و تجربه آموزشی کشورها متوجه شدیم در برخی مباحث کمتر کار کردیم لذا با رویکرد مدرسه زندگی گفتیم که موضوع شایستگی‌ها و مهارت‌های زندگی را باید بیشتر مورد توجه قرار دهیم البته لذا ما برنامه‌های زندگی محور را به‌عنوان یک یا دو درس تعریف نکردیم بلکه آن را بردیم در دل برنامه رسمی، یعنی معلم فیزیک و ریاضی و زبان هم باید مهارت‌های زندگی را مد نظر قرار دهد لذا در الگوی آموزشی تلاش کردیم همه این‌ها از قبیل برنامه‌ریزی، مسئولیت‌پذیری، تفکر نقادانه یا سواد رسانه در برنامه کلان درسی لحاظ گردد.

■ بله! در گفت‌وگو با همکاران شما به الگوی آموزشی، مفصل پرداخته شده است و الگوی آموزشی نشان می‌دهد که مفید آخرین تحولات آموزشی را مورد نظر قرار می‌دهد. در مورد موضوعاتی که مطرح کردید هر کدام سرفصل‌های مهمی هستند که حتماً در گفت‌وگوهای بعدی و شماره‌های بعدی مجله مفید به آن خواهیم پرداخت. در رویکرد تلفیقی که فرمودید علاوه بر ساحت‌های در هم تنیده، موضوع دیگر، فردگرایی و جمع‌گرایی است که هر دو دیده می‌شود و این هویت‌گرایی هم در مفید پررنگ است، حتی برخی تعصب مفیدی دارند که به تبع آن هشت هزار فارغ‌التحصیل یک جمعیت گسترده و خانواده بزرگی را شکل داده است، یک تصویری از این خانواده مفید هم ارائه

از فارغ‌التحصیلی هم وجود دارد. جلسات مداوم فارغ‌التحصیلان با هم‌دوره‌های خودشان نشان دهنده همین موضوع است.

■ گویا این هویت در خود شما هم پررنگ شده است، اصلاً شما فکر می‌کنید که یک روزی مفیدی نباشید؟

خیلی سخت است. بله! خیلی در خود من هم پررنگ است و حتی وقتی جایی کسی می‌آید و خودش را معرفی می‌کند و می‌گوید مفیدی بوده است این حس عضو خانواده بودن خیلی پررنگ خودش را نشان می‌دهد.

■ چه قدر این یکپارچگی خوب است. اما متأسفانه در مدارس رسمی ما وجود ندارد.

بله! همین‌طور است به همین دلیل جدایی سخت است. چون آدم فکر می‌کند به‌طور نسبی به اهدافش رسیده است با هر مفیدی هر جا برخورد کردیم دیدیم مؤثر است در این شرایط سخت اشتغال، می‌بینیم مفیدی‌ها نه تنها مشکل اشتغال نداشتند بلکه کار آفرین هم بودند.

■ فرزندان مدیران مفید در مدارس مفید تحصیل کرده و می‌کنند و برخلاف مدیران آموزش و پرورش رسمی که شعار مدارس دولتی را می‌دهند ولی فرزندانشان در مدارس غیر دولتی حضور دارند.

بله! دقیقاً. نه تنها فرزندان مدیران مفید بلکه فرزندان فارغ‌التحصیلان هم در مفید تحصیل می‌کنند و معلمان و مدیران ما هم اغلب مفیدی هستند.

■ سپاسگزارم از شما اگر سخنان پایانی دارید بفرمایید.

از شما خیلی ممنون هستیم. اما اجازه بدهید اشاره‌ای کنم به موضوع کارکرد مدرسه که در پرسش نخست مطرح کردید. می‌دانید که ما یک مرکز نوآوری راه‌اندازی کردیم و بر این باور هستیم که محیط مدرسه‌ای که دانش‌آموزان با هم تعامل دارند را نمی‌شود حذف کرد یا تعطیل نمود. چون در مدرسه باید دانش‌آموزان در کنار هم زندگی را تجربه کنند هر چند باید از تکنولوژی و فناوری استفاده کرد و دستاوردهای مرکز نوآوری‌های آموزشی نشان می‌دهد که نه تنها مدرسه همچنان موضوعیت و کارکرد دارد بلکه با استفاده از فناوری‌های جدید می‌تواند کارکرد مؤثرتری نسبت به گذشته هم داشته باشد.

■ حال که به این مهم پرداختید با توجه به اهمیت دو عنصر کلیدی مدرسه بفرمایید تعامل دانش‌آموز و معلم در مفید چگونه است؟

هر جا دانش‌آموزان با معلمان رابطه دوستانه داشتند موفق‌تر و یادگیری کامل‌تر و اثربخش‌تر بوده است، یعنی همان معلم تسهیل‌گر در مفید مد نظر ما است، لذا این در دستور کار مفید بوده و هست که ضمن حفظ اقتدار معلم در کلاس، باید روابط صمیمی بین معلمان و دانش‌آموزان وجود داشته باشد تا دانش‌آموز حس خوبی پیدا کند.

و سخن پایانی:

با توجه به همین روال و سیاستی که داریم تقاضای من این است که اولیا و دانش‌آموزان، محیط مدرسه را از آن خود بدانند و مشارکت کنند تا همچنان که تا کنون توانستیم، محیط سالم و قابل قبولی را با مشارکت آن‌ها بسازیم.

بدهید که این خانواده در این فضای اجتماعی و فرهنگی کشور چه مشخصه‌ها و معنایی دارد؟

شما وقتی طرف را بپذیرید و اجازه بدهید که در برنامه شما مشارکت داشته باشد خود به‌خود تعصب هم می‌آورد.

■ البته شما تعصب را با بار مثبت مورد توجه قرار می‌دهید یعنی همان هویت‌گرایی منظورتان است.

بله! منظورم همان هویتی است که فرد پیدا می‌کند. مثلاً خانواده با دانش‌آموز می‌آید و برنامه‌ای را اجرا می‌کنند. الان خیلی از برنامه‌های خارج مدرسه را خود اولیا طراحی و اجرا می‌کنند. خیلی از برنامه‌های ما خانوادگی است. یعنی پدر و مادر و دانش‌آموز با مربیان ما مشارکت و همراهی دارند. مثلاً کوه می‌روند یا مسافرت و اردو می‌روند لذا خود این مسئله آن هویت را شکل می‌دهد.

■ یعنی یک هویت انتخابی است که هم خودشان انتخاب می‌کنند و هم مشارکت می‌کنند لذا این هویت هم ماندگار است و هم به آن تعصب می‌ورزند.

بله! دقیقاً با انتخاب و مشارکت آن‌ها و کاملاً داوطلبانه است.

■ یک اشاره‌ای هم داشته باشید به هویت ملی و این که هویت ملی در کجای برنامه‌های شما مورد توجه قرار می‌گیرد.

اتفاقاً یکی از مواردی که برای ما اهمیت دارد هویت ملی است و روی آن کار هم کردیم. مثلاً اردوهای ما هدفدار است، اگر مشهد می‌رویم با نگاه مذهبی می‌رویم و اگر اصفهان می‌رویم با نگاه تاریخی. لذا همیشه همراه اردوها افراد دارای دانش و اطلاعات هستند تا باز دیده‌ها و اردوهای ما، عمیق و مؤثر انجام گیرد.

■ تأثیر این ایران دوستی را کجا می‌شود دید؟

واقعیت این است که برنامه‌های ما مثل هفته شهدا و یا اردوهای جهادی و برنامه‌های از این قبیل آن تعهد لازم را در افراد ایجاد می‌کند. هویت جمعی که در مدرسه شکل می‌گیرد، می‌بینیم بعد

دکتر محمود مهرمحمدی در گفت و گو با خانواده مفید عنوان کرد:

تازمانی که والدین حضور فرزندشان را در مدرسه یک مزیت بدانند مدرسه موضوعیت خواهد داشت

و کارکرد مدرسه هنوز مردم بر این باورند که مدرسه کارکرد و نقش محوری را در آموزش و تربیت کودکان و نوجوانان دارد. اما پرسش کلیدی این است که کدام مدرسه چنین نقش و کارکردی را دارد؟

به همین منظور خانواده مفید به سراغ یکی از سرشناس ترین صاحب نظران حوزه آموزش رفته تا این موضوع و پرسش های مرتبط به آن را با ایشان به بحث و گفت و گو بگذارد. دکتر محمود مهرمحمدی به پرسش های ما پاسخ های روشن و شفافی داده است که این پرسش و پاسخ را در معرض نقد و نظر اعضای خانواده مفید می گذاریم و امیدواریم مورد استفاده مخاطبان قرار گیرد.

خانواده مفید: چرا مدرسه؟ و کدام مدرسه؟ این دو پرسش در شرایط فعلی که جایگاه و نقش مدرسه، محل تردید قرار گرفته همواره مورد توجه کارشناسان و صاحب نظران است. کتابها و مقالات فراوانی در ایران و جهان در این زمینه نوشته شده است و با گسترش عرصه مجازی و شبکه های اجتماعی این بحث جدی تر هم شده است. والدین نیز در چنین فضایی و در شرایطی که تربیت کودکان و نوجوانان سخت تر و پیچیده تر شده است، مانده اند که چه کنند و همه ساله دغدغه آنها این است که چگونه یک مدرسه کارآمد برای فرزندانشان پیدا کنند، چرا که بهرغم تردیدها و ابهامها در نقش

کنند و این درس را بیاموزند و اگر نسبت به این مشروعیت و مزیت غفلت کنند حیات و استمرار فعالیت آنها با خطر مواجه خواهد شد. چون گمان می‌کنم تضمینی وجود ندارد نهاد مدرسه بتواند برای همیشه به‌عنوان یک نهاد مفید و دارای کارکرد مؤثر برای جامعه باقی بماند. ما واژهٔ مدرسه‌زدایی را زیاد شنیده‌ایم. نکته این است که اگر با هوشمندی نهاد مدرسه مستمر و مداوم بازسازی نشود می‌تواند در یک فرایند طبیعی پدیدهٔ مدرسه‌زدایی اتفاق بیفتد؛ لذا این باسازی و بازنگری لازم است. باید به این پرسش که ما عرضه‌کنندهٔ چه مزیت‌هایی به لحاظ نظری و شواهد تجربی هستیم، دائماً پاسخ داده شود. چه مواردی حضور بچه‌ها در مدرسه را از نظر والدین و خود دانش‌آموزان می‌تواند معنادار جلوه بدهد تا مدرسه بتواند موضوعیت خود را در عصر کنونی حفظ کند.

■ این مدرسه‌ای که انتظار می‌رود دارای چنین کارکرد و مزیتی باشد و به انتظارات والدین پاسخ بدهد باید دارای چه ویژگی‌هایی باشد؟

چون انتظارات والدین متنوع است به‌طور طبیعی ما باید شاهد تنوع مدارس، متناسب با انتظارات متنوع و البته علایق و استعدادها متنوع دانش‌آموزان باشیم. حداقل در برنامه‌های مدارس باید آنچنان انعطافی وجود داشته باشد که در یک مدرسه در سایهٔ انعطاف بتوانیم نیازها و علایق مختلف را برآورده کنیم و زمینهٔ شکوفایی استعدادها و در نتیجه پاسخ به انتظارات والدین را فراهم سازیم. از جهت دیگر اینکه چگونه مدرسه می‌تواند استعدادهای متنوع را شناسایی کند لازم است در کانون توجه باشد و یک مدرسه کارآمد باید این‌گونه باشد. یعنی والدین امکان بروز و ظهور استعدادهای فرزندانشان را به وضوح فراهم ببینند. به بیان دیگر والدین باید به این ارزیابی برسند که فرزندانشان در این مدرسه به خودشناسی قابل‌انکایی می‌رسند و در ادامه، راه خود را مطمئن تر و با اثربخشی بیشتری ادامه خواهند داد.

بعد دیگری که دارای اهمیت است این است که در پاسخ به انتظارات به حق انتخاب مدرسه توسط والدین هم توجه شود. این حق انتخاب البته بستگی به این دارد که آیا گزینه‌های مختلف فراهم شده است یا خیر؟ در واقع نفس انتخاب‌گری از میان گزینه‌ها توسط والدین و متناسب با مزیتی که در جست‌وجوی آن هستند مورد تأکید من است. این انتخاب حس خوبی را به آن‌ها منتقل می‌کند گرچه انتخاب هوشمندانه به‌طور نسبی نه قطعی و غیرقابل بازگشت می‌تواند نتیجه‌بخش باشد. یعنی او می‌تواند در این بستر و در ادامه تصمیم دیگری بگیرد. انتخاب‌گری یک حق شهروندی برای والدین است و همان‌طور که گفتم پیش‌نیاز آن وجود گونه‌ها یا برندهای متعدد مدرسه است تا آزادی انتخاب و انتخاب آزاد معنا پیدا کند.

■ در حال حاضر که مدارس در چالش انتظارات متضاد با وزارت آموزش و پرورش از یک سو و والدین و دانش‌آموزان از سوی دیگر قرار دارند، به نظر شما برای رفع اثرات منفی این چالش، مدارس باید چه کنند؟

مدارس دولتی که در این زمینه دستشان بسته است. مدارس غیردولتی تا حدودی آزادی عمل دارند و می‌توانند دست کم در قالب فوق برنامه‌ها، تدابیری بیندیشند. لذا این چالش هر چند

■ انتظارات اولیا و دانش‌آموزان از مدرسه موجب شده است که کارشناسان به یک پرسش اساسی بیندیشند که آیا در شرایط جدید هنوز مدرسه کارکرد خودش را دارد و توانایی پاسخ به انتظارات را دارد یا نه؟ پاسخ شما به‌عنوان یک صاحب‌نظر حوزهٔ آموزش به این پرسش چیست؟

حضور والدین در مدرسه باید از سوی دانش‌آموزان یک مزیت تصور شود. این مهم است که ادراک والدین از مدرسه چیست و اینکه آیا آنها حضور فرزندشان را به‌عنوان یک اتفاق سازنده و رشد دهنده در جهت کمک به پرورش علایق و استعدادهای او می‌دانند یا نه؟ به این معنا که آیا نفس حضور در مدرسه و تعامل با هم‌سن و سال‌ها به کمتر شدن وابستگی به خانه و درک یک محیط اجتماعی جدید و شکل‌گیری یک زیست جدید به او کمک می‌کند یا نه؟

از جهات مختلف می‌توان این مزیت را تحلیل کرد و مورد واکاوی قرار داد، مهم این است که والدین بر اساس تحلیل و تعریف خودشان از این وضعیت، حضور فرزندشان در مدرسه را یک مزیت بدانند و تا زمانی که چنین احساسی وجود دارد، مدرسه موضوعیت دارد و اگر والدین تصور کنند که حضور فرزندشان در مدرسه یک مزیت محسوب نمی‌شود، متوسل به راهکارهای دیگری مثل "هوم اسکولینگ" می‌شوند که عمدتاً متکی بر تکنولوژی است. همه می‌دانند و آشکارا مشاهده می‌کنند که امروزه تحولات در عرصهٔ تکنولوژی امکان یادگیری و آموزش مستقل از نهادی به نام مدرسه را مهیا ساخته است. لذا به میزان تضعیف حس مزیت مدرسه در والدین، موضوعیت مدرسه نیز به حاشیه می‌رود. در حال حاضر برآورد من این نیست که اکثریت والدین به چنین نتیجه‌ای رسیده‌اند، هر چند که مشروعیت مدرسه با چالش مواجه شده است و من هم این چالش و بحران مشروعیت را باور دارم، اما هنوز به آن درجه بحرانی نرسیده است که ما بخواهیم در مورد اساس موجودیت نهادی به نام مدرسه در جامعه تردید کنیم.

به‌عبارتی بخش قابل توجهی از والدین بچه‌های خود را به مدرسه می‌فرستند. مدرسه‌ای که برای آنها یک مزیت محسوب می‌شود. در عرصهٔ پهنای و متنوع تعلیم و تربیت به نظر می‌رسد آنها هنوز می‌توانند مدرسه‌ای را پیدا کنند که حضور فرزندانشان در آن به نسبت عدم حضور و ماندن در خانه و یا تعقیب کردن راهکارهایی از قبیل "هوم اسکولینگ" و مواردی از این دست یک مزیت تلقی شود. اما هیچ تضمینی وجود ندارد که در آینده این وضعیت ادامه پیدا کند و مشروعیتی که مورد سؤال و تردید قرار گرفته، بیش از این آسیب نبیند. در سایهٔ آسیب دیدن بیشتر مشروعیت، احساس مزیت هم توسط والدین آسیب می‌بیند و ممکن است شاهد آن باشیم که مدرسه به یک نهاد غیر ضروری و غیرکارکردی تبدیل شود. به باور من مدیران آموزش و پرورش باید این شرایط حساس را درک کند و تأمل دربارهٔ موارد اساسی را به شکل خودجوش در دستور کار داشته باشند. سؤال‌هایی مانند اینکه مدرسه چرا هست؟ فلسفه وجودی آن چیست؟ چه مزیت‌هایی در محیط آموزشی مدرسه تدارک دیده شده است؟ در سایهٔ این پرسش‌ها و تأملات و نقدها، در ساز و کارها، برنامه‌ها، رویه‌ها و در فضا و فرهنگ حاکم بر مدرسه و هر بعد دیگری باید تجدید نظر و بازنگری شود. به‌ویژه در تعامل با والدین و انتظارات آن‌ها باید بسترسازی صورت گیرد تا دست‌اندرکاران مدارس به آن توجه

در مدارس غیردولتی هم هست اما در مدارس دولتی بسی بیشتر به چشم می خورد. صورت مسئله این است که مدیران چگونه می توانند با تکیه بر خلاقیت و تشخیص حرفه‌ای در مرزها حرکت کنند و زیست هم زمان در دو جهان تربیتی مختلف (مطالبه شده و مناسب تشخیص داده شده) را تجربه کنند. از این شکل زیست حرفه‌ای به زیست در سرزمین مرزی هم می توان یاد کرد که البته دشوار است. اما سرزمین‌های مرزی واقعیت دارند، توهمی نیستند و جذابیت نیز دارند. لذا این جهان نوردی در دو جهان یا زیست در سرزمین مرزی است که باید عملیاتی شود و گفتم در مدارس غیردولتی زمینه برای این تجربه فراهم تر است. در مدارس دولتی هم شرایط کم تر مهیاست و هم انگیزه کمتر است. هر چند مدیران و معلمان مدارس دولتی هم می توانند در این سرزمین سکنا گزینند، اما در چهارچوب نظام‌های دولتی انگیزه‌ها برای عاملیت ورزی در این سطح وجود ندارد. گره اصلی به نظرم اینجا است و گرنه ما مدیران پناسیل تغییر و تحول در مدارس دولتی را هم داریم؛ توان این کار یعنی توان زیست در جهان مرزی. اما محدودیت اصلی "فقدان انگیزه" است که طبیعی هم به نظر می رسد، چرا که نمونه‌ها نمی توانند در سیستم دولتی به نسبت معناداری جلوه کنند.

■ در دنیای جدید و شرایطی که مدرسه رقبای زیادی پیدا کرده از جمله رسانه‌ها و به خصوص شبکه‌های اجتماعی، چگونه این کانون مدرن می تواند نقش خود را ایفا کند؟

تکنولوژی‌های جدید را به عنوان رفیق و همراه در فرایند تعلیم و تربیت باید ارزیابی کرد نه رقیب. واقعیت این است که فناوری ظرفیت‌ها و فرصت‌های تازه و نابی را در اختیار تعلیم و تربیت قرار می دهند، اما اگر بهره‌برداری به شکل حساب شده و با تدبیر اتفاق نیفتد و والدین و حتی خود دانش آموزان نتوانند شرایط تازه را مدیریت کنند ضایعات خاص خودش را به بار خواهد آورد. لذا نه آن را یک تهدید ارزیابی می کنم و نه کاملاً فرصت. طبیعی است که با این ابزار به عنوان یک واقعیت باید مواجه شویم. با توجه به این که گرفتن این ابزار از دست نسل جدید نه ممکن است و نه معقول، باید آموزش شیوه استفاده سازنده و صحیح را در برنامه‌های خود قرار دهیم، چرا که با استفاده از این ابزار خیلی از تنگناها در یادگیری ای که در محیط سنتی وجود دارد مرتفع خواهد شد. اگر در مدرسه و خارج مدرسه آداب زیستن با تکنولوژی جدید را آموزش بدهیم و ذهنیت کاربران را نسبت به تکنولوژی برای استفاده بهینه در جهت رشد، احساس کنیم مصنوعیت لازم را ایجاد کرده ایم. نظارت والدین هم اجتناب ناپذیر است تا با اجرای هماهنگ نقشه راه مشترک، با متولیان مدرسه مشارکت کنند.

چون انتظارات والدین متنوع است به طور طبیعی ما باید شاهد تنوع مدارس، متناسب با انتظارات متنوع و البته علایق و استعدادهای متنوع دانش آموزان باشیم. حداقل در برنامه‌های مدارس باید آنچنان انعطافی وجود داشته باشد که در یک مدرسه در سایه انعطاف بتوانیم نیازها و علایق مختلف را برآورده کنیم و زمینه شکوفایی استعدادها و در نتیجه پاسخ به انتظارات والدین را فراهم سازیم

بنابراین باید به سمت ایجاد تحول محسوس و معنادار در مدارس دولتی رفت تا شکاف معنادار موجود را پر کنیم و جاذبه‌های مدارس دولتی را آنقدر بالا ببریم که اولیا برای پرداخت هزینه تحصیل فکر کنند و بر سر دوراهی قرار بگیرند. الآن این دوراهی وجود ندارد و برای کسانی که از عهده پرداخت هزینه‌های مدارس غیردولتی برمی‌آیند، این مدارس تنها گزینه و تنها راه است و اگر این راه را مسدود کنیم نتیجه مثبتی به بار نخواهد آمد و تقاضای اجتماعی به اشکال و روش‌های دیگری پاسخ داده خواهد شد. روش‌هایی که خیلی از آنها ممکن است وجه قانونی هم نداشته باشد و قابل نظارت و کنترل هم نباشد. نکته دیگر این است که باور دارم آموزش با کیفیت و مرغوب برای توسعه کشور باید به شکل عادلانه و برابر در دسترس همه دانش‌آموزان و خانواده‌ها قرار گیرد. در جامعه‌ای که آموزش با کیفیت به یک کالای خصوصی تبدیل شده باشد و کسی که از عهده هزینه‌ها برمی‌آید از این جنس آموزش برخوردار می‌شود و کسی که این توانایی را ندارد محکوم به آموزش و پرورش است که از نظر استانداردها و معیارهای تربیتی فاصله زیادی با مدارس خصوصی دارد، شرایط ناهنجار و غیرقابل قبولی را پیش چشم هر کسی که از منظر عدالت اجتماعی به صحنه آموزش و پرورش نگاه می‌کند، مجسم می‌نماید. بنابراین باید ما نهایت تلاش خودمان را بکنیم که آموزش و پرورش با کیفیت از یک کالای خصوصی تبدیل به یک کالای عمومی شود و در دسترس همگان قرار گیرد.

اگر ما این دوراهی را پیش روی والدین قرار دهیم، دوراهی که یک راهش برخورداری از آموزش با کیفیت در مدارس دولتی و دومی برخورداری از آموزش با کیفیت در مدارس غیردولتی باشد، طبیعی است که اولاً هیچ نگرانی در مورد وجود مدارس خصوصی و ادامه حیات آن‌ها نباید داشته باشیم. در چنین شرایطی مؤسسان مدارس خصوصی هستند که باید نگران کاسته شدن از میزان تقاضای اجتماعی و تیرای ورود به مدارس خصوصی باشند. لذا من به همزیستی مدارس خصوصی و دولتی و به این دو راهی قائل هستم. این حق انتخاب و آزادی انتخاب را قبول دارم و فکر می‌کنم باید به سمتی حرکت کنیم که دو راهی مورد نظر جنبه فانتزی نداشته باشد. الآن یک فانتزی است، باید تلاش کنیم عینیت پیدا کند. در این صورت ادامه مدارس خصوصی هم از نظر من هیچ مشکل و مسئله‌ای ایجاد نخواهد کرد اما تا رسیدن به آن دو راهی و پل زدن بین واقعیت و فانتزی خیلی فاصله داریم. بنابراین در شرایط کنونی مدارس خصوصی نماد کالایی شدن آموزش و پرورش مرغوب و با کیفیت شده‌اند و چون همه اقدار جامعه دستشان به این کالا نمی‌رسد کثیری از شهروندان ما که متعلق به طبقات متوسط و ضعیف هستند متأسفانه در حسرت عدم دسترسی به این کالا که جنبه لوکس هم پیدا کرده به سر می‌برند. ما نمی‌توانیم غصه‌دار این وضعیت نباشیم اما راهی هم جز رفتن به سوی آن دو راهی نداریم. حذف مدارس خصوصی راه حل نیست و نتیجه مورد نظر را از منظر عدالت به بار نخواهد آورد. اما در این شرایط من به مهار توسعه مدارس غیر دولتی رأی می‌دهم.

با سپاس از شما به خاطر حضور در این گفت‌وگو

به اعتقاد من بزرگ‌ترین چیزی که در مواجهه با این پدیده باید تدارک ببینیم و در گذشته هم گفته‌ام و نوشته‌ام این است که دانش‌آموزان را به مرحله‌ای از توانمندی برسانیم که قدرت طرح سؤال داشته باشند. یعنی مدرسه و جریان تعلیم و تربیت بستری را برای پرورش ذهن سؤال‌پرور، آن هم سؤال خوب و عالمانه، فراهم آورد. ذهن سؤال‌پرور زیر ساخت استفاده سالم از محیط آکنده از دسترسی‌هاست. چون "وب‌گردی" هدفمند را جایگزین "ول‌گردی" می‌کنیم و می‌توانیم به تعامل سازنده با فناوری سامان بدهیم. سامانی که معلول مواجهه ذهن پرسشگر با فناوری است و برای پاسخ به پرسش‌هایش از این فضا بهره‌مند می‌شود. تلاش برای دستیابی به پاسخ پرسش‌های روییده از یک ذهن کنجکاو و فعال است که می‌تواند جهت دهنده اصلی به تعامل با فناوری باشد. پرورش ذهن پرسشگر و پرسش‌آفرین یک راهکار مصونیت‌ساز در عصر جدید است. ذهن پرسشگر می‌تواند از این محیط در راستای دستیابی به پاسخ پرسش‌ها بهره‌برد تا برخورد حتی‌الامکان هیجانی و بی‌هدف نباشد. من این نوع تعلیم و تربیت را پرسش‌محور نام گذاشته‌ام و در شرایطی که تکنولوژی آمیختگی وسیعی با زندگی پیدا کرده، توجیه مستحکم‌تری برای جایگزین کردن آن با رویکرد سنتی پاسخ‌محوری در اختیار سیاستگذاران قرار دارد.

■ در میان این تنوع دو دسته مدارس دولتی و غیردولتی وجود دارد که نظرات متفاوتی پیرامون این دو دسته مطرح است نگاه شما به این دو نوع مدرسه چیست؟

من فکر می‌کنم مدارس غیردولتی زاییده و معلول شرایطی هستند که نمی‌توانیم آن شرایط و دلایل را در نگاه به این مدارس نادیده بگیریم. در واقع به‌واسطه علت‌هایی شاهد بروز معلولی هستیم که اسمش مدارس غیردولتی یا خصوصی است. بنابراین در یک نگاه سیستمی و جامع نباید روی معلول متمرکز باشیم بلکه اگر ندهایی بر مدارس غیردولتی وجود دارد باید منجر به راه‌حل‌هایی شود که حتماً بوی شناخت بدهد، زمینه و توجه به علت‌ها باید از آن استشمام شود. بدیهی است اگر علت‌ها به قوت خود باقی باشند هم ندها بی‌معنا می‌شود و هم تصمیم‌هایی که اتخاذ شده اثر و نتیجه مورد نظر را به بار نمی‌آورد. لذا من فکر می‌کنم مدارس غیردولتی به‌عنوان نوعی از مدارس که توانسته‌اند توجه بخشی از جامعه را به خود جلب کنند، نشان از ریشه و علتی دارند که همان عدم کفایت مدارس دولتی در تأمین انتظارات این گروه است. البته گروه بسیار بزرگ‌تری هم هستند که تنها به‌خاطر عدم امکان تأمین هزینه تحصیل در مدارس خصوصی، در مدارس دولتی مانده‌اند. در یک نگاه علت و معلولی تصور این است که ما هر چه به سمت افزایش جاذبه‌های مدارس دولتی حرکت کنیم، به‌طور قهری از جاذبه‌های مدارس غیردولتی کاسته خواهد شد. به بیان دیگر فکر می‌کنم فاصله مدارس دولتی و خصوصی از نظر تأمین فرصت‌های یادگیری مرغوب و با کیفیت زیاد است و تا این شکاف عمیق پر نشود به مدارس خصوصی نمی‌توانیم خرده بگیریم و بگوییم که چرا هستند؟ این سؤال را می‌توان این‌گونه نیز طرح نمود که چرا با تأمین فرصت‌های خوب و زمینه‌های مستعد برای پرورش دانش‌آموزان راه را برای کسانی که می‌توانند این هزینه‌ها را پرداخت کنند هموار کرده‌اند؟!

با حضور دکتر محمدجواد ظریف در دبیرستان مفید نیایش انجام شد

ضیافت گفت و گویی با طعم سیاست خارجی

برش‌های کوتاهی از یک و ساعت و نیم گفت‌وگو

■ «تحصیل در رشته‌های علوم انسانی مخصوصاً در زمان قبل از انقلاب خیلی باب نبود. مگر اینکه کسی می‌خواست شغل شریف معلمی را انتخاب بکند که بسیار هم شغل مهمی است یا اینکه بخواهد برود برای دولت کار بکند. عموم ما هم به دلیل ملاحظات شرعی، هم به دلیل ملاحظات سیاسی نسبتی با دولت قبل نداشتیم. من قبل از اینکه بروم کلاس سوم نظری در دوره اول نظام جدید آن وقت بودم که حالا شده نظام قدیم شما. شما حالا برگشتید به نظام قدیم ما. سال سوم نظری چون تعداد زیادی از همکلاسی‌های ما و دوره بالاتر ما را توی مدرسه علوی به دلیل داشتن کتاب مرحوم شریعتی و صمد بهرنگی دستگیر کردند من هم پا شدم رفتم آمریکا»

■ «شما می‌گویید علوم انسانی خواندن چه فایده‌ای دارد حتماً فایده دارد مثلاً باعث می‌شود شما بتوانید در مقابل شش تا قدرت بنشینید و توافقی را امضا بکنید که یک نفر توی دنیا جز این حضرات نگفته این توافق به ضرر ایران است. یک نفر را شما پیدا بکنید، یک مقاله انگلیسی پیدا بکنید که یک غیرایرانی نوشته باشد و بگوید برجام به ضرر ایران است. پیدا نمی‌کنید چون نیست.»

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر.کد ببینید

برگزاری همزمان مراسم هفته شهدا در دبیرستان های مفید یادگار امام (ره) و قیطریه

عهده دانش آموزان است. گفتنی است که جمعی از خانواده های محترم شهدا، آقایان دکتر محمدمهدی اسماعیلی وزیر ارشاد، دکتر فخرالدین احمدی دانش آشتیانی رئیس مجتمع آموزشی مفید، دکتر میرسعید موسوی مدیرعامل مؤسسه خیریه مکتب امیرالمؤمنین، خانواده های دانش آموزان و فارغ التحصیلان دوره های پیشین مفید از بازدیدکنندگان و حاضران هفته شهدای ۱۴۰۲ بودند.

مراسم هفته شهدا به طور همزمان و از شنبه ۲۸ بهمن تا پنجشنبه ۳ اسفند ۱۴۰۲ در دبیرستان های مفید یادگار امام (ره) و قیطریه برگزار شد.

در این مراسم که هر سال در دبیرستان های مفید یادگار امام (ره) و قیطریه برگزار می شود، رزمندگان و خانواده های شهدا، به بیان خاطراتی از شهدا و دوران دفاع مقدس می پردازند. در مراسم هفته شهدا، برگزاری مراسم شامل فزاسازی، مقاله خوانی، طراحی پوستر، تولید آثار هنری و رسانه های و... به

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر.کد ببینید

گفت وگو با یکی از فارغ التحصیلان مفید

از مفید تا لندن در جستجوی آموزش

به مدرسه مفید برو چون مجموعه آموزشی خوبی است. البته من به مرور تعاریف مختلفی از مدرسه مفید می شنیدم. مثلاً می گفتند دانش آموزان مفید تا دیر وقت در مدرسه می مانند و گاهی شبها نیز در مدرسه می خوابند و مدرسه بسیار فعالی است. برگه ثبت نام را پر کردم و وقت مصاحبه برای من تنظیم شد. آقای روایی معلم راهنمای پایه اول دبیرستان با من مصاحبه کرد و من وارد دبیرستان شدم. دوره ما صدوچهل و شش نفر بودیم که در سه کلاس چهل و دو نفره مشغول تحصیل شدیم. در آن زمان مدرسه مفید به این شکل هنوز اسم در نکرده بود و یک مدرسه دولتی و مذهبی محسوب می شد. دانش آموزان آن معمولی بودند و اکثراً از قشر متوسط رو به پایین جامعه بودند که از پایین خیابان آزادی جذب این مدرسه شده بودند. ناگفته نماند که اقلیتی از بچه های مرفه هم در این دوره حضور داشتند.

■ دوره ای که شما در آن تحصیل کردید چه طور دوره ای بود؟

دوره ما یک دوره معمولی بود. مانند سایر دوره ها رفاقت خوبی بین ما برقرار شد. از همان لحظه اول رابطه خوبی بین دانش آموزان

خانواده مفید: رضا افشار مقدم یکی از فارغ التحصیلان دبیرستان مفید است که از دانش آموزی در مدارس مفید تا معلمی و سپس مدیریت در مدارس مفید را تجربه کرده است. وی مدارج علمی را از دانشگاه تهران و شریف و سپس دانشگاه های معتبر در انگلیس طی کرده است. حالا چند سالی است که به ایران بازگشته است تا تجارب علمی خود را در اختیار دانش آموزان و مدارس مفید بگذارد. او در این گفت و گو از روزهای تحصیل خود در مفید و تجارب آموزشی در مدارس ایران و انگلیس صحبت کرده است.

■ نخست خودتان را معرفی کنید و بفرمایید آشنایی شما با مدارس مفید چگونه رخ داد؟

رضا افشار مقدم هستم، پنجاه و شش سال دارم و فارغ التحصیل دوره شش دبیرستان مفید یادگار امام هستم. بنده از طریق آقای آخوندی معلم دینی سال دوم مدرسه راهنمایی فیضیه با دبیرستان مفید آشنا شدم. گویا برادر ایشان که فارغ التحصیل دوره چهارم دبیرستان مفید بودند برایشان از مدرسه مفید تعریف کرده بودند او نیز به من گفت

■ پس جلسات هفتگی برای شما سبب خیر شد؟

بله همین‌طور است. غیر از اردوهای جهادی اردوهای منظم سالیانه، ماهانه و حتی هفتگی را داشتیم که به هیچ وجه تعطیل نمی‌شد. واقعاً اجرای این همه فعالیت کار دشوار و سختی برای مسئولان مدرسه بود ولی آنها با تحمل این سختی‌ها برای ما کم نمی‌گذاشتند. در ضمن این همه فعالیت‌های فوق برنامه به شرایط علمی دبیرستان آسیب نمی‌زد و بچه‌ها نتایج درخشانی در قبولی کنکور و ورود به دانشگاه‌های معتبر داشتند. مسابقات قرآن هم برای خودش داستانی بود. هم بسیار گسترده بود و هم در دانش‌آموزان خیلی اثرگذار بود، این مسابقات اصلاً با مسابقات امروزی که در مدارس برگزار می‌شود قابل مقایسه نیست؛ گاهی اوقات قاری‌های بین‌المللی در اختتامیه‌های این مسابقات دعوت می‌شدند. یادام می‌آید که آقای "شحات انور" قاری بین‌المللی مصری را به دبیرستان دعوت کردند که شور و حال عجیبی در دانش‌آموزان ایجاد کرد.

■ شما چه رشته‌ای در دانشگاه قبول شدید؟

من در رشته‌ی مهندسی مخابرات دانشگاه تهران قبول شدم و در همین رشته در مقطع فوق لیسانس در دانشگاه شریف مشغول به تحصیل شدم اما به دلیل عشق فراوان به معلمی، فوق لیسانس مخابرات شریف را نیمه کاره رها کردم و به شغل شریف معلمی مشغول شدم. تدریس هم‌زمان با تحصیل در دانشگاه تفکرات من را عمیقاً به چالش کشید و دریافتم که معلمی چه کار ارزشمندی است. در مقایسه با کار مهندسی و انسان سازی، دومی را ترجیح دادم و بسیار خرسندم که این مسیر را انتخاب کردم.

■ چه سالی معلمی را شروع کردید؟

من سال ۶۵ از دبیرستان مفید فارغ التحصیل شدم از سال ۶۵ تا ۶۷ به مدت دو سال درگیر جبهه و جنگ شدم اما در این دو سال به‌صورت پاره‌وقت در کارهای فوق برنامه و اردوهای علمی نوروزی به مدرسه کمک می‌کردم. به‌صورت رسمی مسئول کتابخانه بودم و در ایام مرخصی کارهای هفته شهدا و اردوها را نیز انجام می‌دادم تا اینکه سال ۶۷ بعد از پایان جنگ به‌طور رسمی تدریس درس مثلثات را برای دانش‌آموزان دوره یازده آغاز کردم و بعد از هفت سال تدریس در دبیرستان مفید بنا به دلایلی به دبیرستان سروش رفته و یک دوره هفت ساله دیگر آموزشی را آغاز کردم.

الحمدالله با کمک دوستان تحول خوبی در دبیرستان سروش ایجاد کردیم تا اینکه دوباره به دبیرستان مفید برگشتم. یک سال معلم راهنمای دوره بیست‌ویک بودم و از سال بعد مدیریت دبیرستان را تا سال ۸۴ برعهده گرفتم بعد از سال ۸۴ نیز به کشور انگلیس مهاجرت کردم.

■ به چه علت تصمیم گرفتید به خارج از کشور مهاجرت کنید؟

وقتی به گذشته خود می‌اندیشیدم، می‌دیدم که من مهندسی خوانده‌ام چند سالی نیز دروس حوزوی را گذارنده‌ام از طرفی یک فوق لیسانس در فلسفه علم در دانشگاه شریف خواندم اما این سوابق علمی و تحصیلی ربطی به موضوع آموزش که در حدود بیست سال در آن سابقه داشتم نداشت لذا تصمیم گرفتم در مدیریت آموزشی مجدد تحصیل کنم. تلاش‌هایم برای ورود به این رشته در دانشگاه‌های تهران ثمر نداد به‌عنوان مثال در دو باری که کنکور کارشناسی ارشد دادم می‌توانستم در دانشگاه‌های اصفهان و شیراز قبول شوم اما با

و معلمان ایجاد گردید. حتی با مدیر دبیرستان هم رابطه خوب و دوست داشتنی برقرار کردیم و این تجربه لذت‌بخشی بود که ما را جذب مدرسه کرده بود. دبیران بسیار خوب تدریس می‌کردند. علاوه بر آن خارج از زمان تدریس برای ما وقت می‌گذاشتند مثلاً بعد از ساعت چهار عصر که پایان ساعت رسمی دبیرستان بود در جلسات هفتگی که در منازل دانش‌آموزان برگزار می‌شد نیز شرکت می‌کردند و گاهی اوقات با ماشین‌های خودشان ما را به این جلسات می‌بردند. اردوهای مختلفی برای ما طراحی می‌کردند و این برای ما بسیار ارزشمند بود. گاهی اوقات روزهای تعطیل به مدرسه می‌آمدیم و دبیران مختلف ما را درگیر کارهای گوناگونی می‌کردند. اکثر برنامه‌ها و مراسم‌ها را با نظارت معلمان، ما اجرا می‌کردیم. مدرسه خیلی به دانش‌آموزان بها می‌داد و این باعث می‌شد که ما هم خیلی به مدرسه علاقمند شویم. در مدرسه زندگی می‌کردیم. این شعار جدیدی که برای مدرسه مفید تحت عنوان مدرسه زندگی ساخته شده است در زمان ما کاملاً واقعیت داشت و واقعاً مدرسه مفید، مدرسه زندگی بود آقای عموزاده که آن زمان سرایدار مفید بود آخر شب با زور و لگد ما را از دبیرستان بیرون می‌انداخت.

■ کمی از این ویژگی که مدرسه مفید را از سایر مدارس جدا می‌کرد برای ما صحبت کنید؟

اولین ویژگی مفید به نظر من، دبیران و مسئولان توانمند آن بود یعنی اکثر آنها به‌جز تدریس، خودشان توانمندی‌های دیگری داشتند مدیر مدرسه در آن زمان مشاور وزیر آموزش و پرورش بود و قادر بود در رده‌های بالای مدیریتی در حکومت کار کند ولی تمام وقت در مدرسه مشغول بود. معلمی داشتیم که در خطاطی استاد بود و قاری قرآن بود. معلمی داشتیم که مثلاً فیزیک درس می‌داد اما در عربی و منطق و فلسفه نیز استاد بود. ما این موضوعات را در تعامل با دبیران در اردوها و جلسات هفتگی متوجه می‌شدیم.

شاخصه‌های فراوان دیگری نیز دبیرستان مفید داشت که در سایر دبیرستان‌ها به چشم نمی‌خورد مثلاً کار گروهی فعالیت بی‌نظیری بود. معلم راهنما، ما را به گروه‌های سه نفره تقسیم می‌کرد و بعد از ساعت رسمی مدرسه، گروه موظف به حل تمرینات روز بود.

در سال‌های اول خیلی جدی نبود اما همین‌طور که جلو می‌رفتیم کار گروهی جدی‌تر می‌شد و در سال آخر اجباری بود. در اردوهای جهادی که در تعطیلات نوروزی برگزار می‌شد که هنوز هم ادامه دارد و بی‌نظیر بود.

حضور در مناطق محروم و خدمت‌رسانی به کشور تأثیر فزاینده‌ای از جهت تربیتی روی دانش‌آموزان داشت.

هفته شهدا با نمایشگاه و مراسم آن نیز بسیار تأثیرگذار بود. به‌ویژه زمان ما که زمان جنگ بود و هم‌کلاسی‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌های ما شهید می‌شدند و ما برای آنها مراسم بزرگ داشت برگزار می‌کردیم و تأثیر عجیبی در اخلاق و رفتار دانش‌آموزان داشت. جلسات هفتگی هم نور علی نور بود.

ارتباط بچه‌ها را در بیرون مدرسه فراهم می‌کرد و بعد از فارغ‌التحصیلی نیز این ارتباط حفظ می‌شد. تا حدی که خانواده‌های هم را می‌شناختیم چه بسا ازدواج‌هایی نیز از این طریق شکل می‌گرفت. همسر بنده را خواهر یکی از هم‌دوره‌ای‌های من به ما معرفی کردند و ازدواج بنده به این صورت شکل گرفت.

مدیریت دبیرستان مفید همزمان امکان پذیر نبود، لذا تصمیم گرفتیم برای ادامه تحصیل به خارج از کشور بروم که اگر قرار است کار آموزشی را رها کنم تحصیل مؤثرتری در زمینه آموزش داشته باشم تلاش‌هایی برای تحصیل در کشورهای اطراف مانند امارات (دوبی) انجام دادم اما دانشگاه‌های آنها را نپسندیدم.

یکی از دانش‌آموزان قدیمی دبیرستان سروش که در انگلیس زندگی می‌کرد پیشنهاد داد که به انگلیس بروم با سه دانشگاه انگلیس مکاتبه کردم، انگلیسی‌ام خیلی خوب نبود اما به‌طور جدی پای کار ایستادم تا اینکه دانشگاه لیدز به شرط نمره آیلتس شش بنده را دعوت کرد. من هم توانستم این نمره را به‌دست بیاورم و راهی کشور انگلیس شدم.

لازم به ذکر است که در دو سال اول مهاجرت، تمام اندوخته‌های مالی من که یک خانه و ماشین بود از بین رفت و دوران سخت مهاجرت آغاز شد. به‌طوری که هم‌زمان با تحصیل می‌بایست خودم و همسرم کار می‌کردیم تا بتوانیم از عهده مخارج سنگین آن بر بیاییم. یک فوق لیسانس در دانشگاه لیدز تحت عنوان رهبری و مدیریت آموزشی گذراندم و یک دوره فوق لیسانس دیگر تحت عنوان تربیت معلم در دانشگاه گرینچ لندن هم گذراندم.

■ مدیریت و رهبری چه تفاوتی دارد؟

شخصی که در جایگاه مدیریت یک دبیرستان قرار می‌گیرد غیر از مهارت‌های مدیریتی می‌بایست در زمینه رهبری و آموزشی و تربیتی نیز مهارت‌هایی را کسب کند. من که از سی سالگی وارد عرصه مدیریت مدرسه‌ای همچون مفید شده بودم این موضوع را با پوست و گوشت خودم حس کرده بودم. مدیریت دبیرستان مفید کار بسیار دشواری بود خیلی موضوعات و مطالب مهمی باید رعایت می‌شد. یاد می‌آید که مرحوم سرلشکر سلیمی که از اولیای دانش‌آموزان مفید بود یک بار در افتتاحیه سال تحصیلی درباره مدیریت مدرسه مفید گفته بود که مدیر مدرسه مفید در حد رئیس جمهور کار دارد. به نظر شاید این توصیف در ظاهر اغراق‌آمیز جلوه کند اما واقعاً درست می‌گفت. واقعاً کار دشواری بود چرا که علاوه بر مهارت‌های مدیریتی می‌بایست مهارت‌های رهبری را در امر اداره آن به کار می‌بستیم. زمانی که من اداره دبیرستان مفید را برعهده گرفتم، مفید تنها یک مجموعه آموزشی نبود جریان فارغ‌التحصیلان و اولیای دانش‌آموزان قدیم آن تبدیل به یک حرکت و مجموعه اجتماعی شده بود لذا در امر مدیریت این مجموعه می‌بایست خیلی از موارد را مورد ملاحظه قرار می‌دادیم.

■ آموزش در انگلیس به چه صورت بود؟

من در انگلیس از چند جهت نظام آموزشی آنها را مورد توجه قرار دادم، اولاً به‌عنوان یک دانش‌آموز و دانشجو در سر کلاس‌های درس زبان و دانشگاه دقت می‌کردم که آموزش به چه شکلی جریان دارد، ثانیاً بعدتر که معلم شدم از نگاه معلمی آموزش را مورد بررسی قرار دادم. ضمن اینکه درس آموزش که در دانشگاه خوانده بودم را در مدارس آنجا تجربه می‌کردم، ثالثاً از نگاه یک ولی دانش‌آموز وقتی آموزش پسرانم را در مدارس آنجا مورد مذاقه قرار می‌دادم، جنبه‌های مختلف آموزش را در انگلیس شناختم و به امید آنکه بتوانم گوشه‌هایی از موضوعات به درد بخور آن را برای جامعه خودمان به اجرا بگذارم به کشور عزیزمان ایران برگشتم.

در کشور انگلیس فهم جدیدی از آموزش برایم ایجاد شد، به‌عنوان مثال یک خانم اسکاتلندی به نام الیزابت جیمز که زیر بیست‌وپنج

سال داشت به ما زبان انگلیسی درس می‌داد، نحوه تدریس عالی و مشارکتی وی برایم بسیار جالب بود و مانند دبیران سابقه سی سال تدریس به ما آموزش می‌داد. یک بار از او پرسیدم آیا دوره تربیت معلم را گذرانده‌ای؟ در پاسخ گفت خیر ولی بنا دارم که در این دوره شرکت کنم گفتم پس چگونه تدریس را یاد گرفته‌اید؟ جواب داد که من در کلاس شما روش معلم‌هایم را که در مدرسه به من درس می‌دادند، به کار می‌بندم. آنجا بود که دریافتیم پدیده آموزش یک مقوله نسلی است و از نسلی به نسلی دیگر منتقل می‌شود. آموزش صحیح در کشور انگلیس به‌صورت هنجار اجتماعی از نسلی به نسلی دیگر آموزش داده می‌شود در حالی که کشورهای توسعه نیافته برعکس آن، یعنی ناهنجاری‌ها نسل به نسل منتقل می‌گردند و تغییر آن کاری بس دشوار است.

■ در کل شرایط آموزش در دانشگاه‌ها و مدارسشان نسبت به ما چه تفاوت‌هایی دارد؟

بزرگ‌ترین و اصلی‌ترین تفاوت در آموزش آنها این است که دانش‌آموزان را صرف ورود به دانشگاه آماده نمی‌کنند برخلاف ما که هدف اصلی آموزشمان ورود بچه‌ها به دانشگاه است در کشور انگلیس اگر کسی به دانشگاه هم نرود، می‌تواند به لحاظ اقتصادی خود را اداره کند. لذا بچه‌ها تا شانزده سالگی بر اساس علایق خودشان رشته‌های مختلف درسی را تجربه می‌کنند و یاد می‌گیرند و هر کسی بعد از آن شغل خود را انتخاب می‌کند. البته این به آن معنا نیست که ظرفیت دانشگاهی آنها خالی می‌ماند. خیر؛ تقریباً نصفی از دانشگاه‌ها توسط خودشان و مابقی توسط دانشجویهای بین‌المللی پر می‌شود. توجه داشته باشید که چون کشور انگلیس یک کشور پیشرفته و توسعه یافته است و اقتصاد فعال و پویایی دارد بنابراین به همه قشری نیاز دارند. کارگر، تکنسین، کارگر نیمه‌ماهر، مهندس، استاد دانشگاه و... در واقع به همه جور شغلی نیاز دارند. بنابراین این جامعه با چنین روالی دارد جلو می‌رود. لذا بار از روی دوش معلمان برداشته شده است و خیلی راحت و آزاد تدریس می‌کنند. مدل تدریسان هم به‌گونه‌ای است که بچه‌ها استعدادشان شکوفا شود. ویژگی دیگری که در آموزش آنها خیلی به چشم می‌آید این است که به دانش‌آموزان یاد می‌دهند که چگونه یاد بگیرند learning how to learn. در بخشی از این آموزش‌ها، دانش‌آموزان با شخصیت یادگیرنده خود آشنا می‌شوند. اینکه شما بدانید چگونه یادگیرنده‌ای هستید در یادگیری شما خیلی کمک کننده است بسیاری از دانش‌آموزان در دوره دبیرستان متوجه می‌شوند که مثلاً از راه شنیدن بهتر یاد می‌گیرند یا از راه دیدن.

■ چندسال از حضورتان در انگلیس گذشته بود که وارد تدریس شدید؟

پنج سال، باید ابتدا خودم را جا می‌انداختم و بعضی دوره‌ها را می‌گذراندم.

■ چه زمانی به کشور برگشتید؟

پانزده سال از حضور ما در انگلیس گذشت که به ایران برگشتیم. ده سال اول واقعا دشوار و سخت بود ولی به حول و قوه الهی توانستم دو فوق لیسانس در زمینه آموزش بگیرم چند سالی نیز صبر کردیم تا بچه‌ها سر و سامان بگیرند، یعنی علی فرزند کوچکم به محض

در یک روستای محروم آن به کمک دانش‌آموزان یک حمام بسازند. این دقیقاً همان کاری است که ما در جهادی انجام می‌دهیم. یک برنامه دیگری هم در انگلیس وجود دارد به نام "دوک آوآدینبورگ" که دانش‌آموزان، زندگی در طبیعت را یاد می‌گیرند و حتی بخشی از این برنامه به نقشه‌خوانی دقیق برای راهپیمایی در کوه و دشت و صحرا می‌پردازند یادگیری مهارت‌های مختلف در این برنامه برای ورود به دانشگاه‌ها بسیار مهم است چرا که دانشگاه‌ها دوست ندارند که تنها دانش‌آموزان بسیار درس‌خوان را گزینش کنند بلکه برایشان همه جانبه بودن آنها مهم است و دانش‌آموزان که در این برنامه شرکت کرده باشند را بهتر می‌پذیرند. البته داستان نقشه‌خوانی در این برنامه با تجربیات گذشته من در دبیرستان مفید هماهنگی دارد یاد می‌آید که یک تابستان در زمان جنگ به‌عنوان طرح کاد در دبیرستان برای فرماندهان آن زمان به ساخت نقشه‌های توپوگرافی سه‌بعدی مشغول بودیم؛ -نقشه‌خوانی دو بعدی خودش کار دشواری بود که ما سه بعدی آن را انجام می‌دادیم- این نقشه‌های سه بعدی کمک شایانی در شناخت زمین برای طرح عملیات‌های جنگی بود.

■ الان مشغول چه کاری هستید؟

بعد از آنکه فرزند دوم ما هم وارد دانشگاه شد احساس کردم مأوریت خارج از کشور بنده به پایان رسیده است و باید برگردم و به ادامه خدمت به کشور عزیزم ایران مشغول شوم. از نظر من تغییر در کشور در جهت ارتقای آن تنها از طریق تقویت نهادهای مدنی امکان‌پذیر است، لذا از طریق وزارت کشور بنیادی مردم‌نهاد به نام « بنیاد نیکوکاری گسترش برابری آموزشی و توسعه » به کمک دوستان تأسیس کرده‌ایم که این‌شاءالله بتوانیم در زمینه عدالت آموزشی در کشور کار کوچکی انجام دهیم. اگر مردم در مدیریت امور مختلف کشور مشارکت داشته باشند توسعه واقعی صورت می‌پذیرد این تجربه عمیقی بود که از زندگی در خارج از کشور آموختم. در ابتدا فکر می‌کردم که تنها کشور و مردم مسلمان ما به فکر کارهای خیر و انسان‌دوستانه هستند اما وقتی تعداد مؤسسات خیریه در کشور انگلیس را مشاهده کردم متوجه این تفکر اشتباه خود شدم. امیدوارم که این مؤسسه خیریه به همت دوستان و عزیزان نهادینه شود و در کشور منشأ خیر و برکت گردد.

■ آیا برای تدریس به مدرسه مفید هم بازگشتید؟

بله! دو سالی در دبیرستان مفید یادگار برای پایه

اینکه وارد دانشگاه شد یعنی دوشنبه اولین روز دانشگاهش بود روز یکشنبه قبل آن ما ایران بودیم همسرم و بنده نه ماه سال ایران هستیم و سه ماه برای دیدن فرزندان به انگلیس می‌رویم. پسر اولم الان ۲۹ سال دارد و مهندسی کامپیوتر خوانده است و در یک شرکت استارت‌آپ مشغول به کار است علی پسر دوم ما هم در حال اتمام سال چهارم رشته پزشکی است. شانس‌های خوبی در منطقه بارنت لندن رفت. تابستان گذشته این دبیرستان چهارصدو هفتادمین سال فعالیتش را جشن گرفت در حالی که ما حدوداً بنا داریم پنجاه سالگی دبیرستان مفید را برگزار کنیم.

■ چهارصد و هفتاد سال؟

بله و به نظر من خیلی مهم است که یک مدرسه بتواند چهارصدو هفتاد سال دوام بیاورد و کار خود را جلو ببرد در اتاق مدیر عکس تمام مدیران قبل نصب شده بود. این مدرسه شباهت‌های زیادی با دبیرستان مفید داشت ولی با مدل انگلیسی‌اش. بچه‌ها مثل مفید خیلی با هم رفیق می‌شدند و برنامه‌های غیر آموزشی فراوانی با هم داشتند. اردوهای فراوان و مسابقات ورزشی متنوعی در مدرسه جریان داشت. آنجا هم قواعد و نظم و انضباط مخصوص به خودشان را داشتند مثلاً اگر دانش‌آموز زیر سیزده سال سن داشت، حق فعالیت در فیس‌بوک را نداشت یا به والدین دانش‌آموز توصیه می‌کردند دانش‌آموز لپ‌تاپش را توی اتاق خواب خودش نبرد و در اتاق پذیرایی یا نشیمن از آن استفاده کند وقتی مدیر دبیرستان برای ما صحبت می‌کرد یاد سخنرانی‌های خودم با اولیای دبیرستان مفید می‌افتادم. می‌خواهم بگویم که آسمان دنیا برای همه یک رنگ است. یعنی خیلی از مواردی که ما به لحاظ مسائل تربیتی و فرهنگی و آموزشی به آن رسیدیم کاملاً با آنها مشابه است.

■ مشاهدات یا تجربیاتی در انگلیس داشتید که مشابه فعالیت‌های آموزشی و پرورشی مفید باشد؟

بله؛ به‌عنوان مثال اردوی جهادی دبیرستان مفید را بعضی از مدارس انگلیس هم انجام می‌دادند به این شکل که ما مناطق محرومی از کشور را برای اردو انتخاب می‌کنیم اما آنها مناطق بسیار محروم در کشورهای توسعه نیافته آفریقای را انتخاب می‌کردند و مثلاً

موضوع بی تأثیر نبوده است. دوستان به من تذکر می دهند که از وقتی رفتی با شرایط کشور و مسائل اجتماعی آن آشنا نیستی که این حرفها را می زنی! اما من فکر می کنم که معلمان به عنوان الگوهای دانش آموزان می بایست یک مقدار از منافع مادی خود کم کنیم و در رقابتها و چشم و هم چشمی های عرفی و اجتماعی قرار نگیریم. معلم های ما مانند آقای «علامه کرباسچی» و «روزبه» در دبیرستان علوی، تقوا در نهج البلاغه را آموزش می دادند و خود نیز انسان های وارسته ای بودند. ما نیز توصیه آنها را نصب العین خود قرار دادیم و کار آموزش را باید یک کار جدی و خدایی ببینیم حتی علاوه بر خودمان این موضوع را در خانواده هایمان با همسر و فرزندانمان به گفت و گو بگذاریم که آنها نیز با کمکی که به ما در انجام این کار خیر می کنند ثواب می برند. البته مدارس هم باید حواسشان به وقت های اضافه و کارهای با کیفیت دبیرانشان باشد و در حد امکان آنها را تأمین کنند خلاصه من فکر می کنم ما می توانیم دوران طلایی مدرسه مفید را احیا کنیم.

■ خاطره جالبی هم از زمان مفید چه دوران تحصیل یا معلمی دارید؟

بله! خاطره که خیلی زیاد است یک خاطره از دوران تحصیل، خدمت شما عرض می کنم. سال دوم دبیرستان ما را اردو برده بودند سمنان. به همراه یکی از رفقا تصمیم گرفتیم بچه ها را در شب رنگ آمیزی کنیم و صبح بهشان بخندیم نصف شب شروع کردیم به رنگ کردن بچه ها. بعد هم خوب مراقبت می کردیم که این رنگها را به محل وضو و صورت و دست نمالیم که فردا بتوانند وضو بگیرند و نماز بخوانند اما متأسفانه خودشان در خواب به صورت و دست خود مالیدند. نصف شب هم ناگهان اکثر معلمان بیدار شدند از جمله آقایان رفیعی مدیر، مظفری نژاد معلم اخلاق، سالم معلم فیزیک، ظفرقندی معلم تحلیل سیاسی، میرطاهری معاون پرورشی، ما را گرفتند و حساسی از خجالتان در آمدند و کتک مفصلی نوش جان کردیم. صبح هم قیامتی شد. خیلی ها با اینکه نفت تهیه کرده بودیم که رنگها را ببرند نمازشان قضا شد و دادگاهی برپا شد که نگو. خلاصه دوران مدرسه و دانش آموزی و معلمی پر از خاطرات زیبا و قشنگی است که تمام نمی شود.

سپاس و تشکر از حضور شما در این گفت و گو

یازدهم حسابان یک تدریس کردم اما فکر کردم آن طور که باید و شاید مؤثر نیستیم یک سالی هم سمت مشاور مدیر دبیرستان را بر عهده گرفتم ولی باز هم اکتاع نشدم در حال حاضر با کمک آقای مقصودی مدیر دبیرستان و فارغ التحصیل دوره بیست و هشت دبیرستان مفید یادگار، مرکزی را راه اندازی کردیم. این مرکز «ماها» نام گذاری شده است که مخفف «مرکز آزمون های هدفمند و استاندارد» است. بنا داریم آزمون های تشریحی با هدف ارزیابی سطح فهم دانش آموزان از کتب درسی برگزار کنیم و سعی کرده ایم این آزمون ها را با مدل های انگلیسی استانداردسازی کنیم که الحمدالله در سال اول اجرای آن پانزده مدرسه از جمله دبیرستان های مفید به ما پیوسته اند و روند رو به رشد مناسبی را تجربه کنیم.

■ از نظر شما نسل جدید معلمان مفید به چه مواردی باید دقت داشته باشند؟

به نظر من با این که جامعه عوض شده است و تغییرات وسیع و عمیقی در آن نسبت به زمان ما رخ داده است اما می توان شاخه های مهم آموزش تربیتی و دینی آن را دوباره احیا کرد مثلاً در مفید آموزش زبان عربی به عنوان زبان فهم قرآن خیلی جدی تدریس می شد که به نظرم الان هم می شود این کار را کرد. ما در چهار سال تحصیل در دبیرستان کلاس اخلاق داشتیم که استاد جناب آقای «مظفری نژاد» عهده دار تدریس آن بودند اما وقتی من پیشنهاد آن را دادم دوستان مفیدی گفتند دانش آموزان اصلاً از آن استقبال نمی کنند سال گذشته در یک مدرسه آن را اجرا کردیم و بچه ها بسیار استقبال کردند. به نظرم دانش آموزان در این زمینه ها تغییرات چندانی نکردند روح و فطرتشان پاک است و از این مباحث استقبال خواهند کرد. شاید ما معلمان عوض شده ایم ما کلاس تحلیل سیاسی داشتیم که دکتر «ظفرقندی» این کلاس را تدریس می کردند ولی الان خبری از این کلاس ها نیست. در گذشته ما معلم ها از معلم هایمان یاد گرفته بودیم که بیشتر از وقت مصوبی که باید در مدرسه باشیم در مدرسه بمانیم و برای بچه ها کلاس های فوق العاده بگذاریم مثل معلمان خودمان و مسئولان مدرسه که واقعاً خودخواه نبودند و زندگی خود را به رایگان در اختیار ما قرار داده بودند اما متأسفانه امروز خود بنده به عنوان معلم حاضر نیستیم بخشی از وقت خود را خارج از قرار داد رسمی و عرفی مدرسه برای دانش آموزان صرف کنم. البته باید به این نکته اشاره کنم که شرایط اقتصادی کشور و فشارهای مالی روی معلمان گرامی در این

اختتامیه پنجمین جشنواره داستان نویسی پربال برگزار شد

اختتامیه پنجمین جشنواره داستان نویسی پربال، روز جمعه ششم بهمن با معرفی و اهدای هدایا به سی نفر از برگزیدگان این جشنواره، در سالن پردیس سینمایی قلهک برگزار شد. در این دوره از جشنواره در کنار دانش آموزان مدارس متوسطه اول دخترانه، قیطریه، نیایش و یادگار امام مجتمع آموزشی مفید، دانش آموزان مدارس منظومه خرد، شایستگان و مهر هشتم نیز حضور داشتند. این برنامه هر ساله پس از فراخوان اولیه و ارسال آثار و داوری، در کتابی چاپ شده و امسال نیز جلد پنجم این کتاب با قلم دانش آموزان رونمایی شد. در پایان این مراسم، امکان خرید کتاب پربال ۵ و سایر جلدهای قبلی نیز فراهم بود. همچنین علاقمندان می توانند جهت خرید کتاب با شماره تماس ۰۹۳۷۸۱۴۸۸۵۲ آقای طهماسبی دبیر جشنواره تماس حاصل نمایند.

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر.کد ببینید

در گفت‌وگو با مدیر دبیرستان دوره دوم مفید نیایش مطرح شد:

علوم انسانی در مدارس مفید با نگاه ویژه‌ای در مسیر ارتقا قرار دارد

■ با سلام و خسته نباشید و سپاس از وقتی که در اختیار مجله خانواده مفید گذاشتید امیدواریم این گفت‌وگو برای خانواده مفید، مؤثر و مفید باشد لطفاً قبل از آغاز پرسش‌ها خودتان را برای مخاطبان به‌ویژه اعضای جدید خانواده مفید معرفی کنید.

با سلام و سپاس از شما بنده امیرمنصور بابایی هستم، مدیر دوره دوم دبیرستان علوم انسانی مفید واحد نیایش، از سال ۷۱ به‌طور رسمی مشغول به کار شدم و از سال ۷۳ وارد مجموعه مفید شدم. حدود ده سال در متوسطه اول در سمت‌های معاونت پرورشی، معاونت آموزشی و مشاوره فعالیت کردم و ده سال به‌عنوان مشاور در متوسطه دوم مشغول به کار بودم و از سال ۹۳ نیز به‌عنوان مدیر دبیرستان علوم انسانی مفید مشغول به کار هستم. مهندسی کامپیوتر خواندم و در مقطع ارشد وارد رشته مدیریت آموزشی شدم و در حال حاضر دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی هستم.

■ به‌عنوان پرسش نخست بهتر است با توجه به اینکه مدارس مفید در تقسیم‌بندی مدارس، جزو مدارس غیردولتی محسوب می‌شود و در جامعه یک تصور و تصویری از مدارس غیردولتی وجود دارد که این مدارس را از مدارس دولتی متمایز می‌کند، بفرمایید مدارس مفید چه ویژگی‌هایی دارد و چه

خانواده مفید در یک روز زمستانی که تکلیف هوای تهران نامشخص بود و چندان شباهتی به هوای زمستان نداشت و حتی آدم در بهاری یا پاییزی دانستن آن نیز تردید می‌کرد، مهمان یکی از اعضای خانواده مفید بودیم خانواده‌ای با سابقه نزدیک به پنجاه سال که در چهار فصل سال حال و هوای بهاری دارد در زمستان سال ۱۴۰۲ در دفتر کار امیرمنصور بابایی مدیر دوره دوم دبیرستان نیایش با او به گفت‌وگو نشستیم تا از مفید و دانش‌آموزان و اولیای آن و اوضاع و احوال رشته انسانی در این مدرسه بگوییم و بشنویم.

بابایی از سال ۹۳ مدیر دبیرستان علوم انسانی مفید است، با چهره‌ای متبسم و گرم و گیرا به پرسش‌های ما به دقت پاسخ داد. از او پیرامون رویکردهای کلان مفید و ویژگی‌های متمایزکننده مفید از سایر مدارس و به‌طور مشروح‌تر از علوم انسانی پرسیدیم. این گفت‌وگو را تقدیم مخاطبان مجله خانواده مفید می‌کنیم تا با نقد و نظر خود ما را برای بهتر شدن شماره‌های بعدی یاری رسانند.

تحوالاتی داشته باشد و با شرایط خود را با ضرورت‌های عصر جدید سازگار کند.

■ با توجه به اینکه چنین تصویری وجود دارد که بنیانگذار مفید به‌ویژه مرحوم آیت‌الله موسوی اردبیلی و بزرگان این مجموعه برای تربیت، اولویت قائل بودند آیا این رویکرد همچنان پابرجاست و در حال حاضر چگونه این اولویت مورد توجه قرار می‌گیرد؟

من اصلاح کنم که در مفید تأکید بر تربیت جامع است نه تربیت تک بعدی. اطلاع دارم که مرحوم آقای موسوی اردبیلی هم تأکید بر تربیت جامع داشتند در این اواخر هم اصرار داشتند که یک دانش‌آموز در همه ابعاد باید رشد و توسعه پیدا کند؛ در تربیت دینی و قوت علمی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی و سایر ابعاد توانمند شود. در مفید یک تفاوت ویژه‌ای بین آموزشگاه و مدرسه مد نظر است؛ مدارس مفید مانند آموزشگاه نیست که بچه‌ها را فقط برای موفقیت در کنکور آماده کنند بخش بزرگی از هزینه‌ها صرف تربیت جامع می‌شود، ما توجه لازم را داریم تا دانش‌آموزان جوری تربیت نشوند که حسی نسبت به جامعه نداشته باشند و فقط موفقیت کنکوری به‌دست آورند درحالی‌که برای ورود به جامعه باید آماده شوند، لذا ما مدیریت آموزشی نداریم مدرسه مفهوم دارد و دانش‌آموزان برای حضور در جامعه آماده می‌شوند و این موضوع مهمی است.

■ به تربیت جامع و مقاطع مختلف اشاره کردید پیوستگی این تربیت جامع چگونه در مقاطع تحصیلی دیده شده است؟

بله درست است؛ به طور قطع این پیوستگی در ابتدایی و متوسطه اول خیلی عمیق و گسترده است در مقطع ابتدایی که در قالب طرح الگو این مهم مورد توجه قرار گرفته شده یک روندی از پیش دبستان تا نهم اجرا می‌شود و رویدادی هم در این زمینه داریم که با حضور مدارس مختلف و معلمان در بهمن ماه امسال از آن رونمایی می‌شود و بسیار ارزشمند است. اجرای این مدل در مقطع متوسطه دوم با توجه به الزامات کنکور و حساسیت‌ها در حال تکمیل است. تغییراتی که امسال در برنامه امتحانات پایه دهم و یازدهم هم اعمال شده کمی برنامه آموزشی مدرسه را

تفاوت‌ها و اشتراکاتی با سایر مدارس غیر دولتی دارد و چه چیزهایی مدارس مفید را از سایر مدارس متمایز می‌کند؟

- درست است که مفید جزو غیر دولتی‌هاست اما یکی از دلایل علاقمندی خود ما به مفید این است که غیردولتی غیرانتفاعی است و درست است که از اولیا شهریه می‌گیرد ولی خودگردان است اما هدفش انتفاع نیست، دنبال سودآوری نیست و توسعه کتی هم در دستور کار مفید نیست. توسعه را یک جایی متوقف کرده و به دنبال ارتقای کیفیت است.

■ غیر از غیرانتفاعی بودن و نگاه غیر تجاری به مدرسه داری در مفید چه چیزهای مفید را متمایز کرده است؟

حدود پنجاه سال است مفید تجربه مدرسه داری دارد. خانواده بزرگ فارغ‌التحصیلان که در خود مجموعه مفید مشغول کار هستند، دیگری حضور در عرصه ایثارگری و جبهه جنگ و تقدیم بیش از هفتاد شهید از بین دانش‌آموزان و فارغ‌التحصیلان خود است. بزرگداشت شهدای مفید یکی از برنامه‌هایی است که به ندرت در جای دیگر دیده می‌شود. اردوهای جهادی مفید و ارتباط با حوزه اجتماعی، مفید را از سایر مدارس متمایز می‌کند. مفید جزو مدارس پیشرو در این زمینه بوده است و در عرصه آموزش کشور حضور پررنگ و مؤثری داشته و دارد.

■ اشاره کردید به تجربه حدود پنجاه ساله مفید، این تجربه یک وجه مثبت دارد که همان پشتوانه تجربی است اما یک روی سکه این تجربه هم این است که یک مجموعه با سابقه ممکن است در برابر تحولات، مقاومت نشان دهد و خودش را با الزامات و تغییرات ضروری تطبیق ندهد و یا به عبارتی به‌روزرسانی نشود. مفید چقدر ضمن حفظ دستاوردهای تجربی خود توانسته با مقتضیات روز خودش را سازگار کند؟

خیلی زیاد؛ خوشبختانه مدارس مفید با دهه شصت و هفتاد خود خیلی تغییر کرده است خودم که از دهه هفتاد در مجموعه مفید شروع به کار کردم شاهد هستم که هم در حوزه آموزش و هم در حوزه تربیتی تغییرات جدی داشته است و نوع نگاه دست‌اندرکاران تغییر کرده است؛ طراحی سیستم آموزشی که به الگو معروف شده است در ابتدایی و متوسطه اول و همچنین استفاده از روش‌های تدریس نوین در مدارس متوسطه هم حکایت از این تغییرات دارد به‌ویژه در تجربه دوره کرونا توانستند در ابعاد مختلف خود به‌ویژه آموزش ترکیبی

در این دو پایه تحت تأثیر قرار داده است ولی امید داریم با تنظیم سیاست‌ها و همچنین تثبیت فرآیند کنکور بتوانیم این مدل را هم در متوسطه دوم اجرایی کنیم تا این‌شاءالله شاهد یک پیوستگی از دبستان تا سال دوازدهم باشیم.

■ آیا در متوسطه دوم سایه کنکور در تربیت جامع تأثیر منفی نمی‌گذارد و شما از اهداف خود مجبور به عقب نشینی به نفع کنکور نیستید؟

به هر حال کنکور مهم است هم برای اولیا و دانش‌آموزان و هم برای ما؛ بچه‌هایی که می‌خواهند در آینده جامعه نقش ایفا کنند باید وارد دانشگاه شوند. در مفید به‌رغم تأثیرگذاری کنکور، توجه داریم که تربیت جامع به حاشیه نرود اما باید توجه داشت که خود کنکور هم مثل خیلی از موضوعاتی که در برخی مقاطع برای هر انسانی پیش می‌آید خودش هم نوعی فرصت تربیتی است. وقتی بچه‌ها در یک رقابت جدی شرکت می‌کنند گروه‌های درسی دارند، سرگروه دارند، تحقیق دارند و فعالیت‌های مرتبط، بسیاری از مهارت‌های دیگر را نیز می‌آموزند مثل: برنامه‌ریزی، رقابت، هدف‌گذاری و تلاش و ...

■ با توجه به اینکه شما در این مدرسه متمرکز بر علوم انسانی هستید بفرمایید علوم انسانی در مفید چه جایگاهی دارد و از چه زمانی و به چه دلایلی مورد توجه قرار گرفته و رویکرد شما به این رشته چیست؟

یک کار خیلی خوبی که به نظر من حاصل نگاه و کار دکتر دانش بوده توجه به علوم انسانی در مجموعه مفید بوده است. از سال ۸۳ با تقویت علوم انسانی رویکردی شکل گرفت همه می‌دانیم که جامعه ما از عدم حضور دانش‌آموختگان خوب علوم انسانی رنج می‌برد در حالی که در کشورهای توسعه یافته علوم انسانی اولویت دارد، یعنی اول علوم انسانی است بعد علوم پایه؛ البته در کشور ما این ریشه استعماری دارد متأسفانه در کشور ما جو کلی به نفع علوم انسانی نیست.

■ آیا جدیداً بهتر نشده است؟

آمار کنکور نشان می‌دهد که اینگونه نیست، حتی آماري که افزایش را نشان می‌دهد از روی اجبار است، مثل مناطق محروم چون که به رشته‌های ریاضی و تجربی دسترسی ندارند انتخاب با علاقه و اولویت نیست. مناطقی که آموزش خوب نیست و به اجبار دانش‌آموزان را سوق می‌دهند به علوم انسانی آن هم با یک نگرش نازلی به این حوزه نه با نگرش همراه با اولویت و اهمیت.

■ اما در سال‌های اخیر جو تغییر کرده و دانش‌آموزان باهوش‌تری وارد علوم انسانی می‌شوند.

- بله اینگونه هست حتی در مفید هم ما شاهد ورود اینگونه دانش‌آموزان هستیم. تلاش کردیم ما معرفی خوبی داشته باشیم و پدران و مادران که مانع هستند، توجیه شوند و فرایند هدایت تحصیلی در این زمینه انجام می‌گیرد.

■ برای ورود به رشته علوم انسانی فرایند شما چگونه است؟

- نوع‌گزينش ما با سایر مدارس متفاوت است. مدارس دیگر ما یک آزمون ورودی دارند اما ما قبل از آزمون ورودی در یک فرآیند یک ساعته، یک مصاحبه و آزمون چند مرحله‌ای داریم که خیلی شبیه به آزمون‌های دیگر نیست. در این جلسه علاقمندی و توانمندی دانش‌آموز

نسبت به حوزه علوم انسانی سنجیده می‌شود. البته در انتها آزمون کتبی و تعیین سطح علمی نیز داریم تا تناسب فرد برای ورود به رشته علوم انسانی مورد ارزیابی قرار گیرد.

در دو سال دهم و یازدهم تابستان‌ها در کنار درس‌های علوم انسانی دوره خاصی برای تقویت علوم انسانی داریم تا جایگاه علوم انسانی و جنس آن به بچه‌ها نشان داده شود؛ چون این حوزه وسیع است از اقتصاد و روانشناسی و تاریخ و فلسفه تا مدیریت و گرایش‌های مختلف دیگر مورد بحث و توجه قرار می‌گیرد و تلاش داریم در طول سه سال متوسطه دوم نگرش‌ها نسبت به گرایش‌ها و رشته‌های این حوزه شناسانده شود از اساتید مختلف در رشته‌های مختلف کمک گرفته می‌شود تا بچه‌ها با عمق و کارکرد هر رشته بیشتر آشنا شوند. مثلاً ما کارگاه‌هایی داریم تحت عنوان جامعه‌شناسی خلاق که یک موضوع و مسئله انسانی را به بحث می‌گذاریم و بچه‌ها نظر می‌دهند و متوجه می‌شوند بسیاری از مسائل را یک تیم علوم انسانی می‌تواند حل کند.

■ در این مسیر بیشتر مقاومت‌ها از سوی اولیاست یا دانش‌آموزان؟

مشخص است متأسفانه بیشتر اولیا مخالفت و مقاومت می‌کنند مثلاً پدر یا مادر می‌گویند همه اقوام و اطرافیان دکتر و مهندس هستند فقط این فرزند ما می‌خواهد برود انسانی، اما خوشبختانه خود بچه‌ها نظرات خوبی دارند و مصمم هستند و شده است بعضی مواقع توانسته‌اند پدر و مادرشان را نیز قانع کنند.

■ چگونه می‌توانید چشم‌انداز شغلی رشته‌های انسانی را که به ظاهر خیلی انگیزه‌بخش نیست، برای دانش‌آموزان انگیزه‌بخش کنید؟

اولاً واقعاً چشم‌انداز شغلی علوم انسانی پایین نیست، به نظرم در هر رشته‌ای اگر دانش‌آموزان با علاقه و استعداد وارد آن رشته شوند مطمئن هستیم موفقیت لازم را کسب می‌نمایند؛ این موضوع در همه رشته‌ها صحت دارد. در علوم انسانی نیز این‌طور نیست که فقط رشته‌هایی مثل حقوق و روانشناسی موقعیت شغلی مناسبی داشته باشند، سایر رشته‌ها نیز به شرط علاقه از موقعیت شغلی مناسبی برخوردار هستند. زیاد هستند دانش‌آموزانی که کارآفرینی کرده‌اند و هم اکنون موفقیت‌های بزرگی رقم زده‌اند.

در کنار درس‌های علوم انسانی دوره خاصی برای تقویت علوم انسانی داریم تا جایگاه علوم انسانی و جنس آن به بچه‌ها نشان داده شود؛ چون این حوزه وسیع است از اقتصاد و روانشناسی و تاریخ و فلسفه تا مدیریت و گرایش‌های مختلف دیگر مورد بحث و توجه قرار می‌گیرد و تلاش داریم در طول سه سال متوسطه دوم نگرش‌ها نسبت به گرایش‌ها و رشته‌های این حوزه شناسانده شود

بچه‌ها نسبت به مسائل روز و مسائل جامعه دغدغه دارند و حساسیت نشان می‌دهند، در کلاس‌ها بحث روی این‌گونه مسائل شکل می‌گیرد به‌عنوان مثال اتفاقاتی که سال گذشته در کشور افتاد از مسائلی بود که در کلاس‌هایی همچون جامعه‌شناسی مورد بحث و گفت‌وگو قرار گرفت. از جنبه‌های مختلف سیاسی و اجتماعی دانش‌آموزان ابعاد مختلف آن اتفاقات را مورد توجه و بحث و گفت‌وگو قرار دادند به‌طور کلی فضای باز و گفت‌وگو در کلاس‌های درس و همچنین معلمان توانمند که نکته‌کلیدی مدرسه ماست، در مدیریت مدرسه به ما کمک کرده است. البته برای گفت‌وگو به خصوص در مورد مسائل خاص و سیاسی چارچوب‌های مشخصی وجود دارد معلمان سوگیری خاصی ندارند به بچه‌ها اجازه ورود به بحث را می‌دهند.

■ و سخن آخر شما با مخاطبان مجله خانواده مفید:

نکته اول اینکه هدایت تحصیلی را باید در مدارس جدی‌تر و حرفه‌ای‌تر مورد توجه قرار دهیم. اینکه دانش‌آموز در مسیری قرار بگیرد که متناسب اوست حالا نه صرفاً علوم انسانی چه رشته هنر، تجربی و ریاضی. باید هدایت تحصیلی را در متوسطه اول جدی بگیریم بعد ما هم در متوسطه دوم برای رشته‌های دانشگاهی معرفی خوبی داشته باشیم دانش‌آموزان باید بروند آنجایی که دوست دارند، علاقمندی بچه‌ها مهم است و نه چیز دیگر. نکته دوم اینکه اگر تشخیص دادیم که مثلاً رشته هنر یا انسانی متناسب دانش‌آموزی است باید با خانواده‌های آنها صحبت کنیم و وقت بگذاریم. بسیار مهم است که بتوانیم در مجموعه مفید رشته هنر را هم دایر کنیم البته مقوله هنر و ارتباط آن با علوم انسانی هم خودش بحث مهمی است که در فرصت و مقوله دیگری باید به آن پرداخت. در انتها فقط ذکر این نکته به نظر مهم است که بچه‌ها را از آینده شغلی نترسانیم، بدانیم دانش‌آموزان امروز ما اگر به سمت رشته مورد علاقه خودشان بروند موفق خواهند بود و ضمن کسب مدارج علمی بالا در آن رشته و در آن زمینه کارآفرین و مؤثر خواهند بود.

■ اگر یک ارزیابی مقایسه‌ای داشته باشیم، بین مدارس علوم انسانی مفید و سایر مدارس دولتی و غیردولتی حوزه علوم انسانی، مفید چه وجه تمایزی با سایر مدارس علوم انسانی دارد که خانواده‌ها و دانش‌آموزان باید مفید را ترجیح بدهند؟

مقایسه بین مدارس کار سختی است چرا که اهداف و سیاست‌های مدارس متفاوت است. از وجه تمایزهای مدرسه با سایر مدارس علوم انسانی می‌توان به برنامه‌های خاص مدرسه در حوزه علوم انسانی با عنوان طرح تعالی اشاره کرد. برنامه‌هایی همچون ضیافت یا همنشینی با صاحب‌نظران علوم انسانی. در این برنامه که هر دو هفته یکبار در مدرسه انجام می‌شود، براساس یک سیر مطالعاتی دانش‌آموزان میزبان یکی از صاحب‌نظران علوم انسانی در مدرسه هستند. جشنواره سقراط برنامه‌ای است برای انجام پژوهش‌های علوم انسانی. در این برنامه دانش‌آموزان با انتخاب یک موضوع مناسب علوم انسانی زیر نظر یکی از اساتید علوم انسانی پژوهشی را در مدت یک‌سال انجام می‌دهند. جشنواره‌های فیلم کوتاه باران و جشنواره شعر و داستان همیشه بهار از ویژه برنامه‌های دانش‌آموزان علوم انسانی است. همچنین حضور پررنگ دانش‌آموزان در المپیادهای علوم انسانی و کسب مدال‌های طلا و نقره در سال‌های اخیر از نقاط برجسته علمی مدرسه است. در کنار همه این برنامه‌ها کسب نتایج درخشان در کنکور سراسری نیز توانسته مجموعه را نسبت به سایر مجموعه‌ها متمایز کند. کسب چهار رتبه تک رقمی، شانزده رتبه دو رقمی و بیش از پنجاه رتبه سه رقمی در سال‌های اخیر نشان این مدعاست. در مجموع همان‌طور که در ابتدای عرایضم گفتم در مفید به دنبال تربیت جامع هستیم و این که یک دانش‌آموز فقط در بعد علمی قوی باشد و یا بالعکس فقط در فعالیت‌های فوق برنامه نقش ایفا کند، مطلوب مدرسه نیست و رشد همه جانبه دانش‌آموزان از اهداف و سیاست‌های مجموعه‌هاست.

■ همان‌گونه که گفتید مدیریت مدرسه علوم انسانی سخت است شما با چه رویکردی اینجا مدیریت می‌کنید؟
بالاخره فضا و جو مدارس انسانی با سایر رشته‌ها متفاوت است

گفت و گو با داریوش کریم زادگان مدیر مرکز مشاوره مفید؛

گرفتن مدرسه از معلم و دانش آموز مثل گرفتن آب از ماهی است

خانواده مفید: مرکز نوآوری آموزشی مفید محل قرار مصاحبه ما با یکی از اعضای خانواده مفید بود تا با او پیرامون تجربیات و پژوهش‌ها و نظراتش به گفت و گو بنشینیم. مثل همه مفیدی‌ها با تواضع پذیرای ما بود و از همان شروع گرم و صمیمی و پر از حس مثبت به دانش و دانش آموزی و عشق به یاد دادن و یاد گرفتن سخن آغاز کرد. درد عشق او را چه وقتی از دوره آموزشی‌اش می‌گفت و چه از دوره معلمی و چه از زمان مهاجرتش به کانادا در لابه‌لای جملات او می‌شود حس کرد.

داریوش کریم زادگان که در حال حاضر مدیریت مرکز مشاوره مفید را بر عهده دارد در این گفت و گو پیرامون مسائل مختلف بویژه اردوهای جهادی گفت و از چهل سال از تباطش با خانواده مفید سخن به میان آورد که خواندش برای همه مخاطبان می‌تواند مفید باشد.

و ارشدم روانشناسی است و دکتری دی بی ای مدیریت را گذرانده‌ام. در کمیته تحول دیجیتال و مرکز نوآوری آموزشی فعالیتی داشتم که در این حوزه از ایده‌های خلاق در حوزه آموزش حمایت می‌شود و نوآوری و فناوری در مدارس را تقویت می‌کند همچنین در حوزه کسب و کار مشاوره و راهنمایی می‌دهد و بعضاً مشارکت مالی و حمایت‌های مالی هم دارد. بعد از اتمام جنگ و پایان یافتن فضای جنگ و جبهه که اردوهای جهادی ادامه پیدا کرد از همان سال ۶۸ تا ۷۵ درگیر اردوهای جهادی بودم از سال ۷۶ هم که به مدرسه برگشتم مسافرت‌های جهادی را با بچه‌ها پی گرفتیم که بالغ بر بیست سفر جهادی را حضور داشتم.

بله بسیار خوب، هدف اصلی هم این است که در مجله مفید این تجارب و اندیشه‌ها به اشتراک گذاشته شود با توجه به تجربه ای که داشتید در مورد خیلی چیزها می‌شود با شما حرف زد اما نخست علاقمندیم به این پرسش پاسخ بدهید که مدرسه در کنار جامعه و رسانه و خانواده در هزاره سوم چه جایگاهی دارد

با سپاس از شما که پیشنهاد مجله خانواده مفید را برای گفت و گو پذیرفتید، لطفاً قبل از شروع گفت و گو خودتان را برای مخاطبان معرفی نمایید.

داریوش کریم زادگان مقدم هستم دوستان من را هادی صدا می‌کنند. من فارغ التحصیل دوره هشتم مفید یادگار هستم با مدرسه مدت‌ها همکاری داشتم بعد از معلمی و معلم راهنمایی مدتی هم مدیر بودم یک مقطع در دفتر مطالعاتی با آقایان حشمتی و میر طاهری مشغول بودیم تا سال ۹۱ مدیر بودم بعد هم هفت سالی رفتم کانادا و آنجا هم با مرکز مطالعات مفید در کانادا همکاری داشتم و در زمینه معلمی و تحلیل داده تحصیل کردم و بعد برگشتم ایران و در حال حاضر مدیر مرکز مشاوره مفید هستم. در واقع تاسیس و اداره آنجا بر عهده من بوده است معاون مدیر عامل و عضو ستاد مجتمع و نماینده مجموعه در اندیشکده مفید نیز هستم. دین و زندگی پایه دهم مفید یادگار را هم تدریس می‌کنم. به علاوه عضو شورای مرکز نوآوری آموزش هستم. لیسانس من مهندسی

گیری است. آیا آمادگی داری؟ گفتیم بله و مشکلی ندارم. برادر بزرگترم که در مدرسه دولتی کنار مفید تحصیل می کرد می گفت شاگرد اول ما اخراجی مفید است. آن زمان دبیرستان ریاضی و تجربی داشت و من ریاضی خواندم. من فهمیدم که بعد آموزش حداقل چیزی است که می شود از مفید گرفت. معلمان خوبی داشتیم. بچه ها خیلی خوب و با انگیزه بودند. برنامه درسی خوبی داشتیم با گشاده دستی هفت ساعت خارج از برنامه درسی داشتیم. در درس و حوزه های مختلف و روش ها هم فوق العاده جذاب بودند. معلمان جوان و توانمند و باسواد و متدین که فارغ التحصیل مفید بودند برای ما خیلی جذاب بودند. آن موقع آقای رفیعی مدیر داخلی ما بودند و مرحوم حاج آقای شکوری مدیر رسمی بودند. یک تیمی از گردانندگان بودند که از آن تیم آقای رفیعی ماندند. وقتی که ما وارد مفید شدیم انتخابات مجلس بود و آقای رفیعی و تعداد دیگری مثل آقای مظفری نژاد کاندیدای مجلس شده بودند و در جامعه پلاکاردهای تبلیغاتی شان را می دیدیم و می گفتند این ها معلمان و مدیران مفید هستند.

وقتی که من مفید آمدم علی رغم اینکه خانواده ما مذهبی بودند نظرم به دین مثبت نبود و فکر می کردم آدمای بی سواد اهل دین هستند اما وقتی معلمان باسوادی را دیدم که دینی ما را تدریس می کردند و معلمان دینی و عربی که برخی مهندسی برق یا رشته های غیر انسانی از بهترین دانشگاه های کشور بودند اما دینی و عربی و قرآن تدریس می کردند، روی من خیلی تاثیر گذاشت.

■ اجازه بدهید از این موضوع عبور نکنیم آقای کریم زادگانی که ۴۰ سال پیش با این ذهنیت از دین وارد مدرسه مفید می شود و بعد ادامه تحصیل می دهد در دانشگاه های ایران و کانادا و بر می گردد و در مدرسه مفید می شود معلم دین و زندگی همان درسی که فکر می کرد برای آدم تنبل ها است این یعنی چی؟ چه اتفاقی افتاده که هم تغییر نگرش داده و هم ماندگار شده است؟

اصلا تصور نمی کردم معلم شوم. من مهندسی در پلی تکنیک خوانده بودم در رشته ام که مکانیک ساخت و تولید بود کار کرده بودم و می خواستم مهندس شوم نه معلم و حتی مدتی درگیر پروژه ها و ماموریت خارج کشور شده بودم و کاملاً از فضای درس و معلمی فاصله گرفته بودم و نمی توانستم تدریس داشته باشم. تو دلم گفتم مثل اینکه توفیق معلمی را از دست دادم. اما دقیقاً سال بعدش یعنی سال ۷۷ شرایطی شد که استعفا دادم و آمدم مفید و تمام وقت مشغول معلمی شدم. چیزی که ذهن من را گرفته بود همان سوال و پاسخ ها و شبیه هایی بود که داشتیم. اما در مفید جوابش را گرفته بودم چرا که با آدمهایی رو به رو شدم که دانشگاه رفته بودند و مهندس بودند مثل خود آقای رفیعی ولی در عین حال قرآن و احکام و فیزیک و دینی را با هم به ما درس می دادند. بعد متوجه شدیم شاگرد آقای مطهری بودند و بعد هم با ایشان فلسفه خواندیم. من شنار از آقای رفیعی یاد گرفتم مدرسه برای ورزش اهمیت قائل بود خود مدیر می آمد مربیگری می کرد برای هم کوری می خواندیم.

■ ورزش که خیلی خوب بوده هنر چی؟

هنر که شاخه های مختلفی دارد. مثلاً خط، یاد می آید که وقتی دیدند خط بچه ها خوب نیست ما را فرستادند پیش یکی از معلمان جوان خودمان که در حد انجمن خوشنویسی بودند. زنگ های تفریح و عصرها آقای شکوری به ما آموزش خط می دادند. من خطم را مدیون

و با توجه به تجربه آموزش غیر حضوری و انفجار اطلاعات مدرسه چه نقشی دارد و با سه نهاد دیگر چه ارتباطی باید داشته باشد؟

یک زمانی مدرسه مکانی برای انتقال دانش و معلومات بود تجربه دو ساله آموزش مجازی نشان داد که همه زده شده بودیم چه معلمان و دانش آموزان و چه اولیا. بویژه تجربه خود ما که تازه از کانادا برگشته بودیم و بچه های ما عملاً دو سال مدرسه نرفتند و همه روز شماری می کردیم که کلاس ها حضوری شوند. یک چیزی در مدرسه هست که به آموزش غیر حضوری قابل تقلیل نیست یعنی نمی توان نقش مدرسه را به آموزش کاهش دهیم و نگاه ما به مدرسه فقط یک آموزشگاه باشد، همانگونه که دو ساله کرونا نشان داد که چقدر این بعد محدود و ناقص است و ثابت کرد که مدرسه جایگاه خاصی دارد. ما وقتی رفیم کانادا شاید به این فکر نمی کردیم که چه چیزهایی را از دست می دهیم با مطالعه و برنامه ریزی رفیم ولی وقتی رفیم آنجا تازه فهمیدیم ای وای وطن نیست، پدر نیست مادر نیست، مثل ماهی که از آب گرفته باشند. در دوره کرونا نیز معلمان و دانش آموزان مثل ماهی بودند که گویا از آب گرفته شده بودند. در مدرسه ارتباطات و تجربه تعامل آنقدر مهم و ارزشمند است که اگر آن را از مدرسه بگیریم دیگر مدرسه معنا ندارد بعد آموزشی را می شود از هر جا گرفت.

■ منظور شما این است که مهاجرت دانش آموزان و معلمان در کرونا از مدرسه به فضای مجازی باعث شد آنها مثل ماهی که از آب گرفته شده است و کسی که از وطن مهاجرت می کند احساس خلا می کند و نیاز به تنفس در فضای مدرسه بیش از همیشه تبلور یافت و خود را نمایان ساخت.

بله درست است چه تعبیر زیبایی. قبل از مفید من در مدرسه فیضیه دولتی منطقه ده پایین تر از آزادی تحصیل می کردم که مدرسه خوبی هم بود با حدود ۱۲ نفر از هم کلاسی های دبیرستان آمدم مفید. ابتدایی را در یک مدرسه ملی بودم و راهنمایی را فیضیه بودم که الان اسمش شهید قدوسی است، اولین اردو را من در آن مدرسه رفتم. دو اردوی مشهد و شمال رفتم که هنوز هم در ذهنم هست. به سختی آن اردو را برگزار کرده بودند و یادم هست می گفتند ایده برگزاری اردوها را از یک مدرسه ی مفید گرفته بودند. اما وقتی مفید آمدم واقعا شوک شدیم احساس ویژه ای داشتیم مدرسه مفید و اسم و رسم آن و مزیت هایی که داشت در سال ۶۳ که ۶ سال از انقلاب گذشته بود و در فضایی که همه مدارس دولتی شده بودند. البته حقوق معلمان رسمی مفید را دولت می داد. در آن برهوت یک مدرسه غیردولتی در منطقه زندگی ما که شرایط ویژه ای داشت. این همان مدرسه ای است که مثل آب دانش آموزان و معلمان در آن احساس زنده بودن و زندگی داشتند.

■ یعنی دقیقاً الان تجربه شما در ارتباط با مفید ۴۰ ساله شده است. با توجه به این که شما هم تجربه دانش آموزی در مفید را دارید و هم معلم بودید و راهنمای آموزشی و هم سابقه طولانی مدیریت داشتید به نظر شما مفید چه تحولات و فراز و فرودهایی داشته است و مفید سال ۱۴۰۲ با مفید ۱۳۶۳ چه شباهت ها و تفاوت هایی دارد؟

وقتی ما آمدم مفید سطح علمی آن برای ما جذاب بود. مثلاً بچه هایی که از فیضیه آمده بودیم جزو نفرات برتر ۴۰۰ دانش آموز آن مدرسه بودیم. همه با آزمون و مصاحبه پذیرفته شده بودند و هم از تراز علمی بالایی برخوردار بودند و چون مصاحبه خانواده گی هم داشتیم یاد می آید پدرم بعد از جلسه اولیا با مدرسه گفت اینجا مدرسه ی سخت

آن کلاس‌ها هستیم. یا در نمایشگاه با هنرهای تجسمی آشنا شدیم و قرائت قرآن و آواز و ...

■ این توضیحات کمی ما را در فضای دهه شصت مفید قرار داد الان که بعنوان معلم در مفید مشغول کار هستیم چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی مفید امروز با مفید چهل سال پیش دارد؟

در ادامه مسیری که از دهه ۶۰ و ۷۰ حتی ۸۰ پیش می‌رفتیم کم کم شروع کردیم به نقد و نه اینکه قبلا نقد نبود، بود اما جدی تر شد. یکی از نقدهایی که آن زمان به سیستم وارد بود این بود که نقش مدرسه خیلی پررنگ شده بود. من خودم هوا تاریک بود که می‌آمدم مدرسه و وقتی به خانه بر می‌گشتم باز هوا تاریک بود. بعدا فکر کردم فلسفه‌ای پشت این رویکرد بوده و نگرش تربیت گلخانه‌ای که بچه‌ها با جامعه ارتباط کمتری داشته باشند حتی رفت و آمدهای فامیلی هم کمتر شده بود. این نقدی بود که بچه‌ها بعد از فارغ التحصیلی یک دفعه وارد جامعه‌ای می‌شدند که از آن بیگانه بودند. حتی تعطیلات عید و تابستان هم مدرسه برای ما برنامه داشت.

■ بسیار خوب این بحث را با برگشت به پرسش نخست پی بگیریم. نقدی را که شما مورد اشاره قرار دادید مرتبط است به نقش مدرسه و نسبت آن در ارتباط با خانواده و جامعه و رسانه آن زمان که رسانه پررنگ نبود اما مفید شما را از خانواده و جامعه دور می‌کرد این رویکرد چه تبعاتی داشت؟

وقتی عملا اینگونه بود و نقش مدرسه خیلی پررنگ شده بود از سال ۸۰ به بعد تغییراتی ایجاد شد و رفته رفته عیدها بچه‌ها در اختیار خودشان بودند و تابستان‌ها نیز قدری بچه‌ها در اختیار خودشان بودند. گویا قبلا خانواده و جامعه را مدرسه رقیب خود می‌دانست یعنی خانواده خیلی دور بود اما بعدا بخصوص بعد از ریاست آقای دکتر دانش آشتیانی بر مجتمع تغییراتی در مسیر این نقدها صورت گرفت. البته مدیریت مفید شورایی است که کلی بودجه صرف می‌شود و کلیدی ترین افراد مدرسه در آن حضور دارند و به تمام نقاط مدرسه جمع می‌نویسند می‌شود و با رای جمعی تصمیم گرفته می‌شود و جمع‌های بین ۶ تا ۱۰ نفره هر هفته تشکیل می‌شود و هر کس از زوایه‌ای نور می‌اندازد به مسائل مدرسه.

■ یعنی تحولاتی که در این ۴۰ سال صورت گرفت از همین جنس جلو آمد. می‌خواهیم متمرکز شویم بر الگوی تربیتی و پرورشی مفید. با توجه به تجربه شما بخصوص در حوزه اردوهای جهادی که شما با حضور در ۲۰ اردو به گونه‌ای رکورددار هستید، الگوی تربیتی مفید را اگر بخواهید توضیح بدهید که چه ویژگی‌های دارد؟ باید بر چه مختصات این الگو بیشتر تاکید کرد؟

البته ۲۰ اردو آمار بالایی نیست آقای معصومی نژاد به نظرم بالای ۳۰ اردو حضور داشتند!

■ بله درسته بالاخره ۲۰ اردو هم آمار بالایی است اما شما نقش‌های دیگری مثل حضور در شورای مرکز نوآوری آموزشی و مدیریت مرکز مشاوره و تدریس دین و زندگی و از همه مهم تر در حوزه تعلیم و تربیت تحصیل کردید و تجربه نظام آموزشی خارج از کشور را هم دارید همه این‌ها می‌تواند به نظر شما در این زمینه اعتبار بدهد و برای مخاطبان حتما ارزشمند خواهد بود.

ما به یک جمع بندی رسیدیم، از دهه ۸۰ به بعد و اینکه مزیت مفید تربیت جامع است یعنی تک بعدی نیست. بر خلاف مدارس دیگر

بچه‌های مفید اگر در درس خوب هستند در ورزش و مسایل دینی هم خوب هستند. یعنی مشهور است که مفیدی‌ها چند بعدی هستند اما چیزی که مهم است این است که اگر بچه‌های توانمند را جذب کردند همه چیز درس نبود و همانگونه که قبلا گفتیم درس کمترین چیزی است که می‌شود از مفید گرفت. خودم خط و شنار را در مفید یاد گرفتم و مربی شنا شدم. حتی مثبت کاری هم داشتیم.

■ پرسش من متمرکز بر این است که اگر مفید در دهه ۶۰ متاثر از انقلاب و جنگ یک الگوی پرورشی و تربیتی خاصی را مد نظر داشت الان که از آن فضا فاصله گرفتیم چه ابعادی پررنگ شده است و یا توازونی بین ابعاد برقرار شده است؟

خیلی چیزها عوض شده است روی آن الگو یک سری کارهای علمی انجام شده من پروژه‌ای را انجام دادم که بعد از اینکه روانشناسی خواندم وقتی پروژه را روی میز مصاحبه گذاشتم به پشتوانه آن من را با شوق برای کارشناسی ارشد دانشگاه تهران و شهید بهشتی پذیرفتند که البته دومی را انتخاب کردم. یک پروژه طولی که ۴ سال طول کشید. ما محور را تفکیک کردیم، تربیت شناختی، تربیت اخلاقی دینی، تربیت اجتماعی، تربیت عاطفی و تربیت جسمی پنج محوری بود که مورد تاکید قرار گرفت و تربیت همه جانبه و متوازن مورد توجه قرار گرفت. اردوهای جهادی در تربیت اجتماعی دیده می‌شد. یا با همکلاسی‌هایمان در منازل هم جلساتی با حضور معلمانمان داشتیم به نام جلسات هفتگی که در آن ارتباطی برقرار شد که هنوز هم آنرا داریم و بعد از چهل سال هنوز هم بچه‌های ما با رفت و آمد دارند.

■ به تربیت اجتماعی و اردوهای جهادی اشاره کردید از این اردوها برای ما بیشتر بگوید.

هر معلمی می‌آمد می‌گفت شما مسئولان آینده هستید در حالیکه مفیدی‌ها حکومتی نشدند و مردمی باقی ماندند. یکی از فارغ التحصیلان می‌گفت آقای احمدی نژاد در علم و صنعت گفته بود اگر من مفید را داشتم مملکت را می‌گرفتم و برخی هم می‌گفتند چرا مفیدی‌ها در ادراه‌ی مملکت سهم جدی ندارد.

بچه‌ها به مسائل جامعه حساس به بار می‌آمدند شخص خودم را کلاس‌های اخلاق متحول کرد و کلاس‌های دینی و فلسفی که ابعاد ذهنی ما را تقویت می‌کرد.

شاید این پیوند دین و اخلاق بوده که در شما تغییر نگرش ایجاد کرده و از فردی که تصور می‌کرد دین مال افراد بی سواد است یک باسواد دیندار ساخته است درسته؟

اخلاق دل من را برد. این اخلاق است که روح آدم را به پرواز در می‌آورد اما ممکن است از محیط که خارج می‌شوی سقوط کنی اما چون در مفید اخلاق با عقل و اندیشه و تفکر پیوند خورده بود مانع سقوط می‌شد.

■ یعنی اخلاق نظری و عملی در هم تنیده بود و عبارتی روی فلسفه اخلاق هم کار می‌شد.

بله درسته و این خیلی چیز جالبی بود و من هنوز دفاتر کلاس‌های اخلاق را دارم و انگیزه‌ای ایجاد شد که دوست داشتم معلم اخلاق شوم.

■ خوب حالا از اردوهای جهادی بگوئید از این مورد عبور نکنیم چرا که گویا هویت مفیدی‌ها با این اردوها گره خورده است.

خوب در آن فضای اوایل انقلاب و جنگ و فضای همه با هم جهاد

اردوهای جهادی ما با هزینه خود دانش آموزان و خانواده‌ها برگزار می‌شود. برگزاری نمایشگاه و درست کردن محصولات برای فروش به عنوان خیریه و همت عالی برای مناطق محرومی که میزبان مسافرت جهادی آن سال هستند هم از کارهای مقدماتی این اردوها بوده است که فرصتی برای تجربه و آشنایی بچه‌ها با فضای کسب و کار است.

■ در آخر گفت‌وگو و در جمع‌بندی بفرمائید علی‌رغم بحث‌ها با توجه به دغدغه‌های خانواده‌ها که بیشتر تک فرزند هستند و نگرانی‌های تربیتی بیشتری دارند و با توجه به بحث رسانه که دغدغه‌های خانواده‌ها بیشتر شده است خانواده‌ها چگونه می‌توانند اطمینان داشته باشند که در مدارس مفید این مهم مورد توجه باشند.

من وقتی خودم را جای اولیا مفید می‌گذارم می‌خواهم بگویم از ده هزار کیلومتر آن طرف یعنی کانادا، بچه‌هایم را برداشتم آوردم مفید. وقتی ما مفیدی‌ها اصرار داریم بچه‌هایمان اینجا باشند این پیام خاصی دارد و یک توصیه عملی است. دست‌اندرکاران مفید کجاها را برای فرزندانشان از دست نمی‌دهند. یاد هست پسر من که آمد مفید یک اردو مشاهد رفت بعدش کرونا شد ولی پایه دوازدهم که شد اجازه دادند و به اردوهای جهادی رفت بعد چنان حس و نگرش مثبتی پیدا کرده بود که در مقایسه با کانادا می‌گفت اینجا بچه‌هاش خیلی متفاوت و عالی هستند. کانادا هم اردو رفته بود. فضای رسمی مدرسه یک فضا است اما فرصت زیستن با هم در شرایط غیر رسمی اردویی متفاوت است. در داخل مدرسه هم فعالیت‌های فوق برنامه و فرصت‌های پژوهشی برای تربیت و ارتباط و تجربه کار جمعی همه اثرات تربیتی دارد. یکی از فارغ‌التحصیلان قدیمی مفید که الان رئیس بیمارستان است، می‌گفت مفید فرصت تفکر انتقادی را مهیا کرد و ذهن نقاد ما را تقویت کرد. وقتی پرسیدم بیشتر در کدام برنامه گفت کار گروهی و مباحثه‌هایی که داشتیم بهترین روش یادگیری یاد دادن است اینکه در فضای گفت‌وگو قرار بگیرند و اینکه چیزی که یاد گرفته است را به دیگران یاد بدهد. مدرسه مفید یک فرصت و نعمتی بوده و هست و قابلیت این را دارد که پدیده‌های ارزشمندی برای بچه‌ها خلق کند. مثل اردوهای جهادی، هفته شهدا، کار گروهی و پژوهشی، معلمان خوب، دوستان و همکلاسی‌های و دوستان خوب برای زندگی. هفته قبل در خانه یادگیری سرو (مرکز آموزش مربیان مفید) میزبان شخصیت‌ها و افراد بزرگی از جمله وزیر سابق آموزش و پرورش و یک جمع صاحب نظر ۱۵ نفره بودیم که نقد و بررسی الگوی آموزشی مفید را داشتند. این برنامه که حاصل تلاش مدیران، اعضاء هیات علمی و مربیان و معلمان دبستانها و مدارس متوسطه اول مفید در طی حدود ۱۰ سال گذشته بوده به الگوی برنامه‌ی درسی پرداخته که هرچند امروز به بلوغی نسبی دست یافته است اما در حال تکمیل است. در مجموعه مفید این دلگرمی وجود دارد که در خانواده‌ای با بیش از ۸ هزار فارغ‌التحصیل، سه هزار دانش آموز و ۷۰۰ همکار که در مجموع با خانواده‌هایشان یک خانواده بزرگ حدود ۵۰ هزار نفری تشکیل می‌دهند، با مجموعه‌ای اصیل و ریشه دار سرو کار داریم که به طور پیوسته با بازنگری نقادانه میراث و سرمایه‌های پیشین نگاهی به جلو دارد و برای تربیت انسان از دستاوردهای عالم و علم تاریخی، میهنی و جهانی بهره می‌برد و این همت و توان را دارد که آنرا برای محیط خود بومی سازی کند.

باسپاس از شما و آرزوی توفیق برای خانواده ۵۰ هزار نفری مفید بویژه معلمان و مربیان و دانش آموزان و اولیای مدارس مفید.

سازندگی، اولین اردوی جهادی در نوروز ۶۰ برگزار شد. یعنی شش ماه بعد از شروع جنگ، مفیدی‌ها رفته بودند سوسنگرد هنوز آن زمان من به مفید نیامده بودم سال‌های بعد آن حرکت در کشور خوابید اما مفید رها نکرد بعد از جنگ هم در دوره سازندگی ادامه یافت. لذا از سال ۵۹ تا امسال فقط بالغ بر ۴۰ اردوی جهادی در مدرسه یادگار داشتیم بعد مدارس دیگر هم برای خودشان داشتند و سپس اردوهای جهادی فارغ‌التحصیلان برگزار شد و خود این فارغ‌التحصیلان گروه‌های متعددی شدند. در آماري که سال گذشته برای ارائه در مراسم سالگرد مرحوم آیت الله موسوی اردبیلی (موسس مدارس مفید) تهیه کرده بودم با حدود ۸۵ دوره فارغ‌التحصیل از دبیرستانهای مفید حدود ۱۳۵ اردوی جهادی تا سال قبل در خانواده مفید تجربه شده است. البته این تجربه اردوها واقعا جای مطالعه دارد و یک بار گفتم در ایران وقتی هیچ حرکت و کار جمعی عمر طولانی ندارد بر خلاف سایر کشورهای که شرکت‌ها بالای صد سال عمر دارند و موسس نیست ولی شرکت ادامه دارد، چنین تجربه‌هایی قابل مطالعه است. این حرکت در بین فارغ‌التحصیلان مثل مسابقه دو امدادی گروه به گروه و سینه به سینه بدون دخالت هیچ نیروی بیرونی و کاملا خودجوش ست به دست و شده و ادامه یافته است.

■ دقیقا می‌فرمائید در این اردوهای جهادی بچه‌ها چه می‌کنند؟

در دوره مرحوم هاشمی رفسنجانی از بچه‌های مفید کمک خواستند برای بازسازی آبان و خرمشهر. یاد هست کار نقشه برداری انجام دادیم. نقشه‌هایی داده بودند ما باید در زمین شناسایی می‌کردیم و محله به محله این کار را انجام دادیم. از این نوع کارها شروع شد و به مناطق دیگر کشیده شد و گفتیم چرا نباید ادامه دهیم؟ من بیش از سی دلیل در مورد قابلیت‌های این جمع نوشتیم. ما رفتیم استان‌داری خوزستان به ما پروژه ندادند از آنجا رفتیم بوشهر پروژه گرفتیم و در ارتباط با نهادها ما کار می‌گرفتیم چون ما که پایگاه در مناطق نداریم باید از رابطه با نهادها و ادارات استفاده می‌کردیم. البته یک گروهی هم مستقل شدند به نام رضوان و برای خودشان پایگاه هم زدند و کار آنها هم ادامه دارد.

در اردوهای جهادی آیا اولویت ارائه خدمات و اجرای یک پروژه است یا بستری است برای تربیت و خدمات بهانه‌ای است برای این منظور؟ این بحث مهم و یکی از چالش‌های نظری بین تیم ما بود که یک سال مرتب جلسه داشتیم که خلاصه اش این شد که برای حفظ جمع ارزشمند فارغ‌التحصیلان مفید صورت می‌گیرد ولی این مهم در اردوهای جهادی به بهترین شکل رخ می‌دهد. لذا تکلیف ما با خودمان مشخص شد که اصل تربیت بوده و حفظ انسجام و تمرکز بر اهداف مشترک که کار خیر است بدون چشم داشت که احدی بدنبال منافع شخصی نیست. مثلا یک مهندس در جایی به ترجیح برنامه‌های سفر جهادی لازم است بیل بزند.

■ گویا این اردوها مختص متوسطه دوم است و برای ابتدایی و متوسطه اول برگزار نمی‌شود؟

بله مختص دانش آموزان دهم و یازدهم و دوازدهم است.

■ یعنی در سه سال متوسطه دوم اگر تمایل داشته باشند می‌توانند شرکت کنند؟

کاملا اختیاری است اما برخی اردوها متقاضی زیاد بود و مجبور به گزینش می‌شدیم که برخی گریه می‌کردند که حذف نشوند. الان

اجرای نمایش «راست پنجگاه» توسط دانش آموزان مفید قیطره

نمایش راست پنجگاه، روز جمعه ۱۴ مهر ۱۴۰۲ توسط جمعی از دانش آموزان متوسطه دوره اول مفید قیطره در سالن همایش های دبیرستان نرگس برگزار شد. آقای محمدعلی ارکان، دبیر هنر و نمایش مدرسه، کارگردانی این نمایش ۹۰ دقیقه‌ای را بر عهده داشت که برگرفته از کتابی به همین نام اثر سید محمد مساوات بود. به گفته‌ی آقای حسین فاطمی، راهبر آموزشی مدرسه، آنچه که حدود ۲۵۰ نفر از اولیا، دانش آموزان و مهمانان به تماشا نشستند حاصل تلاش هفت ماهه‌ای بود که از زمستان سال گذشته آغاز شد و چالش‌های فراوانی داشت؛ از جمله ادبیات قاجاری نمایش و دشواری دیالوگ‌ها، مدت زمانی طولانی اجرا و اولین تجربه اجرای تئاتر دانش آموزان پس از سال‌های کرونا. با وجود این موانع، اجرا با استقبال بسیار خوبی مواجه شد.

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر.کد ببینید

آزادی زندانیان جرایم نقدی غیر عمد به همت دبیرستان متوسطه دوره اول مفید نیایش

به همت دانش آموزان، اولیا و همکاران دبیرستان متوسطه دوره اول مفید نیایش، پنج زندانی جرایم نقدی غیر عمد آزاد شدند. به اهتمام دبیرستان متوسطه دوره اول مفید نیایش به امور خیریه و در نتیجه فعالیت‌های دانش آموزان در بازارچه خیریه مدرسه، جمعی از دانش آموزان به نمایندگی از مدرسه به ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند مراجعه کرده و با اهدای ۹۲ میلیون تومان از مبالغ جمع شده از بازارچه خیریه، در آزادی پنج نفر از زندانیان مالی مشارکت کردند.

جشنواره گفت و گو با هدف آشنایی دانش آموزان با پارامترهای

یک گفت و گوی سالم برگزار شد

جشنواره گفت و گو با هدف آشنایی دانش آموزان با پارامترهای یک گفت و گوی سالم و غیر تک‌گویانه، با حضور دوازده تیم از چهار مدرسه متوسطه دوره اول مفید برگزار شد.

در این جشنواره، تیم‌های منتخب دانش آموزی در قالب تیم‌های دو نفره و از هر

مدرسه شش دانش آموز، با انتخاب موضوعات تصادفی و متناسب با دغدغه‌های نوجوانان، وارد گفت و گو با یکدیگر شده و پس از انجام گفت و گو، تیم داور بر اساس پارامترهای گفت و گو، ارزیابی و بازخورد لازم را به تیم‌های حاضر در جشنواره اعلام نمودند. قبل از برگزاری این جشنواره، گروه تفکر و فیک (فلسفه برای کودک) مدارس متوسطه دوره اول مفید، محتوای آموزش گفت و گو در قالب فیلم، مصاحبه و متن را در اختیار دانش آموزان قرار گذاشته و سپس تیم‌های شرکت کننده فیلمی از گفت و گوی بیست دقیقه‌ای خود را به عنوان پیش شرط ورود به رویداد ارسال نموده و برای روز جشنواره آماده شدند. همچنین در این رویداد دانش آموزان با تکنیک پی ام ای آشنا شده

و در این تکنیک دانش آموزان در قالب نکات مثبت و نکات منفی، نکات نه مثبت و نه منفی و تنها جالب در قالب نوشتاری، نقطه نظرات خویش را در مورد جشنواره ارائه نمودند که این نقطه نظرات برای بهبود کیفیت برگزاری جشنواره در سال‌های بعد مورد استفاده قرار خواهد گرفت. در انتهای این رویداد نیز با اهدای لوح یادبود و نماد جشنواره که به انار تشبیه شده بود، جشنواره به پایان رسید.

لازم به ذکر است پیشنهاد برگزاری این جشنواره با قالب مناظره، از دو سال قبل در گروه تفکر و فیک (فلسفه برای کودک) مدارس متوسطه دوره اول مفید مطرح و با توجه به لزوم اتخاذ موضع برابر و پرهیز از تفکر برد و باخت، به جشنواره‌ای با عنوان گفت و گو تغییر نام پیدا کرد.

نمایشگاه بین المللی فناوری نانو

پروژه آقایان امیرمحمد سرشار و علیرضا فرشچی، پژوهشگران پایه یازدهم، در بخش دانش آموزی چهاردهمین دوره نمایشگاه بین المللی فناوری نانو ۱۴۰۲ (Iran Nano) پذیرفته شد و این پروژه در غرفه دستاوردهای دانش آموزی این نمایشگاه در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفت. بررسی اثر نمک‌های کلرید، نیترات و سولفات آهن بر عملکرد فتوکاتالیستی نانو ذرات اکسید تیتانیوم، به منظور استفاده در تصفیه پساب‌های صنعتی عنوان پروژه ارائه شده بود و آقایان علیرضا شوکتی و محمدعلی احمدی به عنوان اساتید راهنما در این پروژه حضور داشتند. تمرکز این پروژه بر مقایسه چندین ترکیب مختلف جهت پیدا کردن بهترین روش برای بهبود تصفیه پساب‌های صنعتی است. همچنین بخش آزمایشی این پروژه به اتمام رسیده و دانش آموزان مشغول انجام تست‌ها و تکمیل مقاله آن هستند. چهاردهمین نمایشگاه بین المللی فناوری نانو از ۱۳ الی ۱۶ آبان ماه ۱۴۰۲ در محل دائمی نمایشگاه‌های بین المللی تهران برگزار شد. از جمله بخش‌های اصلی این نمایشگاه، نمایش چهل طرح و پروژه برگزیده دانش آموزی در قالب سیزدهمین نمایشگاه دستاوردهای دانش آموزی نانو بود.

تأسیس ۱۳۵۱

آیت الله العظمی موسوی اردبیلی بنیانگذار مدارس مفید

مفید به سبک خاصی اداره می‌شد. از اول من نظرم این بود که انسانی‌های سالم در آنجا درس بخوانند. مدیر آنجا سالم باشد. مدرسان سالم باشند. حتی خادم مدرسه باید سالم باشد. خدا دسته‌ای از انسان‌های خوب را به کمک ما فرستاد. آنها در مفید زحمت کشیدند. الان به حمدالله مدارس مفید. چند هزار فارغ‌التحصیل دارند. این‌ها اکثراً در هر کجا که هستند. در هر رشته‌ای که درس خوانده‌اند، آدم‌های مفید، خادم، سودمند و مومنی هستند. اگر خداوند در روز قیامت از من بپرسد به شما این قدر عمر دادیم، امکانات دادیم، توفیق دادیم، با اینها چه کردی؟ من هرچه فکر می‌کنم دستم خالی است. تنها چیزی که برای من امید بخش است، همین مدارس مفید و دانشگاه مفید است.

بیش از

۵۰

از سال ۱۳۵۱

با مدرسه راهنمایی در تهران آغاز به کار کرده است
وابسته به موسسه خیریه مکتب امیر المومنین

سال قدمت

۳

مدرسه دخترانه

۱۱

مدرسه پسرانه

۶۶۰

معلم و کادر

۳۱۰۰

دانش آموز

فارغ التحصیل

۸۰۰۰

بیش از

مدرسه زندگی

خانواده مذهبی

خانه

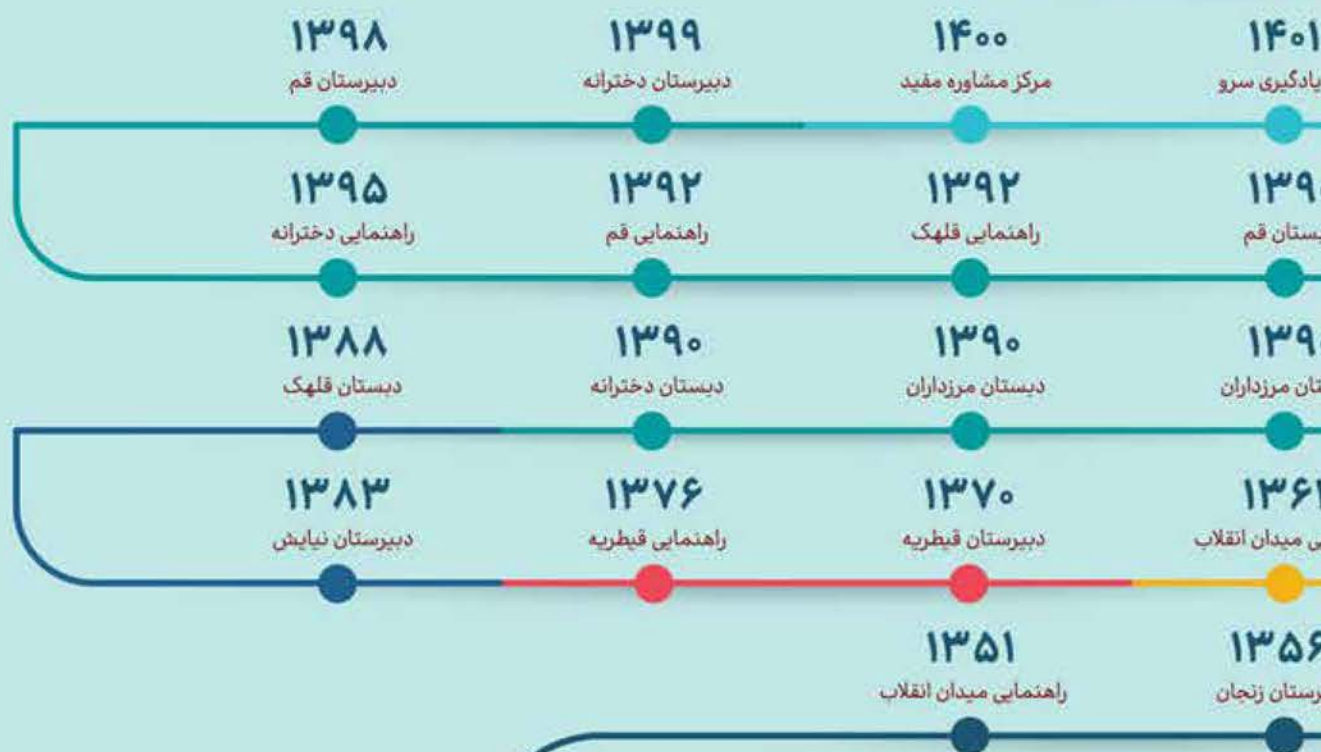
دین

راهنما

دبیر

مفید

مدرسه‌ای است زندگی
تربیت انسان‌هایی با
ابعاد (مادی و معنوی)

۱۴

- ۴ پیش دبستان و دبستان
- ۵ دبیرستان دوره اول
- ۵ دبیرستان دوره دوم

مدرسه در تهران و قم

مدرسه زندگی

ه، بانشاط و پویا که هدف آن زمینه سازی برای
 ست که با انتخاب خویش در زندگی خود در همه
 ، فردی و اجتماعی) بالنده، موفق و اثرگذار باشند.

ارتباط عناصر مختلف در مدارس مفید و پویایی سازنده در مسیر زندگی اینجا داستان زندگی افراد غنی می شود

گفت‌وگوی گرم و صمیمی را رقم زد. در این میزگرد هم دانش آموزان بودند و هم اولیا حضور داشتند هم مادران از مفید گفتند و هم از پدران شنیدیم که دل در گروی فردای فرزندان خود دارند و هم پای سخنان یکی از مدیران مدارس مفید نشستیم و هم از معلمانی شنیدیم که رو در روی دانش آموزان خود از مفید و حال و هوای کلاس‌های درس گفتند.

خانواده مفید: در یک روز زمستانی و در میانه فصلی که از سرمای زمستان خبری نبود، در گرمای حال و هوای جام ملت‌های آسیا و دقیقا در روز بازی ایران و ژاپن در مرحله یک چهارم نهایی، تعدادی از اعضای خانواده مفید گرد هم آمدند تا از زندگی در این خانواده بگویند، شور و حال فوتبال و بعد برد ایران از ژاپن، گرما و انرژی جمع حاضر در میزگرد را دو چندان کرد و

نفس ما هست، با مدیر مدرسه راحت هستیم به دفتر ایشان می‌رویم و گفت‌وگو می‌کنیم. معلمانمان را دوست داریم البته یک جاهایی لازم است که جدیت بیشتری را ببینیم. انتظار ما از مدرسه این است که علاوه بر این که ما در مدرسه علم می‌آموزیم باید زندگی کردن را هم یاد بگیریم لذا خوشحالیم که مفید مدرسه زندگی است. از معلمان خیلی درس زندگی یاد گرفتیم. همان‌گونه که مادرم گفتند من حوصله نوشتن نداشتم و خیلی ارتباط خوبی در ابتدایی با فارسی نداشتم اما همان‌گونه که دبیر ادبیات ما گفتند تجربه آشنایی با شاهنامه و مفاخر ادبی کشورمان آنچنان من را شیفته ادبیات کرد که الآن تصمیم گرفتم معلم ادبیات بشوم.

این دانش آموز پایه هشتم در بخش دیگری از سخنان خود گفت: الآن خیلی‌ها حسشان به دبیرستان این است که چقدر دبیرستان سخت است کاش بشود به دبستان برگشت اما من این حس را ندارم. معلمان علاوه بر کلاس برای ما وقت می‌گذارند و در مورد مسائل درسی و غیردرسی به ما کمک می‌کنند.

نوابفر گریزی هم به نقد می‌زند و می‌گوید: یک مشکلی هم است که باید عرض کنم در مورد کلاس‌های آفلاین، واقعاً معترض هستیم چرا که حجم مطالب زیاد است و خیلی وقت ما را می‌گیرد که از این جهت بچه‌ها اذیت می‌شوند؛ البته من در مورد اصل آموزش آفلاین مخالف نیستم اما حرفم این است که حجمش کمتر شود تا برسیم انجام بدهیم. من فکر می‌کنم مفید خیلی معتدل است اگر معلم شوم سخت‌گیری‌ها را کم‌تر می‌کنم و اگر مدیر بشوم با بچه‌ها صمیمی‌تر می‌شوم و به‌عنوان ولی حتماً عضو انجمن خواهم شد.

ارتباط بین مقاطع مختلف نیازمند تقویت است

فاطمه یل که ادبیات خوانده است و الآن هم ترم آخر ارشد در این رشته است می‌گوید در متوسطه دوم و المپیادها با مدارس مفید همکاری داشته و سال‌های اخیر در متوسطه اول مشغول تدریس ادبیات است او هم با اشاره به سخنان حسنا و مادرش سخنان خود را با اشاره به شاهنامه و ادبیات آغاز کرد و گفت: حالا که بحث شاهنامه و ادبیات شد باید اشاره کنم به الگوی آموزشی مفید و اینکه اگر مفید توجه دارد به یکسری از موضوعات فقط تنها نقش معلم نیست این اسناد و دوره‌های فوق برنامه و تابستان‌های ویژه است که موجب شده است فرصت‌هایی را برای دانش‌آموزان و معلمان فراهم سازد و این که از بسته فرهنگی و تمدنی برای بچه‌ها چه چیزی را ارائه دهیم که با خودشان ببرند. برای سال‌های بعد این تقسیم‌بندی شد که از قلیل ادبی بچه‌ها سال هفتم با شاهنامه و سال هشتم با سعدی و سال نهم با آثار عرفانی از جمله مولوی و حافظ آشنا

میزگرد خانواده مفید پر بود از حرف‌هایی از جنس یک خانواده چه خاطرات بسیار قدیمی و نوستالژیک و چه حال و هوای این روزهای مدارس مفید و چه از قوت‌ها و مزیت‌های این مدارس و چه از ضعف‌ها و نقدهایی که دلسوزانه مطرح می‌شد.

حرف‌های افراد حاضر در این میزگرد را تقدیم مخاطبان مجله خانواده مفید خواهیم کرد و امیدواریم در شماره‌های بعدی توفیق داشته باشیم در جمع تعداد دیگری از اعضای این خانواده به بحث و گفت‌وگو بپردازیم.

دخترم با شاهنامه عاشق ادبیات و نوشتن شد

صفورا فروزنده که از اولیای پایه هشتم و عضو انجمن اولیا و مربیان مدرسه مفید است و به همراه دخترش حسنا در این میزگرد حاضر شده بود اینگونه سخنان خود را آغاز کرد و گفت: از پیش دبستان تا الآن در مفید بوده‌ایم و انتظار ما این است که در مدرسه، فضای صمیمت حاکم باشد چرا که احترام و کرامت و رهایی و آزادی بچه‌ها برای ما از همه چیز مهم‌تر است به‌ویژه این که بچه‌ها مجبور به تظاهر به خوب بودن نشوند. وی افزود انتظاری که خوشبختانه مفید از این نظر عالی است و به‌خوبی این انتظار را برآورده کرده است خوشحالیم که ما با مفید آشنا شدیم و در این مدارس همیشه مراقب احترام و عزت نفس بچه‌های ما بوده‌اند.

خانم فروزنده که عضو انجمن اولیا و مربیان مدرسه می‌باشد در ادامه صحبت‌های خود افزود؛ البته یک وقت‌هایی در زمینه آموزش کم کاری‌هایی بوده اما بعداً جبران شده است چرا که معلمان بستر ساز یادگیری هستند مثلاً دختر من که در دبستان به سختی کتاب فارسی را می‌خواند و علاقه‌ای به انشا نوشتن نداشت در متوسطه وقتی معلمان او را با شاهنامه آشنا کردند عاشق شاهنامه و ادبیات و نوشتن شد. خانم یل و حسینی نقش مهمی در علاقه مند کردن بچه‌ها به ادبیات دارند.

خانم منتظری در متوسطه اول که فوق العاده هستند نقد من به ابتدایی است باید مشخص شود رویکرد دبستان مفید چیست؟ مثلاً زمان دختر ما می‌گفتند شما اصلاً با بچه‌ها کاری نداشته باشید البته خوشحال بودیم که همه کارها را در مدرسه انجام می‌دادند مثلاً در برخی درس‌ها مثل هنر زمان محدود است و زبان هم خروجی خاصی ندارد در حالی که می‌شود عمیق‌تر کار کرد هر چند گفتند محدودیت هست در ورزش هم تنوع لازم نیست و خوب در این زمینه کار نمی‌شود. بچه‌ها الآن ضعف تمرکز دارند.

آنچنان شیفته ادبیات شدم که تصمیم گرفتم معلم ادبیات شوم

حسنا نواب فر که به همراه مادرش خانم فروزنده در این میزگرد شرکت کرده بود با اعلام رضایت از مدرسه دخترانه مفید سخنش را آغاز کرد و گفت: مدرسه احترام ما را حفظ می‌کند و مراقب عزت نفس و اعتماد به

فروزنده: دختر من که در دبستان به سختی کتاب فارسی را می‌خواند و علاقه‌ای به انشا نوشتن نداشت در متوسطه وقتی معلمان او را با شاهنامه آشنا کردند عاشق شاهنامه و ادبیات و نوشتن شد. خانم یل و حسینی نقش مهمی در علاقه‌مند کردن بچه‌ها به ادبیات دارند

شوند. خوشحالم که بچه‌ها با ادبیات ارتباط گرفتند. از گنجۀ پر از فرهنگ و تمدن باید خاک برداری کرد تا بچه‌ها با این مفاخر و گنجینه‌ها آشنا شوند و این ذات ادبیات است که بچه‌ها را جذب خودش می‌کند.

وی در بخشی دیگری از صحبت‌هایش گفت: ارتباط مقاطع با یکدیگر خیلی مهم است ما در متوسطه اول ارتباط خوبی با دبستان داشتیم اما ارتباط با متوسطه دوم ضعیف بوده و یک خلایق وجود دارد البته گویا در بیشتر کشورها این خلا وجود دارد و گویا این پیوستگی و استمرار وجود ندارد؛ لذا انتظار می‌رود برای این مهم کاری شود. شنیدیم تلاش‌هایی صورت گرفته است مثلاً اگر برای متوسطه اول الگوی آموزشی داریم متوسطه دوم چه می‌شود. البته اخیراً بین گروه ادبیات متوسطه اول و دوم چون در یک ساختمان بودیم یک تعاملاتی برقرار شده است که امیدواریم این شروع تقویت ارتباط این دو دوره باشد.

فاطمه یل در بخش پایانی سخنان خود با اشاره به نقش عناصر مختلف در مفید به نقش عنصر معلم پرداخت و گفت: در مورد نقش معلم در مفید باید بگویم برای من معلم نیز، مفید محلی برای یادگیری است یعنی پیش از اینکه یاددهنده باشم در اجتماع‌هایی قرار گرفتم که به من چیزهایی یاد می‌دهند.

داستان زندگی معلم و شاگرد اینجا غنی می‌شود

فاطمه رحمانی ارشد روانشناسی دارد و معلم دینی و قرآن مفید است او با این جمله که من همیشه فکر می‌کردم انسان‌ها داستانی دارند سخنان خود را در میزگرد مجله خانوادۀ مفید آغاز کرد و گفت: که بخش قابل توجهی از این داستان از مدرسه می‌گذرد و به احتمال زیاد صحنه این داستان، مدرسه است و شخصیت‌هایی که وارد این داستان می‌شوند و خارج می‌شوند بیشتر در دوران مدرسه است.

وی افزود: من فکر می‌کنم مدرسه خوب مدرسه‌ای است که فارغ از این‌که به بچه‌ها درس یاد می‌دهد یا نمی‌دهد، ریاضی یا فارسی یادشان می‌دهد یا نمی‌دهد، که قطعاً آن‌ها مهم هستند، اما این مهم‌تر است که آیا داستان زندگی بچه‌ها را غنی می‌کند یا نه. برای من تجربه غنی ساختن زندگی بچه‌ها همیشه مهم‌تر از هر چیز دیگری بوده است و خودم در مدرسه‌ای درس خواندم که با من این کار را کرد.

این معلم که دانش‌آموز مدرسه فرزاتگان (تیزهوشان) بوده است در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: همین الگوی شاهنامه‌خوانی و سعدی‌خوانی را ما هم داشتیم و از آنجا بود که من تصمیم گرفتم معلم شوم و دیدم که چقدر آدم‌ها با مزه وارد زندگی بچه‌ها می‌شوند و چقدر نقش انسان‌ها در زندگی دیگران می‌تواند مهم باشد. لذا آنجا بود که خواستم یکی از بازیگران این داستان شوم و برای همین منظور معلم شدم.

فاطمه رحمانی به تجربه معلمی‌اش در مفید اشاره کرد و افزود: مفید

جایی است که به من اجازه می‌دهد وارد داستان بچه‌ها بشوم. خیلی جاها این اجازه را به من نمی‌دهند و از من فقط می‌خواهند در جایگاه حرفه‌ای بدون ورود به عرصه‌های دیگر نقشم را ایفا کنم. من هم آدمی هستم که در این چارچوب نمی‌گنجم و حس خوبی در فضای چنین مدرسه‌ای ندارم و به من خوش نمی‌گذرد. مفید این اجازه را می‌دهد که یک جاهایی از چارچوب خارج شوم و وارد داستان زندگی دانش‌آموزان بشوم.

این معلم دینی و قرآن هم چنین گفت: در کار خودم نیز به این فکر می‌کنم که اگر ما از منابع درجه اول حرف می‌زنیم در کار من هم یک منبع درجه اولی وجود دارد که بچه‌ها می‌توانند به آن رجوع کنند و چقدر بد است که رجوع نمی‌کنند. ما در مدرسه خودمان یاد گرفته بودیم که مثلاً اگر می‌خواهی ته ریاضی را بخوانی برو توماس بخوان یا اگر می‌خواهی ته شیمی را بخوانی برو مورتیمور بخوان یا در زیست برو کمبر بخوان. خوب خیلی خوب اگر می‌خواهی ته قرآن را بدانی برو خود قرآن را بخوان. ما همیشه سر کلاس قرآن می‌بریم و با کتاب درسی خیلی کار نداریم و تلاش می‌کنیم این‌گونه داستان زندگی مان یعنی نخست زندگی خودم به‌عنوان یک معلم و سپس زندگی بچه‌ها غنی شود.

وی در بخش پایانی صحبت‌هایش نیز گفت: من بچه‌ها را در مفید جدی می‌گیرم و انتظار دارم آن‌ها هم خودشان را جدی بگیرند یک جاهایی خودشان را رها می‌کنند. البته کرونا یک آسیبی زده است. یک نقدی هم که وارد است این است که در مفید، تجربه پسرانه زیاد هست اما تجربه دخترانه زیادی ندارد و رویکرد پسرانه حتی در مدارس دخترانه حاکم است؛ مناسب محور شدن بچه‌ها و موضوع تکلیف چالشی است که باید مورد توجه قرار گیرد، بحث تربیت دینی چالش برانگیز شده که در دخترانه جدی‌تر است. در برخی مباحث باید برای دختران الگوی آموزشی جداگانه‌ای طراحی شود. نکته دیگر این‌که اگر در مفید انگیزه درونی جدی گرفته می‌شود که این خوب است و یک فرصت، اما با چالش نظم مواجه هستیم که به نظرم یک تهدید است و یک چالش دیگر معلمی دارم که مربوط است به ورودی‌های مدارس دیگر و این مفیدی و غیرمفیدی بودن و تفاوت سطحی که وجود دارد را باید به طریقی حل نمود. در کل هر چند احساس می‌کنم تنوع بیشتری در مفید وجود دارد و از جهتی نمونه جامعه است و از این لحاظ مثبت تلقی می‌شود، مثلاً دانش‌آموزی هست که توان پرداخت شهریه را ندارد اما در کنار سایر دانش‌آموزان نشسته است و زندگی کردن در مفید را تجربه می‌کند و داستان زندگی او هم اینجا غنی می‌شود.

در مفید دانش‌آموزان مورد احترام هستند و به ما حق انتخاب می‌دهند

پارسا جوانمردی دانش‌آموز پایه هفتم مفید نیایش که به همراه مادرش در این میزگرد حاضر شده است با اعتماد به نفس داوطلب می‌شود تا

فاطمه یل: در مورد نقش معلم در مفید باید بگویم برای من معلم نیز، مفید محلی برای یادگیری است یعنی پیش از اینکه یاددهنده باشم در اجتماع‌هایی قرار گرفتم که به من چیزهایی یاد می‌دهند

فاطمه رحمانی: مفید جایی است که به من اجازه می‌دهد وارد داستان بچه‌ها بشوم. خیلی جاها این اجازه را به من نمی‌دهند.... مفید این اجازه را می‌دهد که یک جاهایی از چارچوب خارج شوم و وارد داستان زندگی دانش‌آموزان بشوم

فلسفهٔ تعلیم و تربیت خواننده است و سابقهٔ تدریس و معلمی هم دارد، پس از پارسا شروع به صحبت کردند و گفتند: مادر سه پسر هستم فرزند اول من الآن بیست سال دارد لذا داستان آشنایی ما با مفید قدیمی و جالب است. به‌خاطر رشتهٔ تحصیلی‌ام دنبال یک مدرسهٔ خوب برای پسرم بودم برای پایهٔ ششم به هفتم و ورود به دورهٔ دبیرستان. به‌رغم اینکه از مدرسهٔ قبلی یعنی ابتدایی امیررضا، پسر بزرگم، راضی بودیم اما از کلاس پنجم متأسفانه به دلیل تأثیر منفی یکی از معلمانش تبدیل به یک بچهٔ مضطرب و استرسی شد هر چقدر هم با معلم ریاضیشان صحبت می‌کردیم فایده نداشت و فشار به بچه‌ها را ادامه می‌داد و تست‌زنی با آن‌ها کار می‌کرد و می‌گفت به‌خاطر ورود به دبیرستان باید بچه‌ها تست‌زنی یاد بگیرند و آنقدر فشارها بالا رفت که سال ششم سر جلسهٔ آزمون حال امیررضا به‌هم خورد و نگران بودم که حتی نتواند امتحان نهاییش را بدهد. خلاصه این‌که ابتدایی تمام شد. با دوستان و آشنایان صحبت کردیم و یکی از دوستان همسر مفید را معرفی کرد و قرار شد آزمون مفید را بدهد اما روز آزمون مفید خواب ماندیم و انگار دنیا روی سرمان خراب شد و من نشستم گریه کردم اما پیگیری کردیم و پس از کلی رایزنی آقای فهیم‌نیا مدیر مدرسه به ما گفتند ده نفر مراجعه کننده داریم که باید سه نفر را انتخاب کنیم که خوشبختانه امتحان گرفتند و امیررضا جزو سه منتخب بود و وارد مفید شد.

این مادر در تکمیل سخنان خود افزود: لذا اگر امیررضا بخواهد داستان زندگی‌اش را تعریف کند یکی از برجسته‌ترین و زیباترین خاطرات او مربوط به همین سه سال دبیرستان دورهٔ اول مفید است که آن زمان در قلهک بود و خیلی جالب است که در مدت سه ماه تمام آن مشکلات فرزند من رفع شد یعنی کاملاً محو شد و از استرس و اضطراب خبری نبود. و این نشان دهندهٔ درایت آقای فهیم‌نیا و همهٔ عزیزان مجموعهٔ مفید به‌ویژه معلمان است که دغدغه فرزندان این مرز و بوم را دارند. امیررضا دورهٔ دوم را در رشتهٔ ریاضی در دبیرستان مفید خواند و الآن دانشجوی دانشگاه امیرکبیر در رشتهٔ مهندسی معدن است و این رشته را با علاقه انتخاب کرده بود. لازم است که اشاره کنم که آن دوره که کلاس ریاضی آنها بیست‌ویک نفر بود یازده نفرشان دانشگاه‌های دولتی قبول شدند. من همیشه خدا را شکر می‌کنم که در این شرایط که همه ما دغدغه‌های خاصی داریم، از طرف مدرسه آرامشی داشته باشیم. لذا اینکه در مدرسه، فرزند ما مورد احترام باشد و عزت نفس او حفظ شود و به او کمک شود که استعدادهايش را پیدا کند و شکوفا بشود و مجال گفت‌وگو با دوستان و معلمان را داشته باشد و معلمان جوانی داشته باشند که او را درک کنند خیلی مهم است و این یکی از محاسن مفید است.

این عضو انجمن اولیا و مربیان مدرسه در بخش دیگری از میزگرد نقدی هم داشت و گفت: نقدی هم به برخی سخت‌گیری‌های معلم‌ها در زمان انجام تکالیف داریم که انتظار می‌رود با انعطاف برخورد کنند. مفید از ظرفیت فارغ‌التحصیلان برای هدایت شغلی و تحصیلی استفاده کند

صحبت‌هایش را شروع کند و با صدای رسا اینگونه آغاز می‌کند: یکی از بهترین و زیباترین تجربه‌های زندگی من امسال بوده و خواهد بود و آنچه برای من و سایر دوستانم در درجهٔ نخست مهم است که آن را هم تجربه کردیم احترام قائل شدن است. مدرسهٔ مفید در این زمینه واقعا کم نگذاشته است علاوه بر اینکه به ما احترام گذاشته می‌شود حق انتخاب داده می‌شود و اجازه می‌دهند برای آنچه که دوست داریم تلاش کنیم و آن را بدست آوریم. در مدرسهٔ قبلی من این تجربه مانند یک جرقه بود اما در مفید که مانند یک اقیانوس است و ما بچه‌ها تشکیل دهندهٔ این اقیانوس هستیم با هم مدرسه را می‌سازیم.

پارسا در ادامه حس و حالش از مدرسهٔ مفید و تصویری که از این مدرسه در ذهنش شکل گرفته و نقش عناصر مختلف گفت: از هر جهت مدرسه عالی است به‌ویژه مدیریت مدرسه. در همین چند ماه خیلی کارهایی را انجام دادیم که موجب شده تا خودم را بشناسم و باعث شد بفهمیم و بدانیم که چه چیزی را دوست داریم و بتوانیم برای آیندهٔ خود چشم‌اندازی داشته باشیم و آن را تعیین کنیم. من فهمیدم که پارسا جوانمردی زندگی پس از مدرسه‌ای هم دارد که باید آن را چگونه بسازد و برای ساختن آن باید از همین امروز و در مدرسه شروع کند. مدرسهٔ مفید به من ثابت کرد مشکلات ارزشمند هستند و هر قدر سخت‌تر باشند روح ما قوی‌تر شکل می‌گیرد و جنگنده می‌شویم و این خیلی برای من و سایر دوستان و هم‌کلاس‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌های من ارزشمند است.

او به نقش سایر عناصر هم اشاره کرد و گفت: مدیریت مدرسه، افرادی را انتخاب کرده‌اند و حساسیتی روی این انتخاب دارند که بتوانند با بچه‌ها ارتباط برقرار کنند. به‌عنوان نمونه ما یک نشریه‌ای در مدرسه راه انداختیم و دیدیم آنچه مهم است را مدرسه مهیا کرده تا بچه‌ها بتوانند خودشان را پیدا کنند.

این دانش‌آموز پایه هفتمی در پایان پیشنهادی و درخواستی را هم مطرح کرد و گفت: یک درخواست داریم از مسئولان مفید که کلاس‌های تابستانی و مهارتی را بیشتر کنند تا علایق خودمان را پیدا کنیم چرا که حتما همه استعداد دارند اما در گرایش‌های مختلف، مثلاً اگر در ادبیات استعداد ندارد در هنر حتماً استعداد دارد لذا لازم است شرایطی فراهم شود تا همهٔ استعدادها کشف شود.

فرزند من که در مدرسهٔ قبلی‌اش از اضطراب و استرس بیمار شده بود مفید از او فردی سالم و موفق ساخت و الآن دانشجوی دانشگاه امیرکبیر است

غزاله بیگدلی شاملو مادر پارسا جوانمردی یکی دیگر از افراد حاضر در این میزگرد بود او که سه سال تجربهٔ عضویت در انجمن مدرسه را دارد و

من فهمیدم پارسا جوانمردی زندگی پس از مدرسه‌ای هم دارد که باید آن را چگونه بسازد و برای ساختن آن باید از همین امروز و در مدرسه شروع کند. مدرسه مفید به من ثابت کرد مشکلات ارزشمند هستند و هر قدر سخت‌تر باشند روح ما قوی‌تر شکل می‌گیرد و جنگنده می‌شویم و این خیلی برای من و سایر دوستان و هم‌کلاس‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌های من ارزشمند است

البته قبل از کرونا بود اما بعد تعطیل شد. من خودم رشته‌ام ریاضی بود کامپیوتر خواندم بعد انصراف دادم و رفتم علوم تربیتی خواندم در حالی که اگر از مشاوره خوب برخوردار بودم یاید می‌رفتم رشته انسانی. یک گله هم دارم در مورد برخی از متولیان مدارس مفید که گاهی در مقایسه، مدارس مفید را رده‌بندی می‌کنند و همدیگر را تضعیف می‌کنند در حالی که این‌گونه نیست و مدارس مفید خیلی باهم تفاوت ندارند. در کل من مفید را خیلی دوست دارم چرا که بچه‌ها حل مسئله را یاد می‌گیرند و زندگی می‌کنند. پیشنهاد می‌کنم اردوهای جهادی را توسعه بدهند که شامل متوسطه اول هم بشود.

ایشان در بخش پایانی صحبت‌های خود به نقش عنصر والدین اشاره کرد و گفت: من سه سال عضو انجمن بودم و مشارکت اولیا بسته به مدیر مدرسه متفاوت است و انتظار می‌رود این مشارکت در همه مدارس جدی گرفته شود تا همه مثل من این احساس را داشته باشند من همیشه می‌گویم عضو خانواده مفید هستید.

تناقض نظام ارزشی برخی خانواده‌ها آسیب‌زا شده است

سعیده دهقانی کارمند شرکت صنایع غذایی است قبلاً فرهنگی بوده و مدتی کارمند مرکز تحقیقات مخابرات هم بوده است ولی در میزگرد مجله خانواده مفید از جایگاه مادر یک دانش‌آموز و عضو انجمن اولیا و مربیان مدرسه حاضر شده است او به همراه پسرش آزاد در این جمع حاضر شده است و سخنان خود را با توصیف از مدرسه اینگونه آغاز کرد: مدرسه برای بچه‌ها یک جامعه کوچک است و آنچه مهم است تجربه یک زیست مثبت است اما من بر این باور هستم که همسویی خانه و مدرسه این اتفاق را رقم می‌زند و نمی‌شود خانه کاری نکند و فقط از مدرسه انتظار داشته باشد. بالندگی مدرسه در همسویی خانه و مدرسه تحقق می‌یابد، لذا در ساختار ارتباطی عناصر مدرسه، بچه‌ها امنیت قوی را احساس می‌کنند و تفکر بچه‌ها اینجا عمق پیدا می‌کند.

این مادر به تجربه فرزند خودش اشاره کرد و افزود: یکسری مهارت‌هایی را آزاد کسب کرد به‌خصوص در بخش آموزش که منجر به پرورش ذهن او شد؛ علی‌رغم این که ما دخالتی نداشتیم به‌ویژه امسال که یک برنامه‌ریزی دقیق صورت گرفت، کیفیت درس خواندن در زمان کم و نگرانی نداشتن در زمان امتحان حال او و ما را خوب کرد و آزاد توانست هم به درس و تکلیف خودش برسد هم به باشگاه و سایر کلاس‌ها و برنامه‌هایش. کاری که در یک سال‌ونیم گذشته انجام شد تمرکز را از شب امتحان برداشت. بچه من یاد گرفته که چگونه یاد بگیرد او در استفاده از محتواهای فضای مجازی سن خودش را در نظر می‌گیرد و می‌داند کجا فیلتر است یا نیست و خودش مدیریت می‌کند.

این عضو انجمن اولیا و مربیان که خودش از عناصر کلیدی مدرسه است در مورد ارتباط عنصر دانش‌آموز با دیگر عناصر مدرسه گفت: ارتباط عمیقی که بین عناصر مختلف مدرسه از مدیریت گرفته تا معلمان در مدرسه برقرار شده قابل ستایش است. باز خوردی که از اولیا گرفتیم مثبت بوده است و این که دانش‌آموز به راهبر آموزشی ارجاع داده می‌شود و دیگر نیازی به ورود اولیا نیست موجب شده است تا بچه‌ها نگران قضاوت شدن نباشند و اولیا هم به راهبر آموزشی ارجاع داده می‌شوند، لذا در مفید ارتباط خیلی قوی وجود دارد و جالب است که گویا پرسنل ساعت کاری ندارند همه روزه و در تمام ساعت در خدمت بچه‌ها هستند و شخص مدیر در تمام جلسات حضور دارد و پاسخگوی اولیا هستند. در شروع انجمن نیازسنجی صورت گرفته بود و آقای میرقاسمی لیستی را تهیه کرده بودند که واقعا تعجب‌آور بود و آنقدر دقیق دیده بودند که لذت‌بخش بود.

سعیده دهقانی در بخش دیگری از میزگرد به نگرانی‌های اولیا هم اشاره‌ای کرد و گفت: دغدغه بسیاری از اولیا این است که آزمون‌های معیار باعث شده به سمت کلاس‌های خصوصی بروند هر چند تجربه پسر من به‌ویژه در حل کردن پرسش‌های آزمون‌های ریاضی این بود که خیلی هیجان‌آور و لذت‌بخش بوده است اما اکثر اولیا این نقد را دارند و نکته دیگر در مورد نظام ارزشی خانواده و مدرسه است که مفید باید تکلیف خودش را مشخص کند بالاخره گزینش دارند یا نه. چرا که یک سری از خانواده‌ها در زوایه کاملاً متضاد قرار دارند که هم برای خود خانواده‌ها و هم خانواده‌های دیگر و بچه‌ها آسیب‌زاست. اختلاف خانه و مدرسه در موضوع غزه قابل مشاهده بود. موضوع فقر مالی هم قابل توجه است. باید در زمینه ورزش فکری شود و نگاه تخصصی باید وجود داشته باشد به‌ویژه اهمیت ورزش در دوره بلوغ جدی‌تری گرفته شود.

وی در پایان گفت: به‌رغم اینکه متأثر از تحولات سال گذشته بی‌اعتمادی در جامعه خیلی بیشتر شده است اما اعتماد به مفید نسبت به قبل بیشتر هم شده است و نشان می‌دهد دست‌اندرکاران مفید برای اعتمادسازی موفق بوده‌اند.

آموزش مدیریت زمان باعث کاهش استرس و افزایش اعتماد به نفس ما شده است

آراد اکبری دانش‌آموز کلاس هشتم مفید یادگار فرزند خانم دهقانی است که به همراه مادرش در این میزگرد شرکت کرده است و در حالی که کنار مدیر مدرسه‌اش نشسته بود صحبت‌های خودش را در کمال احترام و ادب و با اعتماد به نفس این‌گونه آغاز کرد: پارسال من استرس زیادی داشتم اما امسال یادگرفتم که چه‌جوری درس بخوانم. این که در مدرسه، ما را در شرایط سخت قرار نمی‌دهند اما در اردوها شرایط را سخت می‌کردند تا از

اردوها شرکت می‌کنند و در حلقه ارتباط با دوستان و معلمان خود و سایر عوامل مدرسه دانش و مهارت زندگی در ابعاد مختلف را می‌آموزند.

او افزود: این مسیر کلی مدرسه است اما همه این کوهنوردی لذت بخش نیست، ممکن است یک دانش‌آموزی یک درسی را دوست نداشته باشد ولی مجبور است آن را بخواند و یا معلمی را دوست نداشته باشد اما خودش را سازگار می‌کند و می‌رود با او گفت‌وگو کند. البته حتماً مدرسه نقص دارد و گاهی شرایط و موقعیت‌هایی پیش می‌آید یا مسئله‌ای ایجاد می‌شود و اتفاقاتی می‌افتد مهم این است که اولیا و دانش‌آموزان بتوانند حرف بزنند. میرقاسمی در بخش دیگری از این میزگرد گفت: اگر این‌گونه نگاه نکنیم و مدرسه را کوه نبینیم و یک راه هموار تصور کنیم بی‌تردید در مسیر کلی و نگرشمان مرتکب اشتباه شده‌ایم مثلاً نقدی که در مورد برنامه‌های آفلاین مطرح شد را هم در همین راستا باید دید به‌رغم نقدی که وجود دارد اصلش مورد دفاع است اما باید تعدیل شود یا آزمون‌های معیار برای سنجش توانایی و قوت و ضعف‌های معلمان و دانش‌آموزان بسیار مفید است و نمرات این آزمون‌ها در کارنامه وارد نمی‌شود اما برای این که دانش‌آموزان بی‌خیال نشوند در ابهام گذاشتیم تا بچه‌ها امتحان را جدی بگیرند.

این مدیر مدرسه در ادامه با اشاره به فرایند تصمیم‌گیری‌ها گفت: بستگی به تعداد دانش‌آموزان، تصمیم‌گیری‌ها در مدرسه متفاوت است واقعاً در مدارس بزرگ کار سخت‌تر است؛ تنوع نظرات و انتظارات کار را به شدت سخت می‌کند از طرفی هماهنگی با بالادستی‌ها و سایر متغیرهای پیچیده کار سختی است. تنوع شرایطی که از بیرون و از طریق والدین خودش را بر مدرسه تحمیل می‌کند تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی را سخت می‌کند. اما در کل مدرسه جای بچه‌های متنوع است، همه بچه‌ها مثل بچه‌های خود ما هستند لذا باید همین‌جوری که هستند آن‌ها را پذیرفت، مدرسه دنیای پر آسوبی است قبلاً به‌عنوان مسئول پایه، آدم خشنی بودم اما الان در جایگاه مدیر باید خیلی منعطف و همه‌جانبه‌نگر باشم.

مدیر مدرسه متوسطه اول مفید یادگار در بخشی هم به انتظارات خود پرداخت و گفت: پشتیبانی اقتصادی مدرسه خیلی مهم است تأمین نیازهای مدرسه سخت است هر چند از صندوق حمایت کمک می‌گیریم، ولی علی‌رغم این که بیشتر دانش‌آموزان از طبقات متوسط می‌آیند اما به سختی شهریه‌ها را تأمین می‌کنند لذا باید صبور باشیم و با کمک و درک، چالش‌ها را برطرف کنیم. مثلاً زمانی که دخترانه تأسیس شد همه دست و دلشان می‌لرزید خیلی‌ها آمدند دخترانه بزنند اما نزدند ولی مفید با همین رویکرد دخترانه را راه‌اندازی کرد لذا نباید فراموش کرد که مدرسه جای پختگی است و باید به مرور تکمیل شد.

وضعیت بد به یک وضعیت مطلوب برسیم، برای ما درس‌آموز است چرا که یکی از اهداف مدرسه همین بود. من یاد گرفتم تا زمان را مدیریت کنم. معلم تفکر، سبک زندگی ما امسال برعکس پارسال فقط سه جلسه مدیریت زمان را به ما یاد دادند.

این دانش‌آموز مدرسه مفید یادگار حالا در جمعی که همه عناصر مدرسه حضور دارند رو در روی مدیر مدرسه‌اش و در کنار مادرش این‌گونه به سخنان خود ادامه می‌دهد: من یک انتقاد کوچک هم دارم. برخی از معلمان برایشان مهم بود که چه کسی تکالیف را به موقع رسانده است. یعنی یک سخت‌گیری در زمان انجام فعالیت‌ها مورد نقد بچه‌ها است. پیشنهاد می‌کنم با انعطاف بیشتری برخورد کنند مثلاً اگر به هر دلیلی سر جلسه امتحان نتوانست حضور یابد، اجازه بدهند که دوباره امتحان بدهند البته ما امسال مشکلی نداریم ولی سال قبل مشکل تکالیف آفلاین را داشتیم و یک سری مطالبی را می‌آوردند که معلمان نمی‌دانستند از کجا امتحان بگیرند گاهی چهار ساعت یک محتوا وقت ما را می‌گرفت. در مورد آزمون معیار معلمان توضیح نداده بودند و نگفته بودند که در نمره مستمره تأثیر دارد یا نه. حرف ما این است که اگر فقط برای ارزیابی است که نباید بخوانیم ولی اگر قرار است نمره داشته باشد باید به ما بگویند تا بخوانیم.

زندگی در مدرسه مثل کوهنوردی است هر دانش‌آموزی باید قله مورد نظر خودش را فتح کند

میرقاسمی مدیر متوسطه اول مفید یادگار که خودش دانش‌آموز مفید بوده و از فارغ‌التحصیلان این مجموعه است و به دلیل تحصیل فرزندان در جایگاه ولی دانش‌آموز هم نقش ایفا کرده است و در واقع نقش آفرینی در قالب همه عناصر مدرسه را تجربه کرده است در میزگرد مجله خانواده مفید که به میزبانی او و همکارانش در مفید یادگار برگزار شد در نهایت تواضع، سخنان خود را اینگونه آغاز کرد: کلمه داستان زندگی خیلی قشنگ بود که در این میزگرد مطرح شد لذا در همین راستا لازم است عرض کنم زندگی در مدرسه مانند یک کوهنوردی است و بچه‌ها باید کوهنوردی را یاد بگیرند تا هر کس بتواند قله زندگی خود را فتح کند لذا باید آموزش ببینند و دانشی را که لازم است کسب کنند و تربیت شوند تا مهارت و تجهیزات لازم برای رسیدن به قله را بدست آورند. به همین منظور عاملیت بچه‌ها در مدرسه خیلی مهم است تا به سبب این نقش آفرینی به ورزیدگی لازم در عرصه زندگی برسند که متوسطه اول نقش مهمی در این راستا دارد.

این مدیر با سابقه خانواده مفید در بخش دیگری از سخنان خود گفت: لذا مدارس به اندازه توانی که دارند بچه‌ها را باید جلو ببرند در این راستا مهم‌ترین ابزار مدارس، ارتباط است. اگر بچه‌ها دوست داشته باشند در

سعیده دهقان: .مدرسه برای بچه‌ها یک جامعه کوچک است و آنچه مهم است تجربه یک زیست مثبت است اما من بر این باور هستم که همسویی خانه و مدرسه این اتفاق را رقم می‌زند و نمی‌شود خانه کاری نکند و فقط از مدرسه انتظار داشته باشد. بالندگی مدرسه در همسویی خانه و مدرسه تحقق می‌یابد، لذا در ساختار ارتباطی عناصر مدرسه، بچه‌ها امنیت قوی را احساس می‌کنند و تفکر بچه‌ها اینجا عمق پیدا می‌کند

میرقاسمی: زندگی در مدرسه مانند یک کوهنوردی است و بچه‌ها باید کوهنوردی را یاد بگیرند تا هر کس بتواند قلّه زندگی خود را فتح کند لذا باید آموزش ببینند و دانشی را که لازم است کسب کنند و تربیت شوند تا مهارت و تجهیزات لازم برای رسیدن به قلّه را بدست آورند

مشغول تحصیل در مفید نیش است علی‌رغم تردیدها و مخالفت‌هایی که برای ورود ایشان به رشته انسانی وجود داشت بعد مصاحبه‌ای که آقای بابایی مدیر مفید نیایش با پسرمان انجام داد گفت ایشان استعداد انسانی را دارد لذا تصمیم گرفتیم برود انسانی که خوشبختانه خیلی هم خوب شد و تأثیرات آن را هم می‌بینیم. او قبلاً خیلی کتاب نمی‌خواند ولی الآن کتابخوان شده است در حالی که اصلاً در این فضا نبود، مثلاً اصلاً اهل بحث سیاسی نبود اما در نتیجه این دو سال خودش هم خیلی راضی است و می‌گوید چه خوب شد که ریاضی نرفتم و اگر می‌رفتم الآن خیلی پشیمان می‌شدم. لذا هدایت تحصیلی خیلی مهم است که بچه‌ها به رشته‌ای نروند که بعداً در دانشگاه و یا بعد از فارغ‌التحصیلی پشیمان شوند. لذا باید در متوسطه اول مسیر خوبی را انتخاب کنند که خیلی می‌تواند به بچه‌ها کمک کند. چون متأسفانه هنوز ذهنیت مهندس و پزشک در خانواده‌ها غلبه دارد. بحث در آمد خیلی مطرح است. اگر پدر و مادر خودشان در علوم انسانی موفق نبوده باشند بچه‌ها به آن سمت نمی‌روند. در حالی که ما برای کشورمان نیاز به مدیر داریم و در سایر نقش‌ها که به شدت به رشته انسانی نیازمند است کمبود نیرو وجود دارد.

این دانش آموز دبروز مفیدی و ولی امروز، در بخش دیگری از صحبت‌های خود در میزگرد گفت: مجموعه متوسطه دوم به‌ویژه مفید نیایش را با مدیریت آقای بابایی واقعاً من خیلی مثبت می‌بینم. در انتخاب معلمان واقعاً خوب عمل کردند. تلاش کردند بهترین‌ها را انتخاب کنند با بچه‌ها هم خیلی ارتباط خوبی دارند و با معلمان بحث‌های سازنده‌ای دارند. چون سنی هم هستند که نسبت به جامعه و اتفاقات حساس شده‌اند این مباحث و فضا برای آن‌ها سازنده است در کل مجموعه موفق است و خیلی تخصصی دارند کار می‌کنند. مدیر مجموعه، فرد مثبت و دوست داشتنی است و با اولیا هم ارتباط خوبی دارند. آدم منطقی و انتقادپذیری است خیلی اهل توجیه نیست. تعصب مفیدی بودن وجود ندارد، مواردی بوده که عذر معلم فارغ‌التحصیل مفید خواسته شده است و حتی وسط سال او را تغییر دادند. آقای بابایی خیلی شنونده خوب و صبوری هستند لذا نقش مدیر در جلب مشارکت والدین خیلی مهم است.

ایشان در آخر هم پیشنهاد می‌دهد مسئولان ارشد مفید ارتباطشان را با دانش آموزان بیشتر کنند چرا که خیلی تأثیرگذار است. او به تجربه خودش اشاره می‌کند و می‌گوید دست نوازش آیت‌الله موسوی اردبیلی (ره) و خاطره ماندگار آن که در یک مراسمی در دوره دانش آموزی شرکت کرده بودند را هنوز از یاد نبرده‌ام و برای من حس بسیار خوبی داشت و تأثیرات عمیق مثبت و ماندگاری را ایجاد کرد.

هدایت تحصیلی در متوسطه اول جدی‌تر مورد توجه قرار گیرد تا دانش آموزان در متوسطه دوم در رشته تخصصی و با علاقه ادامه تحصیل بدهند

محمدرضا فرهنگد لیسانس مهندسی عمران و فوق لیسانس مدیریت پروژه از دانشگاه تهران دارد و دوره «MBA» را هم گذرانده است. سی‌وینج سال پیش در مدرسه مفید یادگار دانش آموز بوده و حالا در همین مدرسه به‌عنوان یکی از اولیا در میزگرد شرکت کرده است دو تا از فرزندان او در مفید تحصیل کردند حتی تجربه معلمی در مفید را هم داشته است، به قول خودش نقش‌های مختلفی را تجربه کرده اما امروز در کنار سایر عناصر مدرسه می‌خواهیم او در جایگاه یک ولی، تجربیات و نظراتش را با ما به اشتراک بگذارد که او هم اینگونه آغاز کرد و گفت: من به‌عنوان یک ولی به این دلیل مفید را برای فرزندم انتخاب کردم که خودم تجربه مفید داشتم آن زمان مفید یک آزمون ورودی و یک مصاحبه داشت که خانواده‌های تقریباً مذهبی را انتخاب می‌کردند، الآن وقتی نگاهی به گذشته دارم می‌بینم بهترین دوستان من از مفید بوده‌اند، همکاری‌هایی که در شرکت‌ها و مجموعه کاری خودم دارم، بیشتر آن‌ها از دوستان مفید هستند، هم شرکا و هم همکاری‌ها بیشتر سابقه مفیدی دارند. اعتمادی که به هم داریم واقعاً مثال‌زدنی است. همین که متوجه می‌شویم طرف مفیدی است اعتماد می‌کنیم حتی ممکن است همدیگر را ندیده باشیم و از دوره‌های مختلفی باشیم. لذا وقتی متوجه می‌شویم از خانواده مفید است مثل عضو یک خانواده اعتماد متقابل ایجاد می‌شود. به همین دلیل فرزندانم را حلقه اعتماد در مفید سپردم.

وی در ادامه دلایل انتخاب مفید برای فرزندش را این‌گونه گفت: ویژگی دیگری که باعث شده است مفید را به‌رغم نقدهایی که به آن دارم انتخاب کنم و هر چند اگر به گذشته برگردم باز هم مفید را برای تحصیل خودم انتخاب می‌کنم، این است که چه مدیران قبلی و چه فعلی ایستاد نبوده‌اند و به اقتضای شرایط تغییر کرده‌اند و با شرایط جامعه به روزسانی شده‌اند. یعنی همه‌جور خانواده الآن می‌بینیم و مثل قبل نیست که مثلاً وقتی در جلسه اولیا برگزار شود همه خانم‌ها چادری باشند و یا همه آقایان ریش داشته باشند. در حالی که برخی از مدارس بر همان رویکرد مذهبی خود اصرار می‌ورزند اما مفیدی‌ها رفتند تحقیق کردند و کشورهای دنیا را دیدند و سعی کردند مسیر را بهتر کنند. لذا مفید وقتی این تفاوت‌ها را دید و خودش را به روزسانی کرد توانست به دلیل پویایی، فضای قابل اعتمادی به‌وجود آورد تا والدین اعتماد کنند.

فرهنگد در بخش دیگری از سخنان خود نیز گفت: من تجربه چندین مدرسه را داشتم لذا یک نقدی هم از ورود متوسطه اول به دوم دارم و اینکه مدرسه آنقدر که باید، خوب بر موضوع هدایت تحصیلی متمرکز نشده است. البته می‌دانم دوره کرونا بود و شاید متأثر از آن بوده است و به نظر می‌رسد الان بهتر شده است حتی پسرمان که الآن یازدهم انسانی است و

سیدجمال هادیان: مفید بیشتر روی مشارکت اولیا کار کند. البته برخی موارد اعضای انجمن تبدیل به مانع می‌شوند اما در کل کار شورایی و مشارکتی نتایج مثبتی خواهد داشت برای تقویت حس مشارکت و هویت بخشی، ارتباط مسئولان باید با مدارس بیشتر شود

مفید یک مدرسه اخلاقی است و بچه‌ها را تک بعدی تربیت نمی‌کند

سیدجمال هادیان گفت کارمند وزارت ارتباطات است و در حوزه رسانه تحصیل کرده و فرزندش سال آخر رشته ریاضی و در آستانه کنکور است؛ او که عضو انجمن اولیا و مربیان مدرسه است سخنانش را با خاطره ثبت نام پسرش در پایه اول شروع کرد و گفت: برگردم به سال اول ابتدایی چون پسر فرزند اول ما بود با حساسیت دنبال مدرسه بودیم و مدت‌ها می‌رفتم جلوی مدارس مختلف و با والدین صحبت می‌کردم. در همین زمان که مدرسه ابتدایی مفید پاسداران یا همان حوالی بود یک روز رفتم جلوی این مدرسه دیدم عده‌ای از بچه‌ها روی درختی هستند و با آره دارند شاخه‌های درخت را هرس می‌کنند خیلی تعجب کردم و با خودم گفتم این بچه‌های کوچک اگر بیفتند چه می‌شود و نگران شدم و پسر را مفید نبردم.

او که به قول خودش با یک تصور و نگرش اشتباه فرصت ابتدایی مفید را از دست داده بود، افزود: اما برای هفتم علی‌رغم این که خیلی جاها قبول شد با توجه به توصیف‌هایی که از مفید شنیده بودم آوردم مفید. در حالی که یک مدرسه دیوار به دیوار منزل ما بود. چون غیر از آن که عده‌ای می‌گفتند بچه‌ها را مفید نبر یک مدرسه مذهبی است، اما من دریافتیم که مفید یک مدرسه اخلاقی است و بچه‌ها را تک بعدی تربیت نمی‌کند. لذا پسر من می‌داند که در مفید این تفاوت وجود دارد و این که مدرسه فقط درس خواندن نیست. در حالی که در مدارس صرفاً مذهبی بچه‌ها به سمت ریا و تظاهر می‌روند. تا نمره انضباطشان خوب بشود. فضای دوره اول با دوم فرق دارد، در دوره اول با فضای گروهی آشنا می‌شوند و خیلی هم سخت‌گیری نیست. اما دوره دوم آموزش جدی‌تر می‌شود و فضای کنکور حاکم می‌شود خانواده‌ها حساس می‌شوند که بالاخره سرنوشت بچه‌هایشان چه خواهد شد. در والدین تردید ایجاد می‌شود که آیا بهتر نبود به مدرسه دیگری می‌رفتند و فراموش می‌کنند که بچه‌ها را برای چیز دیگری آورده‌اند. در حالی که تعادل بین آموزش و پرورش در مفید برقرار می‌شود. از طرفی یکی دیگر از موضوعات، فرهنگی است که هم توهم فرهنگ خودپرورانه و هم نخبه‌گرایی آسیب زده است و خوشحال شدم که مفید بخش اختصاصی

انسانی هم دارد. مفید را فارغ از تعصب نمونه‌ای می‌بینم که باید توسعه پیدا کند زیرا همیشه یک پله جلوتر بوده است.

این پدر دانش‌آموز سال آخری رشته ریاضی دبیرستان مفید، گریزی هم به نقد زد و گفت: هرچند انتقادهایی وجود دارد اما واقعا انتظارات را باید واقع بینانه مطرح کرد. انتقادی که وارد است نباید به صرف فارغ التحصیل مفید بودن معلمی را که ضعیف است نگه دارند. یک نقدی هم به اولیا وارد است که کمتر وقت می‌گذارند و مشارکت جدی ندارند. روز انتخابات انجمن کسی تمایل به داوطلب شدن نداشت بعد من رفتم روی سن و کلی اعتراض کردم به اولیا و خواستم که مشارکت کنند و گله کردم و گفتم مگر شما نباید از این به بعد برای فرزندان در انتخاب‌های زندگی او از قبیل انتخاب همسر مشارکت کنید خوب از همین جا باید شروع کرد. جمعیتی که داشت می‌رفت بیرون برگشتند و تعدادی داوطلب شدند و انتخابات برگزار شد و اعضای انجمن انتخاب شدند. البته ناگفته نماند که یکی از دلایل عدم تمایل به مشارکت این است که حس می‌کنند نقششان پر رنگ نیست. به نظرم می‌شود مفید بیشتر روی مشارکت اولیا کار کند. البته برخی موارد اعضای انجمن تبدیل به مانع می‌شوند اما در کل کار شورایی و مشارکتی نتایج مثبتی خواهد داشت برای تقویت حس مشارکت و هویت بخشی، ارتباط مسئولان باید با مدارس بیشتر شود مثلاً چرا فرزند آیت‌الله موسوی اردبیلی (ره) از بچه‌ها پنهان است او می‌تواند ارتباطش را بیشتر کند حتماً این ارتباط در ابعاد مختلف تأثیرگذار خواهد بود.

این عضو انجمن مدرسه در بخش دیگری گفت: تناقض فرهنگی بین مفید و خانواده‌ها متأثر از تناقض فرهنگی بین حکومت و جامعه است. تحقیقی در مورد توسعه قطر دارم و شهر آموزشی قطر و تجربه توسعه آموزش محور و نخبه‌گرایی سیستم قطر و ارتباط با معتبرترین دانشگاه‌های کشور نشان می‌دهد که قطر فهمیده است که توسعه فرهنگی و انسانی زیربنای توسعه است. لذا مفید محیط نمونه‌ای است برای پرورش دانش‌آموزان که چنین نگرشی را ایجاد کند من خوشحالم که فرزندم اینجاست و اطمینان و اعتماد قلبی به این مدرسه دارم. امیدوارم شرایطی در کشور فراهم شود که همه بچه‌ها در مدارس قابل اعتمادی مشغول تحصیل شوند.

محمدرضا فرهنگد: ویژگی که باعث شده است مفید را به‌رغم نقدهایی که به آن دارم انتخاب کنم و هر چند اگر به گذشته برگردم باز هم مفید را برای تحصیل خودم انتخاب می‌کنم، این است که چه مدیران قبلی و چه فعلی ایستا نبوده‌اند و به اقتضای شرایط تغییر کرده‌اند و با شرایط جامعه به روزرسانی شده‌اند

انتخاب ایده استارت آپی مدرسه مفید قیطره در دومین رویداد ملی ستاپ

التحصیلان و معلمین مدرسه خودمان مفید، ایده راه‌اندازی یک پلتفرم ملی که در آن فرایندهای یادگیری آموزش و ارائه مطلب در فضایی جذاب‌تر و تعاملی‌تر ارائه شود را پیش بردیم و در گام اول در جشنواره ستاپ در بخش ایده‌پردازی "پیش‌بذری" شرکت کردیم و به توفیق خدا در گام اول موفق به کسب سرمایه اولیه‌ای هرچند ناچیز اما امیدبخش شدیم. هدف ستاپ بهینه شدن فضای تعلیم و تربیت، به خصوص احیا و اجرایی شدن سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است. اصلی‌ترین برنامه ستاپ برای این مسئله برگزاری رویداد سالیانه با عنوان "رویداد ملی ستاپ" است و در کنار آن خدماتی چون شتاب‌دهی و سرمایه‌گذاری ایده‌ها و کسب‌وکارهای حوزه تعلیم و تربیت، برگزاری کارگاه‌ها جهت توانمندسازی معلم‌ها و کسب‌وکارهای حوزه تعلیم و تربیت و ارائه فضای کار اشتراکی، را ارائه می‌دهد.

از بین سیصدوپنجاه طرح رسیده به دبیرخانه رویداد ستاپ در سال جاری، یک‌صدوپنجاه ایده دریافت شد که هفده ایده مستعد حضور در بوت کمپ ستاپ شناخته شدند. در پایان این بوت کمپ، ضمن ارزیابی ایده‌های ارائه‌شده، شش ایده برتر این حوزه از جمله ایده "مفید تعاملی نو" از نگاه داوران موفق به دریافت صد میلیون تومان سرمایه پیش‌بذری شدند.

ایده نوآورانه و استارت آپی مدرسه مفید قیطره با نام "مفید تعاملی نو" در دومین دوره رویداد ملی ستاپ انتخاب و موفق به کسب سرمایه صد میلیون تومانی شد.

سیدرضا معصومی‌نژاد مدیر دبیرستان مفید قیطره در مورد روند شکل‌گیری ایده این استارت آپ گفت: این سال گذشته در همایش پایانی اولین دوره رویداد ملی ستاپ "سکوی تعالی آموزش و پرورش" شرکت کردم. ستاپ به نوعی به استارت‌آپ‌هایی فرصت رشد و تعالی می‌دهد که در راستای فعالیت‌های آموزشی کار می‌کنند.

احساس کردم در این فضا حضور مدارس و معلمین پررنگ نیست و چقدر ما نیاز داریم که فعالیت‌هایی که به آموزش و پرورش می‌پردازند از دل مدارس و معلمین خارج شوند و همچنین لازم است برای تربیت نسل خلاق و فعال بسیاری از آموزش‌های کسب و کار و سواد مالی را به معلمین و دانش‌آموزان بیاموزیم.

از آنجا جرقه تشکیل استارت‌آپ‌هایی در ذهنم خورد که از دل مدرسه بجوشد و معلم و دانش آموز و مدرسه را درگیر کند و بسیاری از نیازهای مدارس را پاسخگو باشد شاید توجه به فضای کسب و کار آموزش‌ها و تربیت‌مان را نیز در مدرسه کاملتر کند از این رو خود را مدیون ستاپ می‌دانم. به کمک آقایان یوسف پرخید و مهرباب بهلولی از فارغ

برگزاری نوزدهمین جشنواره شیخ بهایی در دبیرستان مفید یادگار امام (ره)

فهرست گروه‌های برگزیده به شرح زیر است:
- پژوهش: IYPT پتوی گیرانداز؛ آقایان حسین امیدی فرد و کیاوش نجار

- پژوهش شیمی و نانو: جلوگیری از تشکیل رسوبات داخل بویلر؛ آقایان مبین معادی، امیرمهدی عباسی، مبین خان‌میرزایی و محمد عبدی

- پژوهش معماری: الگوهای توسعه ظرفیت‌های تحرک و بازی کودکان در مدارس با رویکرد استفاده کمینه از مساحت؛ آقایان محمدیوسف متوسلی و محمدحسین قطبی (هیچ پژوهشی حد نصاب امتیاز داوران را کسب نکرد و به پژوهش برتر، لوح تقدیر اهدا شد)

- پژوهش کامپیوتر: تشخیص چهره با هوش مصنوعی؛ آقایان محمدمهدی حاجی‌مبینی، محمدمهدی شهبازی، محمدمتین نبوی، معین پارسی و علی پورکریم

- پژوهش مهندسی انرژی: آب‌شیرین‌کن خورشیدی؛ آقایان محمدمهدی بابایی، محمدمهدی قربانی و نوید درویشی / آبیاری زیرسطحی قطره‌ای با فیلتر سه مرحله‌ای؛ آقایان احسان فاتحی، حسن پیروز و محمدمهدی عنایتی (به دلیل کیفیت بالا، رتبه‌ی برتر به هر دو پروژه تعلق گرفت)

- پروژه برتر از نگاه بازدیدکنندگان: وبسایت ساخت تست چهارگزینه‌ای (رشته کامپیوتر)؛ آقایان علی نیک‌چهره، امیرمحمد توفیقی، ایلیا پریشان و آرمان حضوری

نوزدهمین جشنواره علمی پژوهشی شیخ بهایی، چهارشنبه و پنجشنبه دوازده و سیزده مهر ۱۴۰۲ در دبیرستان مفید یادگار امام (ره) برگزار شد.

به گفته‌ی آقای امیرعباس طاهرزاد، معاون پژوهشی دبیرستان مفید و دبیر نوزدهمین جشنواره شیخ بهایی، این جشنواره که هر ساله برگزار می‌شود، نمایه‌ای از دستاوردهای یک‌ساله دانش‌آموزان در درس پژوهش است. هر یک از دانش‌آموزان پایه دهم در تابستان بیش از سال تحصیلی گذشته، یکی از رشته‌های معماری، کامپیوتر، شیمی و نانو، IYPT و مهندسی انرژی را انتخاب کرده بودند و پس از گذشت یک سال، نتیجه پژوهش خود را ارائه دادند.

داوری طرح‌ها در دو مرحله برگزار شد. در مرحله اول و در اردیبهشت سال جاری، دانش‌آموزان طرح‌های پیشنهادی خود را به داوران ارائه دادند تا آن‌ها را بررسی کیفی کنند و ایراداتشان را رفع نمایند. در مرحله دوم که ظهر روز چهارشنبه دوازده شهریور آغاز شد، نتیجه‌ی پژوهش‌ها در حضور داوران، دانش‌آموزان و مهمانان به نمایش و داوری گذاشته شد تا ارزیابی و رتبه‌بندی شوند. پس از اتمام داوری، دانش‌آموزان در غرفه‌های خود حاضر شدند تا میزبان مهمانان باشند و کارآمدی پروژه‌های خود را به صورت عملی به نمایش بگذارند. در نهایت، این دوره از جشنواره با معرفی برگزیدگان در مراسم اختتامیه پایان یافت.

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر.کد ببینید

غلامرضا خان بابایی

مدیر دبیرستان دوره دوم مفید قم

تولد دوباره مدارس

عنوان این نوشتار، این ذهنیت را در مخاطب ایجاد می‌کند که می‌خواهیم در مورد دانش و مهارت فناوری اطلاعات و هوش مصنوعی صحبت کنیم، اما باید بگویم اگر این‌طور فکر می‌کنید اشتباه کرده‌اید. یادگیرنده عصر تحول دیجیتال قبل از این که به کسب مهارت‌های دیجیتال پردازد باید در زمینه‌های دیگری به رشد و توانمندسازی پردازد. این نوشتار را با چند سؤال ادامه می‌دهیم.

منفی است پس چرا معلمین با روش‌های هشتاد سال پیش تدریس می‌کنند؟

و مهمترین سؤال از نظر نگارنده این است که رسالت و مأموریت مدارس در قبال مخاطبان خود در این عصر VUCA (نوسان، عدم قطعیت، پیچیدگی، مبهم) چه باید باشد؟

با توجه به عدم قطعیت و ابهام آینده، ما اکنون نمی‌توانیم پیش‌بینی کنیم که فرزندان ما برای موفقیت در آینده به چه مهارت‌هایی نیاز دارند که امروز در مدارس به آموزش آن مهارت‌ها بپردازیم. پس ما امروز در مدارس چه مهارت‌ها و دانش‌هایی را باید آموزش دهیم؟ به نظر نگارنده در مدارس اگر دانش‌آموزان از ما یاد بگیرند که چه‌طور یادگیرند ما به اندازه کافی موفق بوده‌ایم. کافی‌ست دانش‌آموزان مسئولیت یادگیری خودشان را بپذیرند و مهارت خود یادگیری و خود

می‌دانیم در حال حاضر ما در دوران تحول دیجیتال زندگی می‌کنیم. دورانی که تحول دیجیتال از هوشمندسازی یخچال و پنکه گرفته تا جراحی مغز، زندگی روزمره انسان‌ها را تحت تأثیر قرار داده است. حال سؤال اینجاست آیا در این عصر اطلاعات و هوش مصنوعی، نظام‌های آموزشی و فرآیندهای یاددهی و یادگیری هیچ تغییری نباید داشته باشند؟ آیا عقل منطقی این را می‌پذیرد در دورانی که هر روز نسبت به روز قبل تغییرات شگرفی در عرصه‌های مختلف علوم و تکنولوژی رخ می‌دهد فرزندان ما تحت نظام آموزشی ایجاد شده در قرن نوزدهم تحصیل کنند و یاد بگیرند؟ آیا می‌توان تضمین نمود محتوایی که امروز ما در مدارس به دانش‌آموزان آموزش می‌دهیم برای زندگی در بیست سال آینده ایشان مفید خواهد بود؟ آیا پزشکان و مهندسی در سال ۲۰۲۴ با روش‌ها و دانش قرن نوزدهم جراحی و مهندسی می‌کنند؟ اگر جوابتان

آینده آماده می‌کند؟

پاسخ به این سؤال اصلاً سخت نیست، همه جا مطالب زیادی در مورد آن می‌نویسند. عصر حاضر عصر پسا صنعتی است، عصر اطلاعات، عصر خدمات، عصر تخیل، عصر خلاقیت و عصر کارآفرینی است. آینده در دست کسانی است که بتوانند ذهنشان را به کار بیندازند تا ابزارهای جدید و قدیمی، ایده‌های جدید و قدیمی و حقایق نو و کهنه را به کار بگیرند، به آنها شکل بدهند، رویشان تأثیر بگذارند، سازماندهی‌شان کنند و آنها را به اجرا در بیاورند. (سادوفسکی، میمسی، گرینبرگ، دنیل؛ تجربیات مدرسه سادبری ولی؛ ۱۹۹۲)

در محدوده سال‌های انقلاب صنعتی اول و دوم اهداف آموزشی شامل آموزش سواد خواندن و نوشتن و حساب و علوم بود. از خوانندگان محترم می‌خواهم در ذهن خود به این سؤال پاسخ دهند که آیا اهداف آموزشی مدارس در عصر هوش مصنوعی (انقلاب صنعتی چهارم و پنجم) نیز باید همان یادگیری سواد خواندن و نوشتن، حساب و علوم باشد؟ آیا محتوای آموزشی فعلی می‌تواند نیازهای فرزندانمان در آینده را تأمین نمایند؟ هدف آموزش در قرن بیست و یکم، کسب آمادگی دانش‌آموزان و دانشجویان برای موفقیت در جهان در حال تغییر مداوم، تکنولوژی محور و متصل است که با فراهم کردن ابزار توسعه مهارت‌ها، توانمندی‌ها و دانشی که برای موفقیت امروز و آینده مورد نیاز است، انجام می‌گیرند. این هدف با اقداماتی تسهیل می‌شود که برای بهبود کیفیت دستورالعمل یادگیری شخصی و عمیق، فراهم نمودن محیط‌های آموزشی منعطف و به کارگیری ابزار فناوری و منابع دیجیتال برای مشارکت و توانمند ساختن دانش‌آموزان برای پیشبرد موفق و با اطمینان مسیر یادگیری خود، ایجاد نماید. (شامی زنجانی، مهدی؛ ۱۴۰۰)

به عنوان یک مدیر مدرسه، مأموریتی که برای خود متصور هستم این است که در مدرسه بستری ایجاد نمایم تا دانش‌آموزان هر چیزی را بشوند که خودشان می‌خواهند، یعنی بتوانند آینده‌ای را خلق کنند که در آن به رؤیاهایشان برسند؛ به عبارت دیگر در مدرسه مهارت‌هایی را کسب نمایند که بتوانند آینده مطلوب خود را خلق نمایند.

به نظر نگارنده اگر دانش‌آموزان بتوانند مسئولیت یادگیری را خود بر عهده بگیرند دیگر کار تمام است؛ و دانش‌آموزان زمانی مسئولیت یادگیری‌شان را می‌پذیرند که موضوع یادگیری دغدغه‌شان شود. بارها مشاهده کرده‌ایم که بچه‌های عصر دیجیتال اگر سؤالی برایشان ایجاد شود به راحتی می‌توانند با کمک اینترنت و موتورهای جست‌وجو پاسخ آن را پیدا نمایند. پس اگر معلم در کلاس‌هایشان فقط بتوانند برای شاگردانشان سؤال ایجاد نمایند و آن‌ها را با مسئله‌های معنادار مواجه نمایند، مهمترین قدم برای یادگیری را برداشته‌اند. حال اگر این مسئله متناسب با نیازهای قابل درک دانش‌آموزان باشد بسیار اثرگذارتر خواهد بود. در ادامه مسیر، معلم با ایفای نقش تسهیل‌گر می‌تواند کمک شایانی برای شاگردانش باشد و به یقین یادگیری هم محقق خواهد شد. یادگیرنده عصر تحول دیجیتال فقط کافی است با سؤال یا دغدغه‌ای مواجه شود، مابقی مسیر یادگیری را خودش کشف و طی خواهد کرد. پس بیاید به این فکر کنیم که در مدارس مان و در کلاس‌های درس که هسته اصلی یاددهی و یادگیری هستند به دنبال این باشیم تا بستری ایجاد کنیم که یادگیرندگان در آن بستر به کشف و شناخت استعدادها، توانمندی‌ها، نیازها و رؤیاهایشان برسند؛ و نکته آخر این که معلم و تمامی ارکان مدرسه هم باید همپای دانش‌آموزان یادگیرنده بوده و مدام در صدد رشد و تعالی باشند.

به امید ایرانی سربلند و پیشرو

مدیریتی را فرابگیرند. در این صورت است که هر زمان به هر مهارتی نیاز پیدا کنند خودشان به راحتی آن مهارت را کسب خواهند کرد. همچنین می‌دانیم یکی از دغدغه‌های جدی مسئولین و مشاورین مدارس کمبود انگیزه یادگیری در بین دانش‌آموزان است؟ جای تعجب است که چرا مسئولین و معلمان به این فکر نمی‌کنند که دلیل عدم انگیزه یادگیری دانش‌آموزان شاید عدم تناسب محتوای آموزشی و جذاب نبودن روش‌های یاددهی و یادگیری در کلاس‌ها باشد؟ آیا دانش‌آموزانی با ویژگی‌های پرسشگر، اطاعت‌ناپذیر و نافرمان که به آن‌ها لقب نسل آلفا یا نسل گودزیلا می‌دهیم را می‌توانیم سر کلاس‌هایی که برای دانش‌آموزان هشتادسال پیش طراحی شده است بنشانیم و از آن‌ها بخواهیم مانند هشت دهه گذشته تفکر و رفتار نمایند؟ مدارس که فرایندهای یاددهی و یادگیری و حتی معماری آن‌ها برای عصر انقلاب صنعتی طراحی و ایجاد شده بود. این مدارس طوری طراحی شده بودند که انسان‌هایی ماشینی و اطاعت‌پذیر تربیت کنند تا بتوانند نیازهای عصر صنعتی شدن را برآورده کنند. اما در زمان حال و آینده‌ای که خلاقیت، تفکر انتقادی و حل مسئله از ویژگی‌های بارز آن بوده و هوش مصنوعی بخش زیادی از کارهای انسان را بر عهده گرفته است و جایگزین نیروی کار انسانی می‌گردد؛ به‌طور یقین خروجی مدارس باید تغییر کند و پیرو آن فرایندهای داخل مدرسه نیز باید تغییر کنند. به عبارت دیگر طبق تعریف سیستم، هر سیستمی از ورودی، فرآیند و خروجی تشکیل می‌شود. پیش‌تر گفته شد که ورودی این سیستم تغییر کرده و خروجی آن نیز باید تغییر کند، در نتیجه ضروری و بدیهی است که فرایندها هم باید تغییر کنند و نمی‌توان با همان فرایندهای قدیمی سیستم امروزی را راهبری نمود و به خروجی‌های مطلوب عصر حاضر و عصر آینده رسید. اما متأسفانه ضرورت این تحول تاکنون برای سیاستگذاران و بالادستان نظام آموزشی ما به باور و یقین نرسیده است.

کرونا و الزامات تغییر در ارائه خدمات آموزشی در این دوران نیز نتوانست این تحول را در نظام آموزشی کشور ما ایجاد نماید. چرا که متأسفانه اغلب معلمان و استادان به لزوم تحول در محتواها و شیوه‌های آموزشی یقین پیدا نکردند و هنوز به دنبال این هستند که با کمک تکنولوژی تغییرات جزئی در ارائه همان محتواهای سابق ایجاد نمایند که به‌طور یقین این اقدامات کافی نیستند. بلکه همه ارکان نظام آموزش باید به این باور برسند که نیازها و الزامات آموزش ما با تغییر برآورده نخواهند شد و ما به یک تحول و جایگزین جدید در بینش و نگرش نیاز داریم.

مدارس، معلم‌ها و مؤسسه‌های آموزشی باید با نسل جدید به روز شوند تا بتوانند آموزش و پرورش آن‌ها را به درستی انجام دهند. کودکان امروز، لمس کردن صفحه لمسی گوشی‌های هوشمند و تبلت‌ها را تجربه کرده‌اند. بنابراین مدرسه‌ها با کمک گوشی‌های هوشمند و دنیای مجازی می‌توانند فرآیند یادگیری کودکان را به محیط جدیدی وارد کنند. چنین آموزشی به تحول در همه سطوح آموزش و پرورش نیاز دارد. یکی از نیازهای اساسی نسل جدید کودکان در آینده، تفکر انتقادی و مهارت‌های حل مسئله است. کودکان باید بتوانند مسائل را از زوایای مختلف مشاهده کنند و بهترین تصمیم را برای حل آن بیابند. این کودکان نسلی هستند که با ربات‌ها و هوش مصنوعی و رایانه‌های کوانتومی همزیستی دارند. (شامی زنجانی، مهدی؛ ۱۴۰۰)

حال بیاید به این سؤال پاسخ دهیم که امروز در اواخر قرن بیستم چه نوع مدرسه‌ای بچه‌ها را به بهترین شکل برای یک شغل مناسب در

هفتمین سالگرد ارتحال آیت‌الله العظمی موسوی اردبیلی (ره) در دانشگاه مفید برگزار شد

اینکه از محتوا و مفاهیم وارد شویم. وی گفت: ما در ایران با یک گسست مواجهیم به این معناکه گویا دانشگاه‌ها تنها در چارچوب تقابل و معارضة با سنت قابل تعریف می‌باشد. شاید یکی از دلایل آن وارد کردن دانشگاه از غرب به کشور باشد یعنی حوزه تبدیل به دانشگاه نشد. وی با اشاره به تلاش آیت‌الله موسوی اردبیلی برای تجمیع سنت و مدرنیته گفت: او می‌خواست از هر چیزی که خوب است بهره‌بردار، چه آنچه در سنت است و چه آنچه در دنیای مدرن است. وی گفت: بخش قابل توجهی از آحاد مردم و نیز بخش کثیری از دانش‌آموختگان از درک اهمیت و نقش برجسته عالمان تراز اول دین در بسط تفکر و اندیشه و نیز مدرسانی به استقرار نهادهای نوین در ایران غافل بودند.

فرشاد مومنی: آیت‌الله موسوی اردبیلی فهم عالمانه معطوف به آینده از علم داشت

دکتر فرشاد مومنی در این مراسم اظهار داشت: فکر می‌کنم اگر از دریچه توسعه به ایشان نگاه کنیم، شاید بزرگترین ویژگی ایشان این بود که یک فهم عالمانه معطوف به آینده از علم داشت و به همین دلیل، از روحیه همکاری و نقدپذیری بسیار بالایی برخوردار بود. وی شوق بی پایان آیت‌الله موسوی اردبیلی برای «دانستن» را

هفتمین سالگرد ارتحال آیت‌الله العظمی موسوی اردبیلی با موضوع «تربیت دینی» عصر روز پنجشنبه دوم آذرماه در دانشگاه مفید برگزار شد.

در این مراسم، دکتر علی اکبر صالحی، دکتر فرشاد مومنی، آقایان میرسعید و سید مسعود موسوی فرزندان مرحوم آیت‌الله موسوی اردبیلی (ره) و حجت‌الاسلام والمسلمین رهایی از اساتید دانشگاه مفید سخنرانی کردند.

علی اکبر صالحی: ما نتوانستیم دین را آنگونه که شایسته مقام دین است به جوانان معرفی کنیم

دکتر علی اکبر صالحی در هفتمین سالگرد ارتحال آیت‌الله العظمی موسوی اردبیلی با موضوع «تربیت دینی» که در دانشگاه مفید برگزار شد، گفت: ما نتوانستیم دین را آنگونه که شایسته مقام دین است به جوانان معرفی کنیم و لذا دین در ذهن جوانان ما «دین گریزی» است.

استاد دانشگاه صنعتی شریف اظهار داشت: انقلاب اسلامی در خیلی از حوزه‌ها موفق بوده است اما در حوزه فرهنگی متناسب با حوزه‌های دیگر موفق نبوده است. ما جوانان خود را داریم از دست می‌دهیم. دیگران اذهان آنها را با شیوه‌های امروزی ربودند چون ما نیامدیم به چراها پاسخ دهیم. بخشنامه‌ای با جوانان برخورد کردیم. ما بعد از انقلاب از باب مناسک در دین وارد شدیم به جای

میرسعید موسوی: آیت الله موسوی اردبیلی مدارس مفید را با اصالت بخشیدن به فرد تاسیس کرد

در ادامه این مراسم دکتر میرسعید موسوی اظهار داشت: مرحوم آیت الله اردبیلی در زمینه تربیت دینی نظریه پردازی نکرده اما آنچه می‌گویم بر مبنای سلوک و رفتار عملی ایشان است. استاد دانشگاه مفید به subject و object به عنوان دوگانه مهم در فلسفه اشاره کرد و افزود: سؤال مهم این است که کدامیک بر دیگری مقدم است؟ من تابع محیط هستم و هرآنچه محیط بر من تحمیل کرد، من تابع آن می‌شوم؟ یا من کنشگر فعال سازنده عالم هستم؟ در طول تاریخ افرادی طرفدار اصالت subject و افرادی هم طرفدار اصالت object بودند. وی دیدگاه مرحوم آیت الله موسوی اردبیلی درباره اصالت فرد (subject) و جامعه (object) را به سه دوره تقسیم کرد و گفت:

علی اکبر صالحی: فعالیت‌های ایشان در تشکیل و رشد فعالیت‌های جامعه روحانیت مبارز تهران، عضویت در شورای انقلاب با حکم امام خمینی (ره)، مشارکت فعال در تأسیس حزب جمهوری اسلامی، تصدی ریاست دیوان عالی کشور و نیز نگارش آثار ماندگار در ابواب مختلف فقهی و نیز پیرامون مباحث و موضوعات تفصیلی و اقتصادی می‌تواند مورد تحقیق و کنکاش پژوهشگران قرار گیرد

بی نظیر توصیف کرد و گفت: آقای موسوی اردبیلی عالمی است که ادای عالم بودن در نمی‌آورد و در گفتن «منم دانم» خیلی شجاع، صادق و صریح و جزو نوادر بود.

وی افزود: در جامعه‌ای که فردمحوری در همه عرصه‌ها بیداد می‌کند آقای موسوی اردبیلی در زمینه تقسیم کار و همکاری یک انسان تراز توسعه و بسیار پیشگام بود.

وی ادامه داد: آقای موسوی اردبیلی مانند همه کسانی که در تراز دین شناسان آگاه به اقتضائات زمانه طبقه بندی می‌شوند از وقوف روش شناختی به نقص انسان در اعلی درجه آگاهی داشت و این در سلوک فردی و جمعی ایشان منعکس بود.

وی با بیان اینکه ایشان قائل به همکاری بود و آنچه را که نمی‌دانست، می‌پرسید، تصریح کرد: ایشان نسبت به همه انسان‌ها روادار بود و این رواداری و قائل بودن حق برای انسان‌ها بماهو انسان حساب و کتاب‌هایی دارد که از جنبه معرفتی و اندیشه‌ای، ریشه در وقوف به نقص اطلاعات دارد. کسانی که این وقوف را ندارند در ساحت نظر به سمت جهل و جمود و در ساحت عمل به سمت خودکامگی و استبداد کشیده می‌شوند.

وی ادامه داد: اگر از این دریچه به آراء امثال آیت الله موسوی اردبیلی نگاه کنید، می‌توانید امیدوار باشید که موسوی اردبیلی‌های جدید متولد شده و به کار دین و جامعه و توسعه بیایند. البته در این زمینه، نظم اجتماعی، قیده‌های خاص خود را دارد و باید آنها را لحاظ کرد.

وی ابراز کرد: حق آیت الله موسوی اردبیلی این است که مدارس مفید و دانشگاه مفید از استانداردهای پاداش‌دهی نظم موجود و از رویه‌های کوتاه نگرانه و فرصت طلبانه فاصله بگیرند همانگونه که آقای موسوی اردبیلی تا پایان عمر اینگونه بودند. ما هم باید به سمت ژرف اندیشی و اولویت دادن به کارهای بنیادی حرکت کنیم.

استاد دانشگاه مفید با بیان اینکه اصالت فرد دارای پشتوانه قرآنی است، ابراز داشت: نخستین اصل تربیتی در نگاه آیت الله موسوی اردبیلی، تقدم فرد بر جامعه است. بنظر می‌رسد پیامبر اکرم (ص) هم طرفدار اصالت فرد بود. اصل دوم، عدم اجبار و تحمیل در انجام فرایض دینی است. اصل سوم تاکید بر رعایت حقوق مردم است. اصل چهارم تربیت خاص نخبگان و عالمان است. آیت الله موسوی اردبیلی بر همین مبنا دانشگاه مفید و مدارس مفید را با هدف جذب و آموزش ورودی‌های ویژه تاسیس کرد.

رئیس دانشگاه مفید: «عقلانیت» و «تعادل» ویژگی مهم آیت الله العظمی موسوی اردبیلی بود

در بخش دیگری از این مراسم، دکتر سید مسعود موسوی اظهار داشت: مرحوم آیت الله موسوی اردبیلی عالمی دینی بود که دارای وجوه شخصیتی متعددی بود. ایشان در عین اینکه در میان همگان خود از جهت علم و فضل جزو معدود انگشت شمار قرار می‌گرفت، یک کنشگر اجتماعی بود و از ابتدای طلبگی نسبت به مسائل اجتماعی احساس مسئولیت می‌کرد و نسبت به این مسائل تعهد داشت و به این تعهد در قالب تاسیس مراکز خیریه و ایجاد حرکت‌های اجتماعی یا رفع موانع و مشکلات اجتماعی عمل می‌کرد.

وی افزود: جنبه دیگر شخصیت ایشان این بود که یک فعال سیاسی بود و نقش ایشان را در سال‌ها و دهه‌های قبل از انقلاب اسلامی و پس از آن به خوبی می‌بینیم. این جنبه از شخصیت ایشان بیشتر از جنبه‌های دیگر برای مردم شناخته شده است گرچه این قوی‌ترین جنبه شخصیت ایشان نبود.

وی گفت: جنبه دیگر شخصیت آیت الله موسوی اردبیلی، جنبه معلمی و آموزشگری هم به عنوان طلبه، هم به عنوان مدرس حوزه، هم به عنوان استاد در دانشگاه و هم معلم برای بچه‌های مردم بود. مدارسی که ایشان تاسیس کرد یکی از تاثیرگذارترین مدارس در شصت سال گذشته است.

رئیس دانشگاه مفید بیان کرد: پرورش و تربیت طلاب و انبوه کثیری از فضایی که به حوزه‌های علمیه تقدیم شدند، نشان دهنده نقش تاثیرگذار ایشان در تربیت دینی است. وی «مبلغ دینی» بودن را جنبه دیگر

به نظرم ایشان در دوره پیش از انقلاب، اصالت را به فرد داده و معتقد بود فرد بر محیط تقدم دارد. مخاطب ایشان در تاسیس انجمن مبارزه با فقر در اردبیل، انسان‌ها بودند. فعالیت‌های تبلیغی در مسجد امیرالمؤمنین (ع)، تاسیس مدارس مفید، کانون توحید و مؤسسه خیریه مکتب امیرالمؤمنین (ع) و نحوه رفتار با فرزندان همگی نشان می‌داد که ایشان اصالت را به فرد می‌دادند. ایشان در برخورد با فرزندان کنترل محیطی شدید و اجباری در مورد انجام فرایض دینی نداشت و کنترل شدیدی در رفت و آمدها نداشت گرچه کنترل‌های عام را داشت. اما حقوق مردم خط قرمز ایشان بود.

مدیرعامل مؤسسه خیریه مکتب امیرالمؤمنین (ع) افزود: در دوره دوم که دوران انقلاب است به نظر می‌رسد محیط بر فرد تقدم می‌یابد. مناصب ایشان در این دوران گویای این مساله است. به شکلی که این دوگانگی در ذهن ایشان به این سمت رفت که اگر محیط درست نشود، فرد درست نمی‌شود.

وی گفت: دوره سوم، دوران بعد از انقلاب است که به نظر می‌رسد مرحوم اردبیلی از معدود روحانیونی بود که به فاصله کوتاهی از پیروزی انقلاب متوجه شد با تغییر ساختار مساله حل نمی‌شود و تربیت افراد اولویت دارد. به همین دلیل و با هدف کادرسازی مدارس مفید و دانشگاه مفید ساخته شد. ایشان در دهه ۶۰ اهتمام جدی به فعالیت‌های آموزشی و فرهنگی در حوزه و مدارس و دانشگاه‌ها پیدا کردند.

مؤمنی: متفکران بزرگ نااطمینانی‌ها را به دو گروه عمده تقسیم می‌کنند، نااطمینانی‌ها با منشأ طبیعی و نااطمینانی‌هایی که ریشه در الگوی تعاملات میان انسان‌ها دارد که ناظر بر رابطه مردم با حکومت، حکومت با مردم و مردم با مردم است

که مدعی تربیت دینی بودند اما خود آموخته دین و بهره مند از علم تربیت نبودند. استاد دانشگاه مفید بیان داشت: مرحوم آیت الله موسوی اردبیلی بسیار خداترس بود. به مدت بیست و پنج سال در خدمت ایشان بودم. بارها خدمت ایشان می‌رسیدم، تنها بود، در می‌زدم، وارد می‌شدم، می‌دیدم صورتشان غرق در اشک است به گونه‌ای که قبای ایشان خیس شده است. می‌پرسیدم مشکلی پیش آمده است؟ می‌گفت: خیر، پایان عمر من است. عمر خود را که می‌بینم، در مقابل نعمت‌های بیکران الهی شرمندم، ام، می‌بینم به زودی محضر خدا می‌روم اما چیزی در دست ندارم.

وی گفت: مرحوم آیت الله اردبیلی با مردم بود، مخاطبانش مردم بودند، لذا در مساجد تلاش می‌کرد، روشنفکران را مخاطب قرار می‌داد. کانون توحید را ساخت و بسیاری از بزرگان معاصر و گذشته در آن سخنرانی کردند. ایشان معتقد به ایجاد زبان مشترک برای گفت‌وگوی حوزویان و دانشگاهیان بودند.

میرسعید موسوی: نخستین اصل تربیتی در نگاه آیت الله موسوی اردبیلی (ره)، تقدم فرد بر جامعه است. به نظر می‌رسد پیامبر اکرم (ص) هم طرفدار اصالت فرد بود. اصل دوم، عدم اجبار و تحمیل در انجام فرایض دینی است. اصل سوم تاکید بر رعایت حقوق مردم است. اصل چهارم تربیت خاص نخبگان و عالمان است. آیت الله موسوی اردبیلی (ره) بر همین مبنا دانشگاه مفید و مدارس مفید را با هدف جذب و آموزش ورودی‌های ویژه تأسیس کرد

شخصیت آیت الله موسوی اردبیلی عنوان کرد و افزود: ایشان در کنار تأسیس مراکز دینی، به عنوان منبری تراز اول شناخته می‌شد. در هر زمینه‌ای که مرحوم آیت الله موسوی اردبیلی وارد شده است جزو نوادر آن عرصه شناخته شده و جمع این جهات در یک مرجع به نظر می‌آید که نادر است.

سید مسعود موسوی به دو ویژگی مشی ایشان اشاره کرد و گفت: ایشان از عمق دل به سنت دینی و فرهنگی ما وابسته بود. به علمای سلف و دستاوردهای آنها فوق العاده احترام می‌گذاشت. در عین حال فوق العاده روشن بود و دائماً در پی نوآوری در عرصه‌های جدید بود. ایشان در نوآوری از جهت نظری متهورانه بود هرچند در عمل محتاطانه برخورد می‌کرد.

وی خلعت دوم مرحوم آیت الله موسوی اردبیلی را عقلانیت و تعادل دانست و افزود: این ویژگی در مشی ایشان جلوه می‌کرد؛ اینکه در مشی خود در مقام نظر و عمل پیرو عقلانیت باشی و در مقام اجرا راهی را بروی که میانه‌ترین راه است و درگیر افراط و تفریط نشوی، نکته مهمی است که نمونه‌های ان را در مشی آیت الله موسوی اردبیلی می‌توان دید.

وی گفت: در این دوره که دوره افراط و تفریط و عدم تحمل دیگری است، جای خالی روش و منش مرحوم آیت الله موسوی اردبیلی را به روشن می‌توانیم احساس کنیم.

رهایی: در طول تاریخ، دین بزرگترین ضربه را از کسانی خورده که مدعی تربیت دینی بودند

حجت الاسلام والمسلمین سعید رهایی در مراسم گرامیداشت هفتمین سالگرد ارتحال آیت الله العظمی موسوی اردبیلی با موضوع «تربیت دینی» که در دانشگاه مفید برگزار شد، اظهار داشت: «تربیت دینی» را اینگونه تعریف کنیم که تربیت جمعیت‌های هدف به منظور ارتقای علمی و دینی آنان جهت تصدی امور اجتماعی مطابق عدالت و با بهترین استانداردهای زیستی زمان و آموزش و رسوخ زیست دینی به اقتضای جهان معاصر در جهت کمال انسانی و ایمانی جامعه است.

استاد دانشگاه مفید افزود: در این مسیر ابتدا بحث درباره کسی است که متصدی تربیت دینی است. بدون تردید هرکسی نمی‌تواند مدعی تربیت دینی باشد. در طول تاریخ، دین بزرگترین ضربه را از کسانی خورده

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر کد ببینید

محمد رضا حشمتی

از دبیران با سابقه مدارس مفید

اردوی جهادی بستری برای تمرین مهارت‌های زندگی

اشاره: سال‌های سال است، زمستان که به نیمه می‌رسد و سال کهنه می‌رود که جای خود را به سال نو بسپارد؛ وقتی سوز برف زمستان رفته رفته جای خود را با نسیم بهاری عوض می‌کند؛ وقتی بوی عید می‌آید، مثل این است که خون تازه‌ای در رگ‌های دانش‌آموزان و دانش‌جویان راهی اردوی جهادی می‌دود. بعضی از مدارس، سال‌های سال است که در روزهای پایانی اسفند ماه و نخستین روزهای فروردین سال جدید، و بعضی در فرصت تعطیلات تابستان با همکاری و همدلی تمامی معلمان و کارکنان و دانش‌آموزان خود، شاهد حرکتی خداپسندانه و نیکو هستند. و این حرکت "اردوی جهادی" است.

عرصه‌های مختلف آن است. به عبارت دیگر، مدرسه مکانی برای یادگیری حقوق و مسئولیت‌های شهروندی است. از این‌رو، آنچه که می‌تواند رسالت و فلسفه اصلی شکل‌گیری و توسعه مدارس را در دوران کنونی توجیه کند، تربیت شهروندی و به عبارت دیگر، عمل کردن مدارس به عنوان "مدرسه زندگی" است. بی‌توجهی به این مهم و سوق دادن برنامه‌های درسی مدارس به سوی موضوعات و مباحث نظری، و حاکمیت و سیطره نظام مبتنی بر آزمون‌های استاندارد نظیر کنکور که بر سطوح و ارکان مختلف نظام آموزشی تأثیرات مخرب و ویرانگری را به همراه داشته است، سبب شده تا آموزش‌های مهارت‌های زندگی صلاحیت‌های

تربیت شهروندی، رسالت مغفول نظام آموزش و پرورش

بی‌تردید یکی از مهم‌ترین رسالت‌ها و دلایل شکل‌گیری مدارس در طول تاریخ بشری و توسعه آن به شکل کنونی، آماده‌سازی شهروندانی متعهد، فعال و خلاق بوده است. افرادی که نه تنها ارزش‌ها و ویژگی‌های مورد ستایش جامعه را داشته باشند، بلکه بتوانند در راستای بهسازی و ارتقای فرهنگ جامعه، تلاش مؤثرتری را به نمایش گذارند.

در سایه چنین برداشتی است که از نظر مربیان بزرگ تعلیم و تربیت، مدرسه نه تنها یک مکان جهت آماده شدن برای زندگی است، بلکه در حقیقت جایی برای تمرین زندگی و تجربه

مدیریت امور مالی خود و آشنایی با قوانین و ارتباط‌گیری با ادارت و مسئولان دولتی را به آنان آموزش دهد. نوجوانان و جوانان نیازمند ترکیب پیچیده‌ای از شایستگی‌های فکری و رفتاری و مهارت‌های گوناگون نظری و عملی برای آغاز زندگی مستقل خود هستند و مدرسه باید نقش خود در کمک به آنان را در این امور پیچیده ایفا کند تا بتواند به زندگی اجتماعی وارد شوند و نقش مستقل خود را به عنوان یک شهروند مسئول ایفا کنند.

به طور خلاصه می‌توان گفت آموزش و پرورش کشور، به عنوان مهمترین و گسترده‌ترین نهاد آموزشی و تربیتی، وظایف بس خطیری را بر عهده دارد و برنامه‌ها و عملکردهای آن باید به گونه‌ای باشد که آراسته شدن تدریجی کودکان، نوجوانان و جوانان به ویژگی‌های زیر را تسهیل کند:

الف) دستیابی به سلامت نفس، شخصیت و فرهیختگی ایرانی، انسانی و اسلامی که جهت دهنده اصلی فرد برای وصول به سعادت دنیوی و اخروی با حیات طیبه انسانی است.

ب) دستیابی به هویت رشدیافته و مهارت‌های زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی و فرهنگی برای زندگی سالم و رضایت‌بخش.

ج) فراگیری دانش‌های عمومی در حوزه‌های زیستی، بهداشتی، روانی، زبانی، فکری، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی برای زندگی آگاهانه و ثمربخش در جهان کنونی.

د) دستیابی به دانش تخصصی برای ادامه تحصیل در آموزش عالی و کسب دانش و مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای برای اشتغال و تأمین معاش سالم و ایفای نقش اجتماعی و اقتصادی مؤثر.

برخوردراری از ویژگی‌های مذکور قطعاً نیازمند آموزش و تربیت است و خود به خود حاصل نمی‌شود. جدا از تأثیرات اساسی و انکارپذیر خانواده بر چگونگی دستیابی به مهارت‌های زندگی و شکل‌گیری هویت و شخصیت، پرورش‌دهنده این مهارت‌ها و هویت و شخصیت، تنها مدرسه و معلم و برنامه‌ها و محتوا و روش‌ها و فضای تعلیم و تربیت رسمی در کشور نیست، بلکه وظیفه تمامی نهادهای آموزشی از قبیل: صداوسیما، سازمان ملی جوانان و ... نیز است.

ضروری برای زیست مؤثر به دانش‌آموزان، آن‌طور که باید مورد توجه و دقت نظر قرار نگیرد و عملاً بخش عمده‌ای از منابع نظام آموزشی صرف توسعه رشد شناختی دانش‌آموزان و در نتیجه، فروگذاری سایر ابعاد رشد شود.

این نگاه تک‌بعدی و بیمارگونه به فرایند تربیت در سطح مدارس، همانطور که منتقدان برجسته‌ای چون «پائولو فریره» از آن یاد می‌کنند، مدارس را به مکان‌های ویژه‌ای چون بانک‌ها تبدیل کرده است که در آن معلمان در نقش سپرده‌گذار و دانش‌آموز به عنوان سپرده‌گیر (بانک‌ها) ذخیره می‌کنند و معلمان نیز در طول سال تحصیلی، به تدریج مطالب آموزشی را نزد دانش‌آموزان به امانت می‌سپزند و در پایان در یک زمان معین جلسه امتحان تمام آن اندوخته‌ها را یک‌جا مطالبه می‌کنند نتیجه نهایی این فرایند یعنی نظام بانک‌داری تعلیم و تربیت یادگیری حفظی طوطی‌وار بی‌ارتباط با نیازهای واقعی زندگی و البته سطحی و گذراست.

آموزش شهروندی

آموزش شهروندی عبارت‌است از رشد و پرورش دادن ظرفیت‌های افراد و گروه‌ها برای مشارکت و تصمیم‌گیری و عمل آگاهانه و مسئولانه در زندگی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی است. این آموزش‌ها شامل حقوق انسانی، رشد مستمر و همه‌جانبه، اخلاق و ارزش‌ها، صلح و مسالمت‌جویی، برابری اجتماعی و حرمت نهادن به تفاوت‌هاست. منظور از حقوق انسانی، یادگیری ارزش‌های مشترک، و حقوق و آزادی‌های انسانی است. آگاهی سیاسی به معنای دستیابی به دانش و شناخت امور سیاسی و نظام‌دهی سیاسی است. پذیرش تفاوت‌ها به معنای فهمیدن و حرمت نهادن به گوناگونی درک و یافته‌های فرهنگی و دینی و اندیشه‌های افراد و گروه‌های مختلف است. منظور از برابری شهروندی، این است که افراد یاد بگیرند با احترام به یکدیگر و با رعایت حقوق اجتماعی و زیست‌محیطی زندگی کنند و چالش‌ها و تعارض‌هایی را که در سطوح گوناگون زندگی جمعی، ملی و جهانی پیش می‌آید، به نحوی مسالمت‌آمیز حل کنند.

آموزش شهروندی در مدرسه

شهروندی یک فرآیند مربوط به تمام عمر است و به همین دلیل، همه افراد در تمام طول زندگی خود نیازمند آموزش‌های متناسب با شهروندی در مراحل گوناگون زندگی هستند. دانش‌آموزان نیز نیازمند آن هستند که در زمینه‌های اخلاقی، رشد اجتماعی، دانش و درک درست و عینی از جامعه خود، آموزش ببینند و در تمام تصمیم‌گیری‌های مربوط به خودشان در خانه، مدرسه و جامعه مشارکت کنند، و به عنوان یک شهروند، به صورتی فعال در مناسبات اجتماعی متناسب با احوال خودشان قرار گیرند. آموزش و پرورش باید به کودکان و نوجوانان کمک کند تا شهروندانی مسئول، مشارکت‌کنندگانی فعال در امور زندگی اجتماعی و فرهنگی، یادگیرندگانی موفق و علاقه‌مند و افرادی متکی به خود و قابل اعتماد بار آیند.

وقتی دانش‌آموزان به سن نوجوانی و جوانی می‌رسند، مدرسه باید به آنان بیاموزد که چگونه یک زندگی مستقل برای خود ایجاد کنند و علاوه بر مهارت‌های ضروری، مشاوره و آموزش لازم در زمینه ادامه تحصیلات، پیدا کردن شغل، استقلال یافتن از خانواده،

**وقتی از فارغ‌التحصیلان مدرسه مفید دربارهٔ
خاطرات دوران دبیرستان سؤال کنید، اغلب به دو
رویداد اشاره می‌کنند. «هفته شهدا» و «اردوی
جهادی». اردوی جهادی سنتی است حسنه که از
سال هزار و سیصد و پنجاه و نه و بنا به فرمان حضرت
امام (ره) برای کمک به محرومان در دبیرستان مفید
ایجاد شده است**

نمونه اردوی جهادی و صدها مورد دیگر که شرح آن‌ها موجب طولانی شدن کلام است، نشانه‌های روشنی است که بپرسیم: آیا مراکز آموزشی ما "مدرسه زندگی" و "جایگاه آموزش برای زندگی" است؟ اگر مدرسه به کار خود مشغول باشد و زندگی فردی، خانوادگی، شغلی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ملی و جهانی راه خود را برود، این دو بیش از آن که مسیر واحد هدفمند و زیبایی را طی کنند، از یکدیگر دور خواهند شد و این فاصله حاکی از اساسی‌ترین مشکل برنامه‌های درسی در مدارس است که با برنامه‌ریزی و آموزش مهارت‌های زندگی قابل حل است. اردوی جهادی یکی از بهترین زمینه‌های تبدیل شدن مدارس به مدرسه زندگی است. آنچه در مدرسه زندگی نیاز است، "مهارت‌های زندگی" است، و نه محفوظاتی که ما در کلاس‌های درس عمر دانش‌آموزانمان را تلف می‌کنیم. محفوظاتی که در همه‌جا و هر زمانی در دسترس است. آنچه برای زندگی آینده فرزندان ما اهمیت دارد، تجربه زندگی جمعی در محیط مدرسه و سایر محیط‌های یادگیری است. اردوی جهادی محیط یادگیری مناسب برای تمرین مهارت‌های زندگی است، همچنین "برنامه درسی" از نوع تلفیقی برای زندگی است.

اردوهای جهادی

وقتی از فارغ‌التحصیلان مدرسه مفید درباره خاطرات دوران دبیرستان سؤال کنید، اغلب به دو رویداد اشاره می‌کنند. "هفته شهدا" و "اردوی جهادی". اردوی جهادی سنتی است حسنه که از سال هزار و سیصد و پنجاه و نه و بنا به فرمان حضرت امام (ره) برای کمک به محرومان در دبیرستان مفید ایجاد شده است. در این اردوها هر سال گروهی از دانش‌آموزان و فارغ‌التحصیلان به صورت داوطلبانه، همراه با معلمان و کارکنان مدرسه به یکی از مناطق محروم کشور برای کمک به مردمی که نیازهای بیشتری دارند، سفر می‌کنند. دل‌کنند از خانه و خانواده و سفر به مناطق محروم کشور در ایام تعطیلی مدارس، کار و تلاش دسته جمعی برای آبادانی و رفع محرومیت از چهره روستاهای دورافتاده و فقرزده، و از همه والاتر، زنده کردن

احساس مسئولیت در قبال وضعیت سایر مسلمانان و هم‌وطنان محروم در بین خود و خانواده و اطرافیان، همه و همه از توفیقاتی است که به حول و قوه الهی نصیب دبیرستان مفید می‌شود. اردوهای جهادی دبیرستان مفید که تا کنون چهل دوره برگزار شده، هر ساله در یکی از مناطق محروم کشور با همت مسئولان دبیرستان و ارگان‌های مرتبط نظیر کمیته امداد حضرت امام (ره) برگزار می‌شود. در چند سال اخیر، مناطقی در استان‌های چهار محال بختیاری، لرستان، بوشهر، کرمان و خراسان شمالی به عنوان مناطق کاری برگزیده شده و فعالیت‌های مختلف فرهنگی و عمرانی دانش‌آموزان در میان خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد و طرح شهید رجایی انجام گرفته است.

ضرورت و اهداف اردوهای جهادی

اردوهای جهادی همان اهداف مدرسه، یعنی ایجاد زمینه‌های یادگیری در دانش‌آموزان و فارغ‌التحصیلان و فراهم آوردن ظرفیت‌های جدید برای تعلیم و تربیت بهتر دانش‌آموزان را دنبال می‌کنند. روشن است که در مدرسه حتی با فرض به کارگیری تمام ظرفیت‌های خود برای تعلیم و تربیت، نمی‌تواند همه نیازهای رشد اجتماعی و معنوی دانش‌آموزان را برآورده کند. اردوی جهاد سازندگی، بستری مناسب برای پاسخگویی به بخشی از این نیازهاست.

اهداف اردوهای جهادی

- آشنایی دانش‌آموزان با برخی از مشکلات و محرومیت‌های موجود در کشور به عنوان یک هدف شناختی.
- آشنایی با فرهنگ و آداب و رسوم اقوام مختلف و نحوه زندگی روستایی.
- آشنایی روش‌های کمک به دیگران -مددکاری- از طریق درگیر کردن دانش‌آموزان با فعالیت‌های نسبتاً دشوار عمرانی، مانند: خانه‌سازی و مدرسه‌سازی و ...
- ایجاد ظرفیت‌های جدید در رشد فردی و اجتماعی دانش‌آموزان مانند تقویت روحیه کار و تلاش، صبر، تواضع، همکاری، گذشت و ...
- ایجاد احساس مفید و مؤثر بودن در ایجاد محرومیت و تأثیرگذاری آن‌ها در رفع این محرومیت.
- ایجاد احساس ارزشمندی در دانش‌آموزان به دلیل توفیق در کمک به محرومان.
- ایجاد احساس هم‌دلی و همدردی در بین محرومان و این که افرادی غیردولتی به فکر آن‌ها هستند.
- آموزش مهارت‌های جمعی و ارتباطی در قالب یک حرکت گروهی چند روزه.

چشم‌انداز اردوی جهادی

اردوی جهاد سازندگی با توجه به اهداف و فواید و ظرفیت‌هایی که در آن نهفته است و به برخی از آن‌ها اشاره شد، زمینه مناسبی برای تعلیم و تربیت واقعی دانش‌آموزان است. نگارنده بر این باور است که اردوی جهاد سازندگی، یکی از بهترین تجربه‌ها در تعلیم و تربیت است، تا جایی که می‌تواند ادعا کند مدرسه با برگزاری این اردوها بهتر به اهداف تربیتی خود رسیده است. تجربه نویسنده، دو چشم‌انداز مهم را پیش روی اردوی جهادی می‌بیند:

توسعه کیفی و توسعه کمی؛ در مورد توسعه کیفی، می‌توان به این نکته اشاره کرد که برای تحقق ظرفیت‌های فراوان اردوی جهاد سازندگی، باید بررسی‌های دقیق علمی صورت گیرد و متخصصان روان‌شناسی تربیتی و علوم تربیتی و مددکاری اجتماعی پژوهش‌های ثمربخشی را برای این منظور صورت دهند تا نتایج بهتری از این کار گرفته شود. از نظر توسعه کمی، گسترش اردوهای جهاد سازندگی به سایر مدارس نیز بسیار مفید است و ثمربخش خواهد بود و این نهاد آموزش و پرورش است که با بررسی جوانب موضوع می‌تواند آن را در مدارس نهادینه کند. با توجه به این که میل کمک به دیگران، جزو خصایص ذاتی مردم ماست و در طول تاریخ پر فراز و نشیب این سرزمین، مردم به طور خودجوش و سنتی به یکدیگر کمک کرده‌اند و دستگیری از نیازمندان، درماندگان و محرومان با فرهنگ ملی و مذهبی این مردم عجین شده است، تجربه ارائه شده «اردوی جهاد سازندگی» امکان استفاده بیشتر از فرصت‌ها برای آشنایی و استفاده از مهارت‌های زندگی را امکان‌پذیر می‌سازد.

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر.کد ببینید

خروجی پایه نهم از زبان مدیر متوسطه اول مفید نیایش در گفت و گو با مجله خانواده مفید

نوجوانی سالم و توانمند با چشم انداز تحصیلی و شغلی روشن

خانواده مفید: وقتی سخن از مدرسه است و نوجوانی، کار هم سخت می شود هم شیرین؛ دوره نوجوانی به ویژه سه سالی که در پایه های هفتم و هشتم و نهم، دانش آموزان سپری می کنند پرتنش ترین و حساس ترین و از طرفی مهم ترین و سرنوشت سازترین سال های زندگی آن ها است.

متوسطه اول حلقه وصل ابتدایی به متوسطه دوم و پل عبور از یک مرحله سخت و تعیین کننده است، مرحله ای که هم خانواده ها نگرانی های شدیدی دارند و هم خود دانش آموزان با چالش های فراوانی مواجه هستند و هم مدرسه مسئولیت سنگینی را برعهده دارد، به طوری که اگر از کسی خاطرات دوره دانش آموزی اش را بپرسی بیشترین خاطرات چالش برانگیزی را که به یاد خواهد داشت مربوط به همین دوره است که قبلا با عنوان راهنمایی و حالا دبیرستان دوره اول شناخته می شود.

در این شماره مجله خانواده مفید پای سخنان "علی فهیم نیا" مدیر دبیرستان دوره اول مفید نیایش یا همان قلهدک سابق نشستیم تا با او در مورد رویکردها و فعالیت ها و حال و هوای این مقطع تحصیلی گفت و گو کنیم. امیدواریم این گفت و گو برای مخاطبان مفید باشد و ما را هم از نقد و نظرهای خود بی بهره نسازند.

مدرسه‌ای از قلهک تا نیایش

پایه هشتم ما موضوع کارآفرینی را که جای آن در این مقطع خالی است در برنامه هفتگی بچه‌ها گذاشته‌ایم تا بچه‌ها چشم‌اندازی از آینده شغلی خودشان را متصور شوند و از ابهام و تردیدها خارج شوند و انتخابی که در پایه نهم برای تعیین رشته پایه دهم دارند دقیق‌تر صورت گیرد. نکته دیگر فلسفه است که هدف پرورش تفکر و مهارت‌های استدلالی و تفکر نقاد و تحلیلی است و ما به این حوزه خیلی عمیق می‌پردازیم تا بچه‌ها اهل گفت‌وگو و تواضع فکری باشند و فردی متفکر و خلاق بار آیند.

حال بچه‌ها در مفید خوب است

"فهم‌نیا" در مورد ورودی‌های این مدرسه گفت: چون مدرسه ما به نسبت سایر مدارس دبیرستان دوره اول مفید، تازه تأسیس است بیشتر ورودی ما خارج از خروجی‌های مدارس ابتدایی مفید است اما سال به سال بیشتر از ورودی خود مفید می‌آیند و بر نسبت آن‌ها افزوده می‌شود ولی در هر صورت چالش این تفکیک را داریم و بچه‌های غیر مفیدی چون در سایر مدارس بیشتر در بافت سنتی آموزش و پرورش رشد کرده‌اند آموزش محور هستند لذا با بچه‌های مفید تفاوتی دارند که این را ما خیلی حسن نمی‌دانیم چرا که رویکرد ما رویکرد جامع و نوین است که این دسته از بچه‌ها هم با رویکرد ما هماهنگ می‌شوند و استقبال هم می‌کنند و پس از مدتی حالشان خوب می‌شود و این برای ما کاملاً محسوس است به‌طور کلی حال بچه‌ها در مفید خوب است و این کاملاً نخست برای موفقیت‌های آموزشی و پرورشی است و اگر مدرسه‌ای نتواند بستری را فراهم آورد که حال بچه‌ها در کلاس و مدرسه خوب باشد بی‌تردید نمی‌تواند به اهداف مورد نظرش برسد. وی در ادامه افزود: از طرفی چون رویکرد ارزشیابی ما توصیفی و کیفی است، مدرسه ما آزمون زده و آزمون محور نیست و ما بچه‌ها را با خودشان و گذشته آنها مقایسه می‌کنیم برای ما سلامت بچه‌ها در ابعاد مختلف مهم است و سپس توانمند شدن آن‌ها، زندگی دانش‌آموزان و حضور و فعالیت آن‌ها در ابعاد مختلف در مدرسه در بستری غیررقابتی است و اصلاً رقابت و شاگرد ممتاز نداریم و خوشبختانه اثرات مثبتی هم داشته و دانش‌آموزان هم حالشان متأثر از این فضا خوب می‌شود.

الگوی آموزشی مفید در متوسطه دوم مکمل رویکرد دوره اول

"فهم‌نیا" در مورد نگرانی اثرات این رویکرد برای متوسطه دوم هم گفت: البته مفید الگوی آموزشی خودش را دارد و در متوسطه دوم نشان داده است که رویکرد آموزشی ما موفق بوده است و دانش‌آموزان ما حتی وقتی در متوسطه دوم به مدارس دیگری هم می‌روند موفق هستند و خروجی ما نشان می‌دهد اثرات رویکرد ما در متوسطه اول زمینه‌سازی خوبی کرده است و موفقیت آن‌ها را در پی دارد چون با نگرش‌های جامع محور و کسب مهارت‌های زندگی خودآگاهی و خودمدیریتی، تضمینی ایجاد شده است برای موفقیت آن‌ها در شرایط مختلف و گویا آن‌ها بر روی ریل رشد و پیشرفت در این سه سال قرار می‌گیرند.

البته ما یک سند تربیت دینی هم داریم و مفید در واقع یک مدرسه مذهبی است هر چند افراط و تفریط نداریم و سعی ما در تعامل و گفت‌وگو است و رویکرد تربیت دینی ما هم اقلان محور است که خوشبختانه اثرات مثبت آن را هم داریم می‌بینیم.

خودآگاهی گام نخست در مسیر هدایت تحصیلی و شغلی

مدیر دبیرستان دوره اول مفید نیایش یا همان قلهک سابق در پاسخ به پرسش دیگری پیرامون مشاوره و هدایت تحصیلی و شغلی دانش‌آموزان گفت: گام اول، رسیدن بچه‌ها به خودآگاهی است که مورد تأکید نهادهای جهانی نیز هست که در کلاس‌های فلسفه و تفکر و جلسات مشاوره‌ای، بچه‌ها به این نتیجه می‌رسند که به درد چه کار و رشته‌ای می‌خورند و در کلاس‌های کارآفرینی هم چشم‌انداز شغلی پیدا می‌کنند. نکته دیگر استفاده از ظرفیت معلمان است و گاهی یک دانش‌آموز با ارتباط ویژه با معلمان مشورت‌های مرتبط را می‌گیرد و برای مسیر شغلی و تحصیلی خود انتخاب

"فهم‌نیا" که دهمین سال مدیریت خود در متوسطه اول را تجربه می‌کند در مورد مفید نیایش می‌گوید: این مدرسه یک سالی است به محدوده نیایش در شهرک غرب منتقل شده است و حالا در شرایط و موقعیت جدید در تلاش است که مدرسه‌ای متفاوت‌تر باشد و در راستای اهداف و رویکردهای مورد نظر بیش از گذشته موفق باشد.

آموزش یکپارچه برای خروج از زیر سایه دوره دوم

ایشان در پاسخ به این پرسش که وقتی از متوسطه اول سخن به میان می‌آید نخست باید گفت این مقطع چه وجه تمایزی با دو مقطع دیگر دارد و در مجموعه مفید چه رویکردهایی نسبت به این مقطع وجود دارد، این‌گونه پاسخ داد: این مقطع که قبلاً عنوان راهنمایی داشت الآن با عنوان دبیرستان یک جوری تنه می‌زند به دور دوم اما در این مقطع باید نه به‌صورت تخصصی بلکه به‌صورت یکپارچه به مباحث مختلف پرداخت تا دانش‌آموزان ارتباط بین حوزه‌های مختلف را کشف کنند. امری که در بسیاری مدارس به‌ویژه مدارس خاص و غیردولتی نادیده گرفته می‌شود و خود بنده نقد جدی به رویکرد تفکیکی دارم که مغایر با فلسفه متوسطه اول است؛ به‌عنوان مثال در علوم نباید آن را به زیست و شیمی و فیزیک و زمین‌شناسی تفکیک کرد بلکه به‌عنوان مجموعه علوم یکپارچگی آن را حفظ کرد و در دوره دوم دبیرستان است که این تفکیک باید انجام گیرد. موضوع دیگر مهارت‌ها است که در این راستا توجه خاصی به درس‌هایی نظیر کار و فناوری و هنر و ورزش داریم و حتی در

مدرسه ما آزمون زده و آزمون محور نیست و ما بچه‌ها را با خودشان و گذشته آنها مقایسه می‌کنیم برای ما سلامت بچه‌ها در ابعاد مختلف مهم است و سپس توانمند شدن آن‌ها، زندگی دانش‌آموزان و حضور و فعالیت آن‌ها در ابعاد مختلف در مدرسه در بستری غیررقابتی است و اصلاً رقابت و شاگرد ممتاز نداریم و خوشبختانه اثرات مثبتی هم داشته و دانش‌آموزان هم حالشان متأثر از این فضا خوب می‌شود

تلاش می‌کنیم تا در راستای شکل‌گیری و تقویت هویت ایرانی و اسلامی دانش‌آموزان به سنن ملی و دینی خود احساس تعلق داشته باشند و حتی اگر مجبور به مهاجرت می‌شوند ایران را فراموش نکنند. چون آن‌ها سه سال نوجوانی خودشان را در مفید زندگی می‌کنند و تحت هیچ فشار و اجباری نیستند این هویت و حس خوشبختانه در بیشتر آن‌ها ایجاد می‌شود

ارتباط و حتی همکاری با آن مجموعه داشته باشند که فارغ‌التحصیلان تمایل زیادی به استمرار ارتباط با مفید و حتی همکاری با آن را دارند، یعنی هویتی شکل می‌گیرد که باعث استمرار این ارتباط می‌شود و دلیل آن احساس امنیتی است که دانش‌آموزان پیدا می‌کنند و اعتمادی که به مجموعه ایجاد می‌شود.

هویت‌گرایی زیر چتر امنیت و اعتماد

“فهم‌نیا” در مورد ترجیح مفید هم گفت: خود من که نیمی از عمرم را در مفید سپری کردم و فرزندم نیز دانش‌آموز مفید است و علی‌رغم این‌که نقدهایی هم حتی خودم دارم اما باز هم عقب برگردم انتخابم برای کار و تحصیل فرزندم مفید خواهد بود.

پیرامون این‌که مفید چه کرده که دانش‌آموز زیر چتر مفید احساس امنیت و اعتماد می‌کند “فهم‌نیا” گفت: عزت نفس محوری‌ترین موضوعی است که در مفید مورد توجه است و هویت‌گرایی با این مهم آغاز می‌شود و دانش‌آموزان در مجموعه مفید به دلیل تأمین عزت نفس است که احساس امنیت و اعتماد دارند آدم جایی عزت نفس پیدا می‌کند که مورد احترام باشد و تحقیر نشود و در مفید به همه دانش‌آموزان با همه تفاوت‌ها احترام گذاشته می‌شود.

احساس تعلق و مشارکت اولیا

“فهم‌نیا” در بخش آخر این گفت‌وگو پیرامون مشارکت دانش‌آموزان و اولیا هم گفت: دانش‌آموزان در بسیاری از فعالیت‌های مدرسه حضور فعال و مؤثری دارند و خیلی از کارهای ما هم در سطح کلان توسط اولیا انجام می‌شود. محوری‌ترین کارهای ما توسط اولیا انجام می‌گیرد گاهی دچار بحران و مسائلی می‌شویم که اگر مشارکت اولیا نباشد نمی‌توانیم از آن عبور کنیم و این سرمایه اعتماد است که اولیا را به مشارکت وامی‌دارد البته نقد هم دارند اما از طرفی مدرسه را مال خودشان می‌دانند.

مناسب را خواهد داشت و در این راستا مشارکت اولیا هم خیلی مؤثر است؛ از ظرفیت‌های شغلی و تحصیلی اولیا نیز برای آشنایی با مشاغل و رشته‌های مختلف استفاده می‌شود. مجموعه فعالیت‌ها از این دست تعیین‌کننده مسیر تحصیلی و شغلی دانش‌آموزان خواهد بود و به آن‌ها کمک می‌کند ضمن رسیدن به سطحی از خودآگاهی در مسیر مشخصی از فرایند تحصیلی و شغلی خود قرار بگیرند.

خروجی ما نوجوانی متفکر و با هویت ملی و مذهبی و تفکر زیست‌جهانی و انسان‌محور است

“علی فهم‌نیا” در ادامه گفت‌وگو و در توضیح پیرامون ویژگی‌های خروجی‌های متوسطه اول مفید گفت: ما دوست داریم خروجی ما نوجوانی باشد که در آینده یک پدر قابل اعتماد و اتکا باشد، فردی باشد استدلال‌گر و استدلال‌پذیر، فردی اهل تفکر باشد و به مدرک تحصیلی وابسته نباشد و خودش را یک بستر جهانی ببیند و به محیط زیست احترام بگذارد و اهل گفت‌وگو و تعامل باشد و با احترام با افراد متفاوت از خودش مواجه شود و از تقابل و تضاد پرهیز کند تا فردی مفید برای جامعه باشد. تلاش می‌کنیم تا در راستای شکل‌گیری و تقویت هویت ایرانی و اسلامی دانش‌آموزان به سنن ملی و دینی خود احساس تعلق داشته باشند و حتی اگر مجبور به مهاجرت می‌شوند ایران را فراموش نکنند. چون آن‌ها سه سال نوجوانی خودشان را در مفید زندگی می‌کنند و تحت هیچ فشار و اجباری نیستند این هویت و حس خوشبختانه در بیشتر آن‌ها ایجاد می‌شود.

مدیر مدرسه نیایش در مورد تحقق این مطلوب که کاری سخت اما ضروری است افزود: نخستین مسئله این است که دست‌اندرکاران اتم از مدیریت و کادر و معلمان به این تصور و مطلوب باور عمیق داشته باشند و به آن عمل کنند؛ ما خیلی درگیر تشریفات و مناسبت‌ها نیستیم مهم تأثیرگذاری آن است لذا تأکید ما بر عاملیت و الگو بودن خود ماست چرا که الگوپذیری در گرو نقش‌بازی نکردن عوامل است و این ویژگی‌های اخلاقی و گفتاری و رفتاری به‌عنوان یک فرهنگ سازمانی و ضرورت سبک و فلسفه زندگی در خانواده مفید بارز است و همه در این زمینه احساس مسئولیت دارند.

هم‌افزایی‌ها در بستر فرهنگ سازمانی مفید گره‌گشا است

“فهم‌نیا” در مورد فرهنگ سازمانی حاکم و الگودهی مفید و این‌که چه‌قدر این فضا در دوره نوجوانی برای مباحث مشاوره‌ای و پیشگیری آسیب‌های اجتماعی مؤثر است گفت: خوشبختانه چند سالی است مرکز مشاوره مفید راه‌اندازی شده است و از ظرفیت‌های این مرکز ما بهره می‌بریم. تلاش ما برای ارجاع موارد خاص است در کنار آن کلاس‌ها و دوره‌های آموزشی داریم و جلسات ملاقات اولیا برای هم‌افزایی است. آنجا من در حلقه حاضران می‌نشینم نه به‌عنوان مدیر بلکه به‌عنوان یکی از اعضای جلسه و به گفت‌وگو می‌پردازیم در این جلسات هر کدام تجربیات خود را در تعامل با فرزندشان به اشتراک می‌گذارند. در این جلسات کتاب‌های خوبی معرفی می‌شود و بسیار مورد استقبال قرار می‌گیرد. جلسات و اردوهای طبیعت‌گردی و تهران‌گردی هم از جمله جلسات مؤثری است که در این زمینه هم تجربه‌های خوبی داشتیم؛ ما حتی کوهنوردی هم داریم که خیلی مورد استقبال دانش‌آموزان قرار می‌گیرد.

ایشان در مورد فضای کلی مدرسه هم گفت: یکی از ویژگی‌های یک مدرسه موفق این است که فارغ‌التحصیلان تمایل به بازگشت و

اولین نشست هم‌اندیشی با نگاهی نو به آموزش مفاهیم کتاب هدیه‌های آسمانی و قرآن در دبستان دخترانه مفید برگزار شد

اولین نشست هم‌اندیشی با نگاهی نو به آموزش مفاهیم کتاب هدیه‌های آسمانی و قرآن، ویژه پایه دوم با حضور بیست‌وپنج نماینده از مدارس دولتی و غیردولتی تهران در دبستان دخترانه مفید برگزار شد. در این نشست هم‌اندیشی که با هدف بهره‌گیری از شواهد پژوهشی و تجربی بدست آمده در حوزه تربیت دینی، طراحی و برگزار شد، آموزگاران خانم پایه دوم دبستان از مدارس دولتی و غیردولتی از جمله تزکیه، طلوع، خرد، ستوده، فرهنگ، سرمد و مه‌دا حضور داشتند. تبیین رویکرد دبستان دخترانه مفید و بررسی طرح درس‌ها و کتاب هدیه‌های آسمانی و قرآن پایه دوم دبستان، از اهداف برگزاری این نشست بوده است. این نشست توسط گروه مطالعات انسان کامیاب و با همکاری و حمایت دبستان دخترانه مفید، در دو روز متوالی از سه صبح تا چهار بعدازظهر و بصورت کارگاهی در دبستان دخترانه مفید برگزار شد.

ندا نکوفر در گفت و گو با خانواده مفید عنوان کرد؛

مدرسه جایی است که معلمان و دانش آموزان کنار هم شایستگی ها و مهارت ها را تمرین و زندگی می کنند

خانواده مفید: رؤیای مفید در نیمه راه به رویکرد متوازن دست یافت و دنیای مردانه خانواده مفید با رویش جوانه مدارس دخترانه به رنگ زندگی در آمد تا پسران و دختران به موازات هم مفیدی شوند و آینده خود و خانواده را در پیوندهای تجربه زندگی رقم بزنند.

مدارس دخترانه مفید در شرایطی که هنوز کمتر کسانی به این نتیجه رسیده بودند که می شود مدارس غیردولتی دخترانه تأسیس کرد شکل گرفتند تا متولیان مفید نشان دهند که کار سخت تربیت دختران نباید مانع از تأخیر این گام مهم شود.

اینکه مدارس دخترانه مفید به ویژه خشت اول این مسیر دوازده سال با چه رویکرد و چشم اندازی صورت گرفته است و دختران مفید در چه شرایطی دوران دانش آموزی را سپری می کنند و چه چشم اندازی از این خروجی مد نظر است، موضوعات گفت و گوی ما با ندا نکوفر مدیر دبستان دخترانه مفید است که تقدیم شما مخاطبان خانواده مفید می شود.

(خصوصاً بعد از همه‌گیری کرونا) بیشتر از همیشه صادق است. ما در دنیایی به سرعت در حال تغییر و غیرقابل پیش‌بینی زندگی می‌کنیم که تغییر کردن و از نو انطباق دادن خود با محیط اجتناب‌ناپذیر است. به نظرم مهمترین ویژگی که در پایان شش سال ابتدایی در ابعاد مختلف آموزشی و پرورشی در دانش‌آموزان مفید تبلور می‌یابد، هوش انطباقی است که تعریف آن توانایی به کارگیری دانش در موقعیت‌های جدید، مانند حل مشکلات و گفت‌وگو با دیگران، نشان دادن توانایی مؤثر برای تعامل و یادگیری از محیط است.

■ به نکته و شاخص مهمی اشاره کردید این توانایی شامل چه فاکتورهایی است؟

این توانایی مهم مجموع شایستگی‌ها و مهارت‌های الگوی آموزشی را در برمی‌گیرد. (برای تعامل مؤثر با محیط و یادگیری از محیط باید آینده‌نگر، آزاداندیش، تعامل‌کننده و نوع‌دوست بود و برای تغییر باید آگاه، ریسک‌پذیر، مسئولیت‌پذیر و متفکر بود و در این مسیر باید با ایمان و اخلاق مدارانه گام برداشت.

گسترده‌گی و تنوع فعالیت‌ها و طرح درس‌ها، طراحی بستر تعاملات گروهی متعدد، مواجهه کردن دانش‌آموزان با مسائل زندگی واقعی در سطح خرد (در سطح مدرسه) و کلان (در سطح جامعه) به نوعی تمرین زندگی است.

■ با سپاس از شما اگر نکات دیگری لازم می‌دانید خطاب به مخاطبان خانواده مفید بفرمایید.

در نهایت لازم به ذکر است که زمانی همه‌سعی‌ها و تلاش‌های مدرسه برای پرورش شایستگی‌ها و مهارت‌ها در فرزندان مفید به ثمر می‌نشیند که خانواده مفید، همسفر این مسیر یادگیری باشند و این وظیفه ماست که تا جایی که می‌توانیم والدین را با ویژگی‌های یادگیرنده آرمانی مفید آشنا کنیم تا همچنان که مدرسه بسترهایی را برای تمرین شایستگی‌ها و مهارت‌ها فراهم می‌کند والدین نیز به عنوان اصلی‌ترین و شایسته‌ترین مربیان فرزندان‌شان فرصت‌های یادگیری در خارج از فضای مدرسه و در زندگی واقعی خلق کنند.

■ از حضور و مشارکت شما در این گفت‌وگو و همراهیتان با خانواده مفید سپاسگزارم.

من هم از شما بزرگواران مجله خانواده مفید قدرانم که به وضوح شاهد تلاش و همتان در راستای انتقال تجربیات و اطلاعات مربوط به رویکرد مدارس به اولیا هستید و از خانواده بزرگ مفید و اولیای دبستان دخترانه نیز بسیار سپاسگزارم که با هم‌سویی مدرسه برای رشد همه جانبه فرزندان‌شان ایستاده‌اند. یکی از نکاتی که در نظریه «برونفن برنر» طرح می‌شود آنست که تعلیم و تربیت وقتی مؤثر است که خانه و مدرسه اهداف مشابهی را دنبال کنند وگرنه آنچه در مدرسه آموزش داده می‌شود پشت دیوار مدرسه می‌ماند به عبارتی دیگر آموزش‌های ما هیچ فایده‌ای نخواهد داشت.

در آخر جا دارد از سرکار خانم دکتر «ریحانه بهشتی» نیز تشکر کنم که با توجه به مطالعات عمیقی که در پایان‌نامه‌اش با همین محتوا داشته‌اند، همیشه حامی و مشاور خوبی برای ما بوده و خواهند بود. خدایا چنان کن سرانجام کار که تو خشنود باشی و ما رستگار.

■ با سلام! ضمن سپاس از پذیرش دعوت مجله خانواده مفید، لطفاً نخست خودتان را برای مخاطبان معرفی کنید و توضیحی هم در مورد سابقه آشنایی و همکاری با این مجموعه ارائه بفرمایید.

نکوفر هستم و از سال ۱۳۷۶ از طریق مؤسس و مدیران دبیرستان دخترانه مشعر با مجموعه مفید آشنا شدم و در سال ۱۳۹۰ به اتفاق تعدادی از دوستانم با همکاری در راه‌اندازی دبستان دخترانه مفید عضوی از خانواده مفید شدیم.

■ با توجه به اهمیت دوره ابتدایی رویکرد مفید در این مقطع بر چه اولویت‌هایی متمرکز است؟

توجه به رشد همه جانبه کودکان، ایجاد بستری برای کشف، ساخت دانش و یادگیری معنادار، توجه به تفاوت‌های فردی کودکان و سبک‌های مختلف یادگیری، ایجاد شرایطی برای تمرین و کسب مهارت‌های اجتماعی و تعاملات میان فردی مهم‌ترین شاخص‌های مورد نظر ما در مدرسه مفید است و بر اساس این رویکردها فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و برنامه‌های خود را تدوین و اجرایی می‌کنیم.

■ در این مسیر، آموزش و پرورش رسمی و ستاد محور و دستورالعملی چه قدر مانع دست‌یابی شما به اهدافتان است و برای رفع آن موانع چه می‌کنید؟

آموزش و پرورش رسمی برای تمام دانش‌آموزان ایران با تمام تفاوت‌های بومی و منطقه‌ای برنامه‌ریزی شده است لذا قطعاً لازم است که پوشش این گوناگونی را شامل شود و این نقصان منجر به مشکلاتی برای ما نیز می‌شود. گذر ما از این سد تا امروز به راحتی نبوده و هر روز تعهدمان برای برداشتن قدم‌های محکم را بیشتر می‌کند.

■ مزیت‌های مدرسه مفید چیست؟ و چرا باید خانواده‌ها مفید را به سایر دبستان‌ها ترجیح بدهند؟

به نظرم مهمترین ویژگی مفید حال و هوای زندگی است که در مدرسه جریان دارد. مدرسه فقط برای معلمان و دانش‌آموزان، یک ساختمان یا یک مکان نیست بلکه فضایی است که آن‌ها کنار هم شایستگی‌ها و مهارت‌ها را تمرین و زندگی می‌کنند، فضایی است که به افراد این امکان را می‌دهد که تا بهترین خود را و بودن را تمرین کنند. یکی دیگر از مزیت‌های مفید توجه به آموزش نیروی انسانی است که به سازمان پویایی و حیات می‌بخشد و همه‌سعی مفید این است که شعاع خانواده بودن خود را در عمل حفظ کند. خانواده بودن یعنی یکپارچه بودن، امن بودن، پذیرای اشتباه بودن و با تمام توان برای رشد و شکوفایی کودکان تلاش کردن.

■ مهم‌ترین ویژگی‌های متأثر از الگوی آموزشی مفید که در پایان شش سال ابتدایی در ابعاد مختلف آموزشی و پرورشی در دانش‌آموزان تبلور می‌یابد و آن‌ها را از دانش‌آموزان سایر مدارس متمایز می‌کند چیست؟

آلبرت انیشتین زمانی جمله معروفی گفته بود که بعدها «استیون هاو کینگ» آن را تکرار کرد و توسط نظریه‌پردازان روان‌شناسی مانند «استنبرگ» هم مورد توجه هست آن جمله این است که «معیار هوش، توانایی تغییر است». به نظر می‌رسد این تعریف در جهان امروز

گزارش تصویری مرتبط را با اسکن کیو.آر کد ببینید

رویداد رویش سرو

هم‌اندیشی در موضوع برنامه‌درسی مدرسه محور در مدارس مفید

رونمایی از الگوی آموزشی مفید در رویداد رویش سرو بهانه‌ای بود تا صاحبان نظر و تجربه و اعضای خانواده مفید دست‌اندرکاران حوزه آموزش دور هم جمع شوند تا از تجربه‌های مشترک و اندیشه‌های گوناگون بگویند و بشنوند و الگوی آموزشی مفید را در محک تجربه و نظر قرار دهند تا با محوریت مفید مدرسه محوری را تبلور بخشند. آنچه در این گزارش می‌خوانید بخش کوچکی است از گفتگوها و نشستهایی که به همت دست‌اندرکاران طراحی الگوی آموزشی مفید و کارشناسان پژوهشگران در خانه یادگیری سرو برگزار شده است.

این اضطراب الگو بودن همیشه همراه ما بوده است. حمیدرضا عبدالحمیدی معاون مقطع دبستان مجتمع و مدیر خانه یادگیری سرو نیز در ادامه گفت: خانه سرو متعلق به همه معلمان در سراسر کشور است که دلشان برای آموزش و برای هم می‌تپد. امیدوارم شرکت کنندگان در این رویداد به عنوان صاحبان تجربه و اندیشه حضور مستمری در این گونه رویدادها داشته باشند و به ما در مسیر به اشتراک گذاشتن تجربه‌ها کمک کنند.

الگوی آموزشی مفید از ریشه‌های تجربه مفید شکل گرفته است
علی صحافزاده معاون مقطع متوسطه دوره اول مجتمع آموزشی مفید در شروع مباحث این جلسه گفت: این جلسه با ترکیب حاضران از سطوح کلان تا کنشگران در عرصه کلاس و مدرسه تا لایه‌های

در ابتدای جلسه «علی زند» مشاور الگوی آموزشی مفید در مقطع متوسطه دوره اول و دبیر جلسه با اشاره به جزئیات برنامه‌های انجام شده در رویداد رویش سرو گفت: مهمانانی از تهران و شهرهای دیگر مانند یزد، گیلان و اصفهان آمدند و علاوه بر گفت و گو در مورد الگوی آموزشی، از مدارس مفید بازدید داشتند. ما در خانه یادگیری سرو برای ارائه مجموع ده سال تلاش و دستاوردهای قابل ارائه از الگوی آموزشی مفید میزبان شما هستیم.

وی افزود: این جلسه به معرفی و رونمایی از برنامه درسی مدرسه محور اختصاص دارد که حاصل تلاش ما در دو مقطع دبستان و متوسطه دوره اول است. کار پرفشاری است وقتی می‌خواهیم الگو بسازیم و در این مورد صحبت کنیم. حدود ۵۰۰ معلم در این دوره ده ساله به مدارس مفید آمد و رفت داشته‌اند تا تجربه الگو را داشته باشیم و

راه اندازی شد. در ادامه این مسیر در سال هشتادوهشت نیز دبستان‌ها و بعد هم مدارس دخترانه تأسیس شد.

شانزده ویژگی، شکل دهنده نیم‌رخ شایستگی های یادگیرنده آرمانی در مفید است.

"صحافزاده" به‌عنوان مدیر کارگاه نقد و بررسی الگوی آموزشی مفید که با حضور صاحب‌نظران تراز اول حوزه آموزش برگزار شده بود، در تبیین چرایی تدوین این الگو افزود: حاصل یک دوره چهارده ساله تدوین این الگوی آموزشی بوده است و به دلیل گسترش مدارس، مسئولان در سطوح مختلف تصمیم گرفتند که در قالب این الگو ترسیم کنند که چه انتظار دارند و چه ویژگی‌هایی باید خروجی مدارس داشته باشند یا به عبارتی نیم‌رخ مورد نظر مفید چیست؟ که در مجموع مطالعات و بررسی‌ها ما را به شانزده ویژگی رساند.

وی در تکمیل صحبت‌های خود گفت: به‌عنوان چشم‌انداز کلی، همه مدارس بستری هستند که دانش‌آموزان این ویژگی‌ها را کسب کنند. ویژگی‌هایی از جنس آینده‌نگر، اخلاق‌مدار، متعادل و مقتصد بودن و این قبیل ویژگی‌ها، اما بعد از مدتی دیدیم که این کافی نیست. چرا که سؤال این بود که این ویژگی‌ها را چگونه عملی کنیم و به تعبیری در برنامه و کلاس‌های مدرسه جاری شود. نکته دوم انسجام بین مدارس مختلف بود به‌خصوص در دبستان‌ها. لذا علی‌رغم خلاقانه بودن هر مدرسه به نظر رسید نیاز به یک انسجام داریم و سومین مورد توجه به فعالیت‌های بیرون کلاس و ضرورت پیوند آن‌ها با کلاس درس بود.

"صحافزاده" افزود: بر اساس این سه گزاره در دهه نود الگوی آموزشی مفید خلق شد و سال نودوپنج به مرحله اجرا رسید و سپس یک تیم برای تدوین برنامه درسی تشکیل شد تا کلاس فعال و هدف‌مند را در نگاه خود داشته باشند که لازمه آن یادگیری دانش طراحی آموزشی توسط معلمان ماست. لذا با این نگرش، عملاً ما هم مدرسه و هم یک نوع نظام تربیت معلم هستیم و این از دشواری‌های ویژه این مسیر بوده است. در نگاه کلان این برنامه درسی یک الگوی سه بعدی است. بُعد اول حوزه‌های موضوعی یادگیری است که برای متوسطه اول دوازده عنوان را دربرمی‌گیرد، دیگری مهارت‌های فراموضوعی یا توانمندی‌های عمومی را شامل می‌شود و بُعد سوم ویژگی‌های یادگیرنده آرمانی ما است. این نگاه سه بعدی مکعبی، با پیوند با یکدیگر یک الگوی منسجمی را می‌سازد که همگی در نهایت از کیفیت آموزش و یادگیری حمایت می‌کنند.

معلمان، مدیران و متخصصان با رویکرد مدرسه محوری در تدوین مدل آموزشی مشارکت داشتند

وی در ادامه با اشاره به نظام رسمی آموزشی ما گفت: متمرکز بودن نظام آموزشی ما یک چالش است لذا تلاش کردیم به سمت یک نگرش طیفی برویم. بر همین مبنا مدلی را برگزیدیم از مدل نظری زابار در نظر گرفتیم که حاصل سه متغیر است یکی خاستگاه برنامه است که برای عموم است یا یک مرکز و دوم سطوح انطباق است که آیا همه چیز را از بیرون بگیرد یا برخی را خودش تدوین کند ضمن اینکه از نگاه متمرکز استفاده می‌کند و سوم این‌که در تدوین آن چه کسانی دخالت دارند؟ آیا فقط کارشناسان هستند یا مدیران و معلمان و دانش‌آموزان و والدین هم هستند؟ لذا نگاه ما به سمت خاستگاه یک مجموعه آموزشی و رویکرد ما در تدوین تکمیلی است و در عناصر هم سه عنصر معلمان، مدیران و متخصصان حضور داشتند و می‌شود گفت از رویکرد مدرسه محوری در تدوین این برنامه استفاده شده است. "صحافزاده" در ادامه گفت: حضور فکورانه همکاران ما در تدوین الگو خیلی پررنگ شد چرا که دغدغه ما پررنگ شدن اجتماع حرفه‌ای معلمان بود که خوشبختانه حدود دویست‌وپنجاه معلم در این برنامه ورود کردند و تلاش شده است تا همه مدارس با هم در ارتباط باشند در حالی که مدارس قبلاً با هم ارتباط چندانی نداشتند. لذا سعی بر این بوده که در عین حفظ استقلال، ارتباط تنگاتنگی با

مدیریتی و برنامه‌ریزی برگزار می‌شود که امیدواریم گفت‌وگوی خوبی داشته باشیم و فرصت یادگیری برای همه ما باشد. روز گذشته سخن از این رفت که چه‌طور «من‌های ما» تبدیل به «ما» شده است و هدف شکل‌گیری اجتماع حرفه‌ای معلمان چگونه تحقق یافته است. امروز و در کل این رویداد در تلاشیم تا این «ما» به کل جامعه پیوند بیشتری بیابد و سرمایه خود را در معرض نقد و نظر صاحب‌نظران و استفاده همه جامعه فرهنگی کشورمان قرار دهیم. جلسه قبلی ما در عرصه عمل بود و حاضران از تجربیات خود و روایت‌های شخصی و قصه‌های خود گفتند، اما در این جلسه بیشتر فضای تعامل مابین نظر و عمل پررنگ است و امیدواریم در این رفت‌وبرگشت این ارتباط دو سویه و پویایی بیشتر مد نظر قرار گیرد.

بستر شکل‌گیری الگو و چرایی آن

وی در ادامه با اشاره به موضوع جلسه گفت: برنامه درسی مفید و الگوی آموزشی مفید از ریشه‌های تجربه مفید شکل گرفته است. به هر حال مفید پنج دهه را سپری کرده است؛ من نیز خودم رابه عنوان فارغ‌التحصیل ابتدای دهه دوم، وام‌دار این مجموعه و بزرگان به‌ویژه "آیت‌الله موسوی اردبیلی" می‌دانم. بعد از گذشت پنج دهه از فعالیت مدارس مفید، خانه یادگیری سرو شکل گرفته است تا این تجربه را با یافته‌های علمی جدید تکمیل و به روزرسانی کند. تجربه‌ای که شروع این مسیر با یک مدرسه در سال پنجاه و یک خورشیدی در حوالی میدان انقلاب فعلی شکل گرفت و سال پنجاه و شش نیز اولین دوره دبیرستان، سال شصت و دو راهنمایی و بعدها در سال هفتاد نیز شعبه دوم دبیرستان مفید

صحافزاده: برنامه درسی مفید و الگوی آموزشی مفید از ریشه‌های تجربه مفید شکل گرفته است به هر حال مفید پنج دهه را سپری کرده است؛ من نیز خودم را وام‌دار بزرگان به‌ویژه «آیت‌الله موسوی اردبیلی» می‌دانم. آن موقع هدف تربیت افراد متخصص و علمی و متعهد، اثر گذار بوده است. بعد از گذشت پنج دهه، خانه یادگیری سرو شکل گرفته است تا این تجربه را با یافته‌های علمی جدید تکمیل و به روزرسانی کند

است ما ایران و بچه ایرانی را چگونه می‌بینیم. در این صدواندی سال سه سبک متکی به پیشینه ایرانی ما و دیگری مدرن بودن و الزامات آن و سوم وجه پررنگ اسلامی حاکم بوده است و برخی مدارس ما نیز تلفیقی از این سه تا را مورد توجه قرار دادند که من احساس می‌کنم مدرسی که وجه علمی را اولویت قرار داده‌اند مثل البرز بر وجه تخصصی و دانش روز دنیا متمرکز شدند و به همین دلیل متفاوت‌تر از سایر مدارس بودند. البته این را آهسته می‌گویم چون لازم است روی آن تأمل بشود و برخی هم مثل جامعه تعلیمات اسلامی که جنبه اسلامی کردن را داشتند، بعد هم علوی و نیکنان که بالاخره در نوسان همین سه وجه فعالیت می‌کردند و مدرسی مثل فرهاد، مهران و مرجان نیز خواستند جنبه ایرانی را پررنگ کنند. لذا باید گفت در الگوی آموزشی مثلاً اخلاق را چگونه می‌بینیم و خاستگاه آن فرهنگ ایرانی است یا جهان مدرن یا اسلام.

ما الگو نمی‌سازیم بلکه آنچه تدوین کردیم یک مدل آموزشی است

«یدالله سعیدنیا» که خود دانش آموخته مفید است و در این مجموعه تجربه معلمی و مدیریت را هم داشته است و علاوه بر مفید در مدارس دیگر نیز فعالیت داشته است در این جلسه گفت: من روانشناسی تربیتی خواندم و شانس داشتم که در مالزی یک فضای آزاد و زمان آزاد را تجربه کنم. در آن فرصت، رفتم مدارس آن کشور را دیدم. آنجا انواع مدرسه با سیستم‌های مختلف از استرالیایی تا فنلاندی و سایر سبک‌ها وجود دارد و مدرسی با رویکرد «مونتسه سوری» و رویکردهای متنوع دیگر مشغول فعالیت هستند. لذا در ذهن من ایده‌های شکل گرفته بود که در کتاب‌ها نبود بلکه در عمل دیده بودم. قرار بود یک پایه اولیه‌ای گذاشته شود لذا به برنامه درسی کشورها و الگوهای مختلف رجوع کردم. در این ارجاعات دیدم وقتی از مدرسه‌های خودمان می‌پرسم چیزهایی می‌گویند که به کلاس ربط ندارد از کلاس چیزی نمی‌گویند و از فضا و استخر و اردو و مواردی از

اعتماد متقابل برای تبادل تجربه شکل گیرد لذا می‌بینیم که اجتماع حرفه‌ای واقعاً شکل گرفته است. آنچه که گفتیم بستر اجرا و چرایی شکل‌گیری الگوی آموزشی مفید است.

تجربه‌هایی مانند تجربه مفید باید کامل‌تر شود و تکثیر گردد

در بخش دیگر این برنامه «زهرا نیک‌نام» عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی و عضو هیئت مدیره انجمن مطالعات برنامه درسی، از فعالیت این انجمن گفت و تأکید کرد که در مورد «ماتریس» عناصر دخیل در الگوی آموزشی، انجمن‌های تخصصی می‌توانند حضور داشته باشند و کمک کنند تا تجربه‌هایی مانند تجربه مفید کامل‌تر بشود و یا تکثیر شود.

وی افزود: انجمن مطالعات برنامه درسی بیست‌وپنج سال عمر دارد که خوشبختانه مسیر بالنده و رشد یافته‌ای داشته و تلاش کرده‌اند تا ببینند کشورهای دیگر چه می‌کنند. این انجمن در حال حاضر با مدارس ارتباط وسیعی دارد و تلاش می‌کند در همه مدارس ریشه بدهد. در انجمن با تشکیل کمیته معلمان به دنبال ارتباط با معلمان هستیم.

برنامه‌ریزی درس محور یکی از کارهای اخلاقی، علمی، ایران دوستانه و از ارکان توسعه ملی است

نیک‌نام در ادامه پیرامون تدوین الگوی آموزشی مفید گفت: برنامه‌ریزی مدرسه محور یکی از کارهای اخلاقی، علمی، ایران دوستانه و یکی از ارکان توسعه ملی است. به متون دانشگاهی که نگاه می‌کنیم درمی‌یابیم که برنامه درسی توسعه‌گرا، مدرسه توسعه‌گرا و معلم توسعه‌گرا سه محور اساسی در این زمینه است که با هم مرتبط و در مسیر توسعه هستند. لذا این سه در ارتباط با هم موجود زنده‌ای به نام مدرسه را می‌سازند در غیر این صورت ما مدرسه نداریم بلکه مجموعه‌ای از کلاس‌ها را داریم و هر معلمی کار خودش را می‌کند لذا در این شرایط مدرسه انسجام ندارد و مدرسه یک موجود ارگانیک نخواهد بود.

در مدرسه توسعه‌گرا فرهنگ مدرسه از همه چیز مهم‌تر است

این استاد دانشگاه و دانش آموخته برنامه‌ریزی درسی در ادامه سخنان خود گفت: در مدرسه توسعه‌گرا علاوه بر بخش امکانات و تجهیزات آنچه مهم است فرهنگ مدرسه است که در اثر تعاملات، ارتباطات، انتظارات، آرزوها و گفت‌وگو شکل می‌گیرد و در فضای حمایت‌کننده و حمایت‌گر و امن این فرهنگ شکل می‌گیرد. لذا فرهنگ مفید با نیم قرن تجربه با مدارس مشابه مقایسه می‌شود. به این معنا که سه رکن معلم، برنامه درسی و مدرسه با هم مثل یک نوزاد که مراحل رشد را طی می‌کند، رشد می‌کنند و به مرور مناسبات و ضوابط و هنجارها شکل می‌گیرد و کامل می‌شود.

در مدرسه ایرانی یادگیرنده مطلوب باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟

وی در ادامه افزود: من حدود پانزده سال در مدرسه بودم و پس از آن تجربه دانشگاه را داشتم. در ارتباطی که با مدارس داشتیم، دریافتیم این است که مدرسی که خواستند خلاقانه کار کنند، از زمان مدارس رشدیه تا کنون به دنبال پاسخ این پرسش بودند که در مدرسه ایرانی یادگیرنده مطلوب باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد. چرا که مهم

سعید نیا: بچه‌ها در دنیای پر از ابهام باید زندگی کنند. این دغدغه خیلی از مدارس است و راه حل‌هایی هم پیدا کرده‌اند به‌عنوان مثال گفته می‌شود باید به مهارت‌های کلیدی پردازیم که دچار مشکلات کمتری در دنیای آینده بشوند مثلاً برخی‌ها گفتند که هدف کلیدی ما این است که یک یادگیرنده بسازیم لذا یادگیری یادگرفتن هدف اصلی در دوره دبستان است

این متخصص حوزه آموزش در بخش دیگری از سخنان خود در همین راستا گفت: یک سری دیدگاه زیربنایی طراحی شد به‌عنوان مثال گفته می‌شود با توجه به زیاد شدن منابع اطلاعاتی چقدر خودمان را توانستیم وفق بدهیم. هر جای دنیا که می‌رویم همه این نکته را می‌گویند که دنیای امروز اینگونه نیست که شما به بچه دانش بدهید دانش در سرانگشتان بچه‌ها هست و آنقدر هم زیاد می‌شود که روز به روز حتی ترسناک هم می‌شود و نقش معلم دچار بحران می‌شود. این نشان می‌دهد که با توجه به شتاب تغییرات به یک چیزهای مهم‌تری باید توجه کنیم. ما باید بچه‌ها را برای مشاغل آماده کنیم که الان وجود ندارد. لذا نه تنها ما در حوزه دانش دچار مشکل هستیم بلکه در حوزه مهارت هم دچار مشکل هستیم. این بچه‌ها در دنیای پر از ابهام باید زندگی کنند. این دغدغه خیلی از مدارس است و راه حل‌هایی هم پیدا کرده‌اند به‌عنوان مثال گفته می‌شود باید به مهارت‌های کلیدی پردازیم که دچار مشکلات کمتری در دنیای آینده بشوند مثلاً برخی‌ها گفتند که هدف کلیدی ما این است که یک یادگیرنده بسازیم لذا یادگیری یادگرفتن هدف اصلی در دوره دبستان است. بر این اساس مهارت‌های مرتبط با یادگیری اهمیت پیدا می‌کند. به این معنا که نمی‌شود آن‌ها را مستقیم آموزش داد. لذا باید در بستر موضوعات، آموزش داده شود و پای تلفیق این‌جا به میان می‌آید.

وی در ادامه و در تکمیل این مطلب گفت: حال یکی از محورهای بحث این بود که چه مهارت‌هایی را انتخاب کنیم و آن‌ها را چگونه در بستر موضوعات آموزشی لحاظ کنیم از طرفی برنامه درسی یا محتوای درسی یک بعد دیگر هم دارد که ارزش‌هاست لذا عملکرد ما تحت تأثیر ارزش‌ها و احساسات ما نیز هست. احساسات باید به‌صحنه آموزش بیاید بنابراین در این شرایط ما با یک موضوع بسیار پیچیده سر و کار داریم و مهم است که در همه این موارد یک جهت‌گیری پنهان داشته باشیم که به تغییر نگرش و احساس بچه‌ها ختم شود و به او کمک کند.

یکسان‌سازی جلوی ابتکار معلم را می‌گیرد

“سعید نیا” در ارزیابی عملی از اجرای این ایده‌ها نیز گفت: البته توفیق ما زیاد نبوده است چرا که معلمان را باید حرفه‌ای کنیم که این کار بسیار بسیار سخت است. مدل را می‌شود در سی صفحه توضیح داد اما برای تغییر کوچکی در افراد باید خیلی کار کرد. در مورد چرخه یادگیری هم باید گفت تلاش کردیم ساده باشد و تمام المان‌های

این دست، سخن به میان می‌آید. ما معاون آموزشی و مدیر قوی می‌گذاریم اما هدف ما معلم و کلاس درس است لذا به نتیجه رسیدیم که گزینش دانش‌آموز، خانواده‌ها، مدیریت و امکانات را رها کنیم. وی در ادامه گفت: این ایده مورد استقبال کارشناسان قرار گرفت و خوشحال بودند که کسی آمده و روی این اصول متمرکز است. بنابراین همه منتظر بودند که در عمل چه می‌شود و نتیجه این انتظار این بوده است که الان این اتفاق افتاده است. اینجا ما الگو نمی‌سازیم بلکه یک مدل آموزشی است ما نمی‌خواهیم بگوییم این الگوی آموزشی ما است و بیایید از آن تقلید کنید در واقع یک برنامه درسی است و سعی کردیم این مدل منسجم و منعطف باشد. این انعطاف را با نقشی که برای دیگران به‌ویژه معلمان قائل هستیم و استقبال از افراد جدید ایجاد کردیم یعنی با حضور هر فرد جدید یک سری چیزها تغییر می‌کرد و هر ایده جدیدی و نکته جدیدی مورد توجه قرار می‌گرفت.

“سعید نیا” در بخش دیگری از سخنان خود در تکمیل توصیف فرایند رسیدن به مدل آموزشی مفید افزود: این ادعا هم که این الگو در هر مدرسه و پایه و هر جای جهان قابل پیاده شدن است وجود ندارد اما حرف ما این است که اگر مدرسه ای پول و نیروی متخصص نیاز دارد خوب همه جا آن را دارند لذا منظور ما این موارد نیست بلکه اصل شاکله‌ای است که در این مدل وجود دارد و با فرهنگ‌های مختلف قابل اجراست. فرایند یاددهی یادگیری تا حد زیادی علی‌رغم تغییر روی همه انسان‌ها، می‌تواند مؤثر باشد لذا اگر امکانات و موانع سیاسی و فرهنگی را برداریم مثلاً با توانمند کردن معلمان همه جا قابل اجراست.

این موضوع که بچه‌ها در دنیای پر از ابهام باید زندگی کنند، دغدغه خیلی از مدارس است. یادگیری یادگرفتن هدف اصلی در دوره دبستان است

است، درس پژوهی مهم است و معلمان باید بین تیم تدوین الگو حضور داشته باشند. رشد و توسعه در مسیر اتفاق می‌افتد و این تضمین کننده انعطاف نیز خواهد بود. در تدوین مدل آموزشی یکی از منابع ما، سند تحول و منابع نظری آن است، لذا این مدل در خدا و خلق و خود بازتاب پیدا کرد یعنی مبانی کلی ما از آن اسناد دور نیست و اهداف برنامه درسی ملی را دیده است اما در جاهایی که آزادی عمل داده شده است مدل خودمان را ملاک قرار دادیم. خواستیم تصویری که از برنامه درسی وجود دارد و آن را معادل کتاب درسی می‌دانند بشکنیم تا معلمان بدانند که کتاب یک منبع است. البته این به معنای بی ارزش بودن کتاب نیست اما می‌خواهیم تأکید کنیم که کتاب درسی تنها منبع نیست لذا منابع تغذیه کننده شناسایی شد و در کارگاه‌ها روی آن کار شد و در فرایند تجربه و با حمایت‌ها کار را پیش بردیم.

مدرسه محوری و برنامه‌ریزی درسی گم شده نظام آموزشی است

محمود مهرمحمدی " نام آشنای حوزه آموزشی و یکی از دست‌اندرکاران تدوین محتوای اولیه سند تحول نظام آموزشی کشور نیز در این کارگاه گفت: آیا برنامه‌ریزی مدرسه محور هنوز معتبر است؟ باید گفت مدرسه محوری گم شده ماست و برنامه‌ریزی درسی هم گم شده ماست. به این دلیل کارایی نظام آموزشی ما پایین است و به همین دلیل مدارس ما زنده و سوزه نیستند بلکه بیشتر یک ابژه هستند. جایگاه ابداع و خلاقیت و نوآوری ندارند بنابراین باید به این سمت برویم. امثال مفید کمک کنند تا این ایده بازتاب وسیع پیدا کند و دیگران هم الهام بگیرند و این خون تازه در سایر مدارس هم جاری شود. برای تداوم و تعیین مدرسه محوری باید هر مدرسه ابزار وجود کند. عمومیت دادن به این تجربه خیلی مهم است البته تعمیم نباید در دستور کار باشد. در حقیقت تلاش برای تبدیل یک الگوی محلی (local) به یک الگوی رسمی (formal)، نباید اتفاق بیفتد چرا که بر خلاف نگرش مدرسه محور است. بلکه مابین این دو سطح، سطح عمومی (public) وجود دارد که در جایگاه الهام بخشی به دیگران است.

مدرسه محوری پاسخگویی به سبک‌های زندگی است و گونه‌های مدرسه ایرانی باید فرصت حیات پیدا کنند

"مهرمحمدی" در ادامه سخنان خود افزود: مجموعه دوستان باید توجه کنند که کدام فرهنگ تربیتی را نمایندگی می‌کنند یک اسمی لازم است روی آن بگذارید، نام مهم است، برند مهم است و کدام فرهنگ برنامه درسی، اسمی که به صورت کپسولی ماهیت و هویت شما را به

مهم را داشته باشد و تلفیقی باشد. یعنی مختص یک درس و موضوع نباشد بلکه مبتنی بر واقعیت و معنادار باشد. یکسان‌سازی جلوی ابتکار معلم را می‌گیرد فقط لازم است مرتبط باشد و خروجی داشته باشد. لذا طراحی‌های مدارس متفاوت بوده و طراحی گروهی اما اجرا فردی است که رفته رفته مدارس به هم نزدیک شده‌اند.

در تدوین برنامه درسی تعامل هم در عرصه عمل و هم در عرصه نظر وجود دارد

"آمنه احمدی" یکی دیگر از اساتید دانشگاه در حوزه آموزش نیز سخنان خود را در این جلسه این‌گونه آغاز کرد: هدف ایده معلم طراح، ساختن یک برنامه درسی مقاوم در برابر معلم نیست چون اساسا با شکست مواجه می‌شود. حتی در پایین‌ترین سطح که مهم‌ترین سطح است باید این انعطاف وجود داشته باشد که هدف‌های کلان و چارچوب، اصول و نگاه مشترک است چرا که ما معلمانی داریم که دارای تجربه هستند و صاحب سرمایه هستند و باید این سرمایه را به رسمیت بشناسیم و بیاوریم در این بستر و با هم افزایش کنیم. تغییر آرام آرام اتفاق می‌افتد گاهی این تغییر در یک سفر و دیدن‌ها، کارگاه‌ها و گفت‌وگوها رخ می‌دهد و در توسعه معلمان مؤثر است. در تدوین برنامه درسی هم تعامل در عرصه عمل و نظر وجود دارد.

معلمان بدانند که کتاب تنها منبع برنامه درسی نیست بلکه یکی از منابع است

وی افزود: در دوره معلمی، ما هم، دوره‌هایی داشتیم اما تمام می‌شد ولی تفاوتی که الگوی آموزشی داشت قرار بود با هم یک مسیری را طی کنیم. متخصصین سطح عمل را می‌بینند لذا این تداوم مهم

مهرمحمدی: مدرسه محوری به نظر من پاسخگویی به سبک‌های زندگی است ما یک تعریف از فرهنگ تربیتی ایرانی و مدرسه ایرانی نداریم که ذاتی جامعه ایران باشد. مدرسه محوری در این است که گونه‌های مدرسه ایرانی فرصت حیات پیدا کنند به رسمیت شناخته شود چه دینی چه مدرنیستی یا تلفیقی و یا سایر گونه‌ها. لذا مدرسه محوری در ذیل فرهنگ ایرانی و زیست ایرانی باید تعریف کرد

امانی: این اقدام مدرسه مفید برای برگزاری این هفته و رویداد بسیار ارزشمند است من داخل خیلی از مدارس رفته‌م بسیاری از مدارس ما داخلش گنج‌هایی نهفته است اما در آن گشوده نمی‌شود و خودباوری برای عرضه خود ندارند. این راه‌گشایی مفید که دعوت به دیدن و گفت‌وگو کرده است خیلی ارزشمند است

هدف در نظام آموزشی ما مورد غفلت اساسی است

محسن حاجی میرزایی وزیر اسبق آموزش و پرورش نیز در این جلسه ضمن قدردانی از برگزاری این رویداد در مجتمع آموزشی مفید گفت: هدف در نظام آموزشی ما مورد غفلت اساسی است و تقریباً موضوع کلاس درس و مدرسه کمتر به عنوان تمایز معرفی می‌شود. به اعتقاد من آنچه از مجتمع آموزشی مفید می‌شود یاد گرفت روش‌هایی برای اندیشیدن، جستجوگری و حرکت بر مبنای تفکر، اندیشه و پرسشگری است که در اینجا طراحی شده است. این راه‌علیرغم فراز و نشیب‌های زیاد به نتیجه خواهد رسید.

وی در ادامه گفت: اگر مجموعه‌ای از عملکردها در آموزش و پرورش ایران را مطالعه کنید این سؤال پیش می‌آید که این قافله بزرگی که در کمترین حد خود، ده درصد از منابع کشور را به خودش اختصاص می‌دهد چه مشکلی را حل می‌کند و این مجهول اصلی است. راجع به آمار هزینه‌ها، مدرسه‌سازی و تعداد کلاس خوب صحبت می‌شود، اما این که به اهدافش می‌رسد یا نه کمتر صحبت می‌شود و باید بیش از پیش به آن باید توجه بشود. اگر ما در کنار ارزشیابی‌های مستمر، درک روشنی از اهداف داشته باشیم، راه آینده نظام تعلیم تربیت هموارتر از امروز خواهد بود.

در بسیاری از مدارس گنج‌هایی نهفته است اما در آن گشوده نمی‌شود

محمود امانی " دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش نیز که عمری را در این حوزه سپری کرده است در این جلسه و خطاب به متولیان تدوین مدل آموزشی مدارس مفید گفت: من همیشه برنامه‌ریز درسی بودم بعد رفته‌م این رشته را خواندم. همیشه این موضوع دغدغه من بوده است؛ این اقدام مدرسه مفید برای برگزاری این هفته و رویداد بسیار ارزشمند است. من داخل خیلی از مدارس رفته‌م و دیدم بسیاری از مدارس ما داخلش گنج‌هایی نهفته است اما در آن گشوده نمی‌شود و خودباوری برای عرضه خود ندارند. این راه‌گشایی مفید که دعوت به دیدن و گفت‌وگو کرده است خیلی ارزشمند است و اگر مدارس دیگر هم این کار را بکنند بعد خواهیم دید که چقدر تجربه‌های ارزشمند و ناب وجود دارد لذا به سهم خودم از این اقدام مفید سپاسگزاری می‌کنم.

مخاطب منتقل کند مثل رویکرد «مونه سوری» که تبدیل به برند شده است. مدرسه محوری به نظر من پاسخگویی به سبک‌های زندگی است ما یک تعریف از فرهنگ تربیتی ایرانی و مدرسه ایرانی نداریم که ذاتی جامعه ایران باشد. مدرسه محوری در این است که گونه‌های مدرسه ایرانی فرصت حیات پیدا کنند به رسمیت شناخته شود چه دینی چه مدرنیستی یا تلفیقی و یا سایر گونه‌ها. لذا مدرسه محوری را ذیل فرهنگ ایرانی و زیست ایرانی باید تعریف کرد.

امروز خوشحالم که تجربه مدارس مفید را داریم

"سید کاظم اکرمی" وزیر اسبق آموزش و پرورش هم اینگونه سخنان خود را آغاز کرد: خوشحالم نکته‌ای که مدنظر ما در دوره وزارت بوده تحقق پیدا می‌کند چون آن زمان خواستیم تجربه شرق و غرب را بیابیم که متأسفانه بعد از ما توجه نشد. در یک سندی فقط اساتید فلسفه نوشتند و سند بعدی از همه معلمان مشارکت گرفتند. شاید به من بگویند شما با مدارس غیردولتی مخالف بودید؛ بله! چون فکر نمی‌کردیم سیاست‌های اداره کشور، ما را به این روز بکشاند. ما نگران محروم شدن کودکان محروم از مدارس بودیم و فکر می‌کردیم بعد از جنگ می‌شود به همه مدارس رسید. اما امروز خوشحالم که تجربه مدارس مفید را داریم و خوشحالم که در جمع اساتید هستم و لذت بردم از کارها و برنامه‌های خوبی که دارند.

وی در بخش پایانی سخنان خود نیز گفت: پایان‌نامه‌ها این بود که تعلیمات دینی را باید چگونه تدریس کنیم. آن روز نمی‌دانستم برنامه درسی یادگیرنده محور وجود دارد اما متوجه شده بودم با تجربه معلمی‌ام که اگر از دل فعالیت‌ها بچه‌ها یادگیرند مؤثرتر است. لذا می‌بینم این کار شما در همین راستا است. برای این‌گونه مجموعه‌ها آرزوی توفیق دارم.

اکرمی: فکر نمی‌کردیم سیاست‌های اداره کشور، ما را به این روز بکشاند ما نگران محروم شدن کودکان محروم از مدارس بودیم و فکر می‌کردیم بعد از جنگ می‌شود به همه مدارس رسید. اما امروز خوشحالم که تجربه مدارس مفید را داریم و خوشحالم که در جمع استادها هستم و لذت بردم از کارها و برنامه‌های خوبی که دارند

محمدعلی مهرآزما در گفت و گو با خانواده مفید عنوان کرد:

یادگیری معنادار و لذت بخش در مدرسه زندگی

خانواده مفید: هرچند مدارس مفید عمری طولانی دارند اما به دلیل تصورات مؤسّسین، نخست مقاطع بالاتر و سپس مقطع ابتدایی شکل گرفت، مدارس ابتدایی مفید هنوز دوره نوجوانی خود را سپری می‌کنند اما به جهت برخورداری از تجربه طولانی مدرسه داری، به همت و حمایت مدیران و مسئولان این مجموعه و به اتکای دستاوردهای علمی و کسب تجربه‌های بین‌المللی در همین آغاز راه نیز خوش درخشیدند و مورد استقبال خانواده‌ها قرار گرفتند. رمز و راز این درخشش و استقبال هم، در زندگی محور بودن این مدارس نهفته است که در دنیای جدید از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برای آشنایی با حال و هوای مدارس ابتدایی گفت‌وگوی کوتاهی انجام دادیم با محمدعلی مهرآزما مدیر دبستان مفید قلهک تهران که متن این گفت‌وگورا در معرض نقد و نظر اعضای خانواده مفید و سایر صاحب نظران و علاقمندان به حوزه تعلیم و تربیت قرار می‌دهیم.

■ با توجه به این‌که مقطع ابتدایی دروازه ورود دانش‌آموزان به مجموعه مفید است و هم ذهنیت والدین و خانواده‌ها و هم ذهنیت متولیان مجموعه مدارس مفید این است که این کودک تا پایان دوره مدرسه در این مجموعه ادامه تحصیل خواهد داد شرایط را برای تصمیم‌گیری و انتخاب بسیار سخت و پرمسئولیت می‌کند لذا خانواده‌ها می‌خواهند بدانند که این ورودی چه شرایط و مزایایی دارد که به استناد آن راحت‌تر و بدون نگرانی دست به انتخاب مفید بزنند؟

بیانیه مأموریت مجتمع آموزشی مفید بهترین چیزی است که والدین و خانواده‌ها می‌توانند در مقایسه با سایر مدارس تفاوت‌ها و تمایزهای این مدارس را با سایر مجموعه‌ها ارزیابی کنند. تا در تنوعی که وجود دارد و این تنوع از نظر ما خوب است، دست به

■ ضمن سپاس از شما برای پذیرش گفت‌وگو با مجله خانواده مفید لطفاً نخست خودتان را برای مخاطبان خانواده مفید معرفی فرمایید.

محمدعلی مهرآزما "هستم؛ لیسانس برنامه‌ریزی آموزشی دارم و دانشجوی ناتمام ارشد هستم. مدیر دبستان پسرانه منطقه سه تهران یا همان قلهک. از سال ۷۲ در مقطع راهنمایی در خدمت نوجوانان این سرزمین بودم بعد هم چند سالی در دبیرستان تدریس داشتم. از سال ۸۴ وارد حیطة کودک شدم و فعالیت‌های مختلفی داشتم سال ۸۵ گروه کودک مفید را راهبری کردم که مسئولیت زمینه‌سازی برای تأسیس مدارس ابتدایی را داشت. سال ۸۸ اولین دبستان مفید راه‌اندازی شد.

بچه‌ها سخت‌تر است و افراد حرفه‌ای می‌توانند از پس این کار برآیند. در سن پایین نخست باید ارتباط بین مربی و کودک برقرار شود که برقراری این ارتباط هنر و مهارت خاص خودش را می‌طلبد. اگر برنامه درسی بر اساس نیاز یادگیرنده طراحی شده باشد و از جنس برنامه درسی رویدنی باشد، ما به معلم حرفه‌ای نیاز داریم که متأثر از زندگی با دانش آموز دغدغه‌ها و علایق او را کشف کند و با نیازهایی که او دارد تلفیق کند و تطبیق بدهد و آن را به یک برنامه درسی تبدیل کند و پیگیری کند. اگر قرار باشد در چهارچوب برنامه درسی ملی و رسمی کار را پیش ببریم باز یک مربی حرفه‌ای می‌تواند اهداف برنامه درسی را با نیازهای کودک تطبیق بدهد و با یک طرح مناسب در عین آن که برنامه و مواد درسی و آموزشی را پیش می‌برد شرایط کلاس را به گونه‌ای مدیریت کند که مناسب سن و سال کودک باشد شرایطی که در آن علایق و نیازهای کودک و احساسات او جدی گرفته شود نه این که با زور و اجبار و تشویق و بجا دادن، بچه را به انجام کاری و یادگیری چیزی مجبور کنیم؛ لذا اگر چنین مربی‌ای داشته باشید بچه‌ها مدرسه و مربی و معلم را دوست خواهند داشت و از تعطیلی مدرسه خوشحال خواهند شد بلکه یادگیری برای آن‌ها معنادار می‌شود و برای آن‌ها لذت‌بخش خواهد شد و می‌داند که الان به درد زندگی او خواهد خورد و این گونه کودک به این فرایند دلبسته خواهد شد. تمام تلاش ما این است که در مفید معلمان از این جنس باشند. یعنی محور فعالیت‌های او تفکر باشد؛ موضوع دیگری که برای ما مهم است توجه به خردجمعی است که در مفید پرنگ است و در اتاق کار گروهی می‌توانند تصمیمات خلاق و پیش‌رویی را بگیرند. مربیان مفید خودشان دغدغه یادگیری دارند.

■ با سپاس از مشارکت شما در این گفت‌وگو اگر نکات دیگری را لازم می‌دانید بفرمایید؟
سپاسگزارم از شما به نظرم همین نکاتی که گفته شد فعلاً کفایت می‌کند.

اگر برنامه درسی بر اساس نیاز یادگیرنده طراحی شده باشد و از جنس برنامه درسی رویدنی باشد، ما به معلم حرفه‌ای نیاز داریم که متأثر از زندگی با دانش آموز دغدغه‌ها و علایق او را کشف کند و با نیازهایی که او دارد تلفیق کند و تطبیق بدهد و آن را به یک برنامه درسی تبدیل کند و پیگیری کند

انتخاب برزند. در این بیانیه بر زمینه‌سازی رشد و ارتقای فرزندان خانواده‌های مذهبی و مهارت‌های زندگی و شهروند جهانی تأکید شده است تا انسان‌های اثرگذاری در جهان متکثر بر اساس آموزه‌های ائمه داشته باشیم و حیات طیبه یکی از کلید واژه‌های دیگر این بیانیه است که معرف رویکردها و الگوی تربیتی و آموزشی ما است.

■ بی‌تردید مسئولیت مشترک خانه و مدرسه در انجام این مأموریت تعیین کننده است، شما چگونه نقش معلمان و مربیان و پدران و مادران را مدیریت می‌کنید تا مکمل هم در این راستا باشند؟

به واژه خیلی زیبایی اشاره کردید، واقعاً خانه و مدرسه نقش مکمل دارند ضمن این که هرکدام در تعاملی که با هم برقرار می‌کنند نقش اختصاصی و تخصصی خود را دارند؛ شناختی را که از دانش آموز دارند به هم بازخورد می‌دهند ما نیز فرصت‌هایی را فراهم کردیم تا به صورت خاص در تعامل و گفت‌وگو و هم‌فکری، بازخوردهای لازم انجام شود و اتاق فکر اختصاصی برای دانش آموز ساخته شود. علاوه بر آن ساختارهای متنوعی داریم انجمن اولیا و مربیان مدرسه در قالب انجمن پایه و انجمن مدرسه نقش ایفا می‌کنند و دست اولیا در مدرسه ما باز است و مدرسه از آن‌ها حمایت می‌کند. البته این مشارکت با رعایت ضوابط و ملاحظات و دیدگاه‌های آموزشی و پرورشی صورت می‌پذیرد و تلاش می‌کنیم خط مشخصی بین مشارکت و دخالت داشته باشیم. روز به روز بهتر یاد می‌گیریم که چگونه مشارکت داشته باشیم اما دخالتی در حیطة هم نداشته باشیم. عرصه‌های مشارکت و ایفای نقش مکمل متعدد است مثلاً ما خیریه‌ای داریم با نمایندگان معلمان و دانش‌آموزان و اولیا. برگزاری برخی مناسبت‌ها کاملاً با مشارکت اولیا است مثل شب یلدا و اعیاد و مناسبت‌های مختلف ملی و مذهبی که همه در بستر مشارکت انجام می‌شود.

■ با توجه به نقش محوری معلمان در مقطع ابتدایی، در مفید بر چه ویژگی‌ها و توانمندی‌ها تمرکز و توجه وجود دارد و به عبارتی معلمان دبستان‌های مفید چه مزیت‌های قابل اتکایی دارند؟

در اصل حرفه‌ای‌ترین معلمان، معلمان ابتدایی و کودک هستند و هر چقدر سن و سال یادگیرنده کمتر باشد فرایند یاددهی و یادگیری و ایجاد زمینه‌های کسب علم و دانش و مهارت برای

مدارس مفید

دبستان

مفید مدرسه زندگی

باور داریم:

- ۱ انسان ذاتا یادگیرنده است و تمایل به یادگیری دارد؛ یادگیری برای او یک فرایند ضروری، فطری، مستمر و مادام‌العمر است.
- ۲ انگیزه‌های درونی زیربنای یادگیری معنادار و عامل تکامل انسان است.
- ۳ یادگیری از جنس انتقال دانش نیست؛ بلکه یک فرایند ساخت معنا توسط یادگیرنده است. بنابراین یادگیرنده در یادگیری نقش فعال دارد و مسئول یادگیری خودش است.
- ۴ هر یادگیرنده یکتا و با دیگران متفاوت است؛ یادگیرندگان روش‌های مختلف و با سرعت‌های متفاوتی یاد می‌گیرند.

مفید
مرزداران
(پسرانه)

بلوار مرزداران، خیابان حضرت
ابوالفضل، کوچه سوم غربی، پلاک ۱۰

۴۴۲۵۹۲۱۵

مفید
قلهک
(پسرانه)

خیابان شریعتی، بالاتر از ایستگاه
مترو قلهک، کوچه سجاد

۲۲۶۴۸۶۶۰

دخترانه
مفید

خیابان شریعتی، بالاتر از دوراهی
قلهک، خیابان یخچال، نبش کی نژاد

۲۲۶۰۵۴۷۰

www.mofidsch.ir

@mofid_sch

@mofid.official

مدارس مفید دبیرستان دوره دوم

مفید یادگار امام (پسرانه)

رشته‌های ریاضی و تجربی

خیابان آزادی، خیابان حبیب الله، بلوار شهید تیموری (به سمت یادگار امام)، نبش کوچه شهید عموزاده

۶۶۰۰۶۰۰۱

مفید قیطریه (پسرانه)

رشته‌های ریاضی و تجربی

بزرگراه صدر، بلوار کاوه شمالی، روشنایی غربی بهار شمالی، بن بست مفید

۲۲۲۰۸۵۳۰

مفید نیایش (پسرانه)

رشته انسانی

شهرک قدس (غرب)، بلوار شهید دامن، بلوار درختی، خیابان شهید حافظی (ارغوان غربی)، کوچه پرتو

۲۲۰۶۵۰۸۷

دخترانه مفید

رشته‌های تجربی، انسانی و ریاضی

خیابان دولت، بلوار کاوه، خیابان اخلاقی شرقی، خیابان جهانتاب، ابتدای هنگامه شرقی

۲۲۵۷۷۹۶۸ - ۲۲۵۷۷۹۵۷

www.mofidsch.ir

@mofid_sch

@mofid.official

مدارس مفید

متوسطه دوره اول

دخترانه مفید

خیابان دولت، بلوار کاوه، خیابان اخلاقی، خیابان جهانتاب، کوچه هنگامه شرقی

۲۲۵۷۷۹۵۷ - ۲۲۵۷۷۹۵۸

مفید قیطره

(پسرانه)

بزرگراه صدر، بلوار کاوه شمالی، روشنایی غربی، بهار شمالی، بن بست مفید

۲۲۲۱۳۶۶۴ - ۲۲۲۱۳۶۶۴

مفید یادگار امام

(پسرانه)

بزرگراه یادگار امام (ره) - نرسیده به تقاطع آزادی - بلوار شهید تیموری (سهرورد) - کوچه شهید عموزاده

۶۶۰۳۰۵۸۸ - ۶۶۰۵۰۷۷

مفید نیایش

(پسرانه)

شهرک غرب، بلوار دادمان خیابان سپهر، خیابان حافظی کوچه پرتو

۲۲۰۶۵۰۸۷

مفید مدرسه زندگی

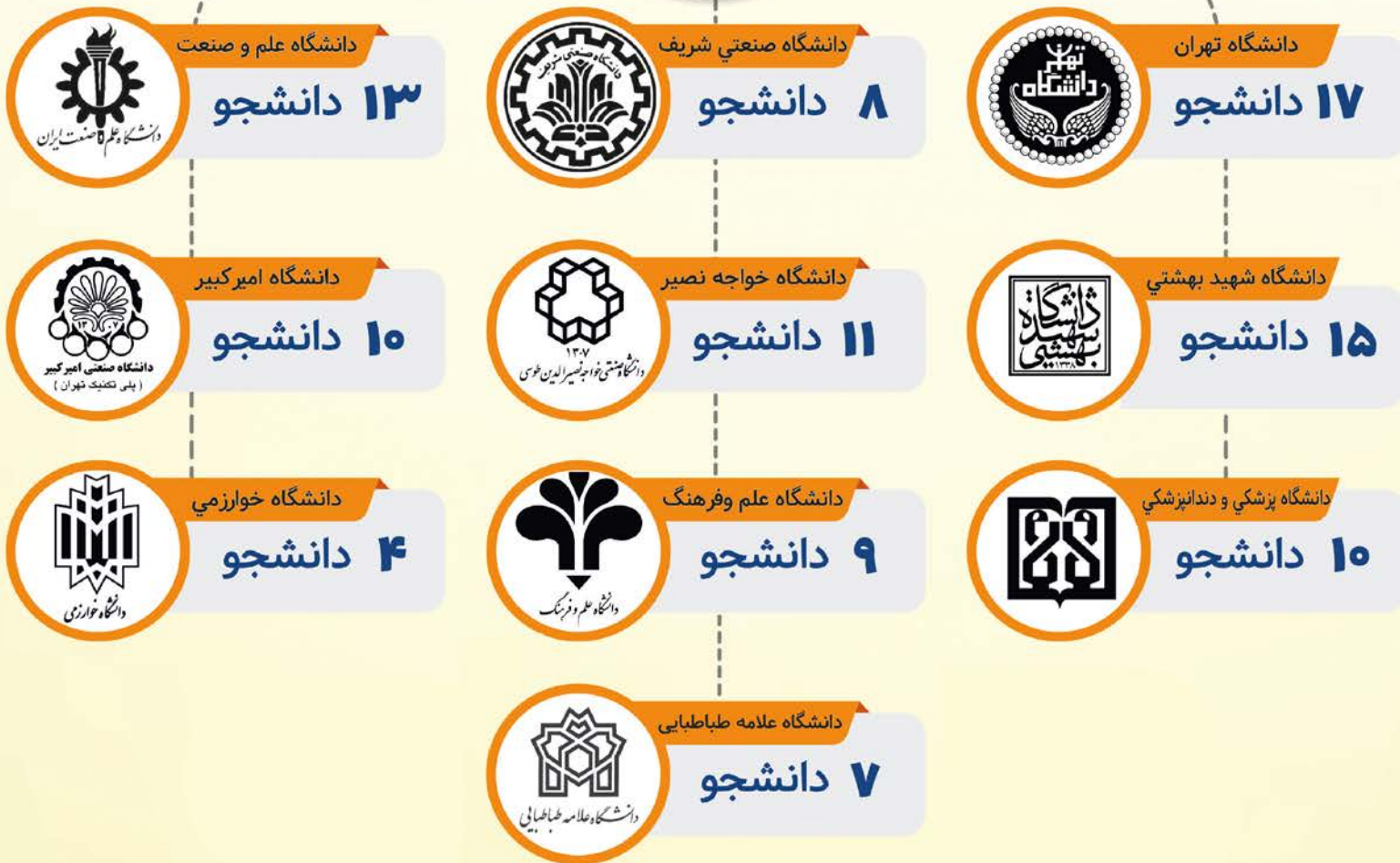
- ♦ توجه به تفاوت‌های فردی
- ♦ تربیت چندبعدی و متعادل
- ♦ بسترسازی برای بالندگی دینی و اخلاقی
- ♦ تقویت انگیزه درونی
- ♦ کار عمیق علمی
- ♦ نشاط و شاداب

سهم دانشگاه‌های برتر کشور از فارغ‌التحصیلان مدارس مفید در کنکور سراسری ۱۴۰۲

گزارش تصویری مرتبط را با
اسکن کیو.آر کد ببینید

دبیرستان خترانه مفید
شعبه دولت
ریاضی و تجربی و انسانی

دبیرستان پسرانه مفید
شعبه نیایش
انسانی

دبیرستان پسرانه مفید
شعبه قیطریه
ریاضی و تجربی

دبیرستان پسرانه مفید
شعبه یادگار
ریاضی و تجربی

www.mofidsch.ir

@mofid_sch

@mofid.official

